

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

MINISTERSTVO
DOPRAVY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO
HOSPODÁRSTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ANALÝZA UKAZOVATEĽOV FINANČNEJ VÝKONNOSTI MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV V ROKU 2021

Bratislava 2023

Vydavateľ: Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2023

Všetky práva vyhradené.

Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou

Obsah

Zoznam grafov, tabuliek a skratiek	4
Úvod	7
1 Analýza finančných výsledkov	8
1.1 Tržby.....	8
1.2 Hospodársky výsledok pred zdanením	10
1.3 Majetok.....	11
1.4 Vlastný kapitál.....	12
2 Analýza ukazovateľov finančnej výkonnosti	15
2.1 Ukazovatele likvidity.....	16
2.1.1 Likvidita 2. stupňa.....	16
2.1.2 Likvidita 3. stupňa.....	19
2.2 Ukazovatele aktivity.....	22
2.2.1 Doba splatnosti pohľadávok.....	22
2.2.2 Doba splatnosti záväzkov.....	26
2.2.3 Obrat aktív.....	31
2.3 Ukazovatele zadlženosti	34
2.3.1 Celková zadlženosť aktív	34
2.3.2 Podiel MSP využívajúcich bankové úvery.....	37
2.3.3 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch	40
2.4 Ukazovatele rentability	43
2.4.1 Rentabilita aktív	43
2.4.2 Rentabilita tržieb (na základe EBITDA).....	46
2.4.3 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom	49
2.5 Ukazovatele produktivity	53
2.5.1 Finančná produktivita práce	53
2.6 Altmanov index finančného zdravia.....	57
Zhrnutie	67
Záver	70
Prílohy	71

Zoznam grafov, tabuliek a skratiek

Zoznam grafov

Graf 1 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií tržieb	9
Graf 2 Medziročný vývoj mediánových tržieb MSP a veľkých podnikov	10
Graf 3 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií hospodárskeho výsledku pred zdanením.....	11
Graf 4 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií majetku	11
Graf 5 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií vlastného kapitálu	12
Graf 6 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií úverov	13
Graf 7 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií pridanej hodnoty	13
Graf 8 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií osobných nákladov	14
Graf 9 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa veľkostných kategórií	17
Graf 10 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa odvetví.....	18
Graf 11 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa sídla	18
Graf 12 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa právnych foriem	19
Graf 13 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa veľkostných kategórií	20
Graf 14 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa odvetví.....	21
Graf 15 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa sídla	21
Graf 16 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa právnych foriem	22
Graf 17 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti celkových pohľadávok MSP podľa veľkostných kategórií	23
Graf 18 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa veľkostných kategórií	24
Graf 19 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa odvetví.....	25
Graf 20 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa sídla	25
Graf 21 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa právnych foriem	26
Graf 22 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti celkových záväzkov MSP podľa veľkostných kategórií	27
Graf 23 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP podľa veľkostných kategórií ...	28
Graf 24 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP podľa odvetví	29
Graf 25 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátk. záväzkov z OS MSP podľa sídla	29
Graf 26 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP podľa právnych foriem	30
Graf 27 Vývoj splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z OS MSP (v dňoch)	31
Graf 28 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa veľkostných kategórií.....	32
Graf 29 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa odvetví.....	32
Graf 30 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa sídla	33
Graf 31 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa právnych foriem	34
Graf 32 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa veľkostných kategórií.....	35
Graf 33 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa odvetví	36
Graf 34 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa sídla.....	36
Graf 35 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa právnych foriem	37
Graf 36 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa veľkostných kategórií	38
Graf 37 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa odvetví	39
Graf 38 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa sídla	39
Graf 39 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa právnych foriem.....	40
Graf 40 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa veľkostných kategórií.....	41
Graf 41 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa odvetví.....	42
Graf 42 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa sídla ...	42
Graf 43 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa právnych foriem	43
Graf 44 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa veľkostných kategórií.....	44
Graf 45 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa odvetví	45
Graf 46 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa sídla	45
Graf 47 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa právnych foriem	46
Graf 48 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa veľkostných kategórií	47
Graf 49 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa odvetví	48
Graf 50 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa sídla	48
Graf 51 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa právnych foriem	49
Graf 52 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií ...	50
Graf 53 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa odvetví	51

Graf 54 Podiel sektorov priemyselnej výroby s najvyšším zastúpením MSP s kladným hospodárskym výsledkom	51
Graf 55 Podiel sektorov služieb s najvyšším zastúpením MSP s kladným hospodárskym výsledkom.....	52
Graf 56 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa sídla	52
Graf 57 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa právnych foriem	53
Graf 58 Vývoj ukazovateľa finanč. produktivity práce MSP podľa veľkostných kategórií.....	54
Graf 59 Vývoj ukazovateľa finančnej produktivity práce MSP podľa odvetví.....	55
Graf 60 Vývoj ukazovateľa finančnej produktivity práce MSP podľa sídla	56
Graf 61 Vývoj ukazovateľa finančnej produktivity práce MSP podľa právnych foriem	56
Graf 62 Vývoj podielu MSP v jednotlivých pásmach Altmanovho indexu	58
Graf 63 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa veľkostných kategórií	59
Graf 64 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa veľkostných kategórií	59
Graf 65 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa odvetví.....	61
Graf 66 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa odvetví	61
Graf 67 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa sídla	63
Graf 68 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa sídla.....	64
Graf 69 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa právnych foriem	66
Graf 70 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa právnych foriem	66
Graf 71 Charakter medziročného vývoja finančných ukazovateľov	68
Graf 72 Podiel MSP v pásmach Altmanovho indexu v r. 2020 a 2021	69

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Prehľad o počte ÚJ vstupujúcich do spracovania pre potreby analýzy finančných výsledkov.....	8
Tabuľka 2 Mediánové tržby MSP podľa veľkostných kategórií podnikov	9
Tabuľka 3 Mediánové tržby MSP podľa odvetví.....	10
Tabuľka 4 Prehľad o počte ÚJ vstupujúcich do spracovania pre potreby analýzy ukazovateľov fin. výkonnosti	15
Tabuľka 5 Likvidita 2. stupňa podľa veľkostných kategórií.....	17
Tabuľka 6 Likvidita 3. stupňa podľa veľkostných kategórií.....	20
Tabuľka 7 Doba splatnosti celkových pohľadávok podľa veľkostných kategórií.....	23
Tabuľka 8 Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS podľa veľkostných kategórií	24
Tabuľka 9 Doba splatnosti celkových záväzkov podľa veľkostných kategórií.....	27
Tabuľka 10 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS podľa veľkostných kategórií	28
Tabuľka 11 Obrat aktív podľa veľkostných kategórií	31
Tabuľka 12 Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií	35
Tabuľka 13 Podiel MSP využívajúcich bankové úvery podľa veľkostných kategórií	38
Tabuľka 14 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií	41
Tabuľka 15 Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií.....	44
Tabuľka 16 Rentabilita tržieb MSP podľa veľkostných kategórií	47
Tabuľka 17 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií	49
Tabuľka 18 Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií	54
Tabuľka 19 Štruktúra zaradenia podnikov podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu	57
Tabuľka 20 Štruktúra zaradenia podnikov podľa odvetví v pásmach Altmanovho modelu	60
Tabuľka 21 Štruktúra zaradenia MSP podľa sídla v pásmach Altmanovho modelu.....	62
Tabuľka 22 Štruktúra zaradenia MSP podľa právnych foriem v pásmach Altmanovho modelu	65
Tabuľka 23 Medziročná zmena finančných ukazovateľov MSP	68
Tabuľka 24 Medziročná zmena podielu MSP v pásmach Altmanovho indexu	69
Tabuľka 25 Likvidita 2. stupňa MSP	71
Tabuľka 26 Likvidita 3. stupňa MSP	71
Tabuľka 27 Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP.....	72
Tabuľka 28 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP.....	73
Tabuľka 29 Obrat aktív MSP	73
Tabuľka 30 Celková zadlženosť aktív MSP.....	74
Tabuľka 31 Podiel MSP využívajúcich bankové úvery	75
Tabuľka 32 Podiel nákladových úrokov na platených bank. úveroch MSP	75
Tabuľka 33 Rentabilita aktív MSP.....	76
Tabuľka 34 Rentabilita tržieb MSP.....	77
Tabuľka 35 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom.....	77
Tabuľka 36 Finančná produktivita práce MSP.....	78

Zoznam skratiek

BÚ	bankový(é) úver(y)
CP	celkové pohľadávky
CZ	celkové záväzky
EBIT	zisk pred zdanením a úrokmi
FO	fyzická(é) osoba(y)
KP	krátkodobé pohľadávky
KZ	krátkodobé záväzky
L2	likvidita 2. stupňa
L3	likvidita 3. stupňa
MSP	malé a stredné podniky
NÚ	nákladové úroky
OS	obchodný styk
OR	Obchodný register
p. b.	percentuálny(e) bod(y)
SBA	Slovak Business Agency
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ÚJ	účtovná(é) jednotka(y)
ÚO	účtovné obdobie

Úvod

Finančná analýza malých a stredných podnikov umožňuje komplexne zhodnotiť kvalitu podnikových aktivít a ekonomickú úroveň hodnotených podnikateľských subjektov. Je tak dobrým východiskom pre identifikáciu silných a slabých stránok podnikových činností. Slovak Business Agency v rámci svojich aktivít zameraných na monitoring podnikateľského prostredia pravidelne vyhodnocuje finančnú situáciu malých a stredných podnikov na základe finančných výsledkov, ako aj súboru finančných pomerových ukazovateľov, ktoré sú zamerané na päť oblastí – likviditu, aktivitu, zadlženosť, rentabilitu a produktivitu. Cieľom publikácie je na základe údajov z finančných výkazov poskytnutých DataCentrom analyzovať, porovnať a vyhodnotiť finančnú výkonnosť slovenských malých a stredných podnikov.

Publikácia okrem stavu v roku 2021 analyzuje aj vývoj ukazovateľov v čase a odhaľuje tak aj dopad krízy na malé a stredné podniky na Slovensku. Pandémia vírusu COVID-19 ešte v roku 2020 so sebou priniesla množstvo negatívnych dopadov, ktoré ovplyvnili nielen podnikateľské prostredie, ale aj celú spoločnosť. Malé a stredné podniky sa museli vysporiadať so zavedením množstva protipandemických opatrení, ktoré v rôznej miere obmedzovali podnikateľskú činnosť. Avšak, v roku 2021 došlo k oživeniu ekonomickej aktivity a nastalo zlepšenie situácie. V dobrej finančnej situácii v roku 2021 ocitlo 40,10 % MSP čo predstavuje mierny nárast oproti predošlému roku. Zlepšenie taktiež preukázala aj analýza základných finančných výsledkov.

Dokument je rozdelený do dvoch hlavných kapitol. Prvá kapitola je zameraná na **analýzu základných finančných výsledkov** a jej podstatou je špecifikovať štruktúru MSP, ako aj vývoj vybraných veličín. Druhá kapitola je venovaná **vybraným finančným ukazovateľom** a ich hodnoteniu v členení podľa veľkostných kategórií, odvetví, sídla a právnych foriem. **Záverečné zhrnutie** má sumarizačný charakter a na základe kvantifikovaných údajov hodnotí aktuálnu finančnú situáciu malých a stredných podnikov na Slovensku v roku 2021. V prílohách sú uvedené tabuľky k jednotlivým ukazovateľom finančnej výkonnosti v členení podľa odvetví, sídla a právnych foriem.

1 Analýza finančných výsledkov

Analýza finančných výsledkov porovnáva a hodnotí stav, vývoj a štruktúru objemu tržieb, hospodárskeho výsledku pred zdanením, vlastného kapitálu, úverov, pridanej hodnoty a osobných nákladov MSP účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva.

Vstupné údaje

Do analýzy finančných výsledkov MSP vstupovali finančné výkazy podnikateľských subjektov účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva. Pri kvalifikácii tak boli využité tri druhy účtovných zvierok podnikov:

- účtovná zvierka pre podnikateľov účtujúcich v **jednoduchom účtovníctve** (Úč FO),
- účtovná zvierka **pre mikro účtovné jednotky** (Úč MÚJ) – v platnosti od roku 2014,
- účtovná zvierka pre podnikateľov účtujúcich v **podvojnóm účtovníctve** (Úč POD).

Individuálne anonymizované účtovné výkazy boli získané z DataCentra a boli očistené od subjektov s nekorektné vyplnenými položkami. Kvantifikácia bola realizovaná na súbore podnikateľských subjektov:

Tabuľka 1 **Prehľad o počte ÚJ vstupujúcich do spracovania pre potreby analýzy finančných výsledkov**

Veľkostná kategória podnikov	2017	2018	2019	2020	2021	Medziročný index 2021/2020
Mikro	261 974	267 263	264 515	270 929	273 656	101,01
Malé	13 833	14 074	14 061	13 112	13 373	101,99
Stredné	3 187	3 245	3 224	3 014	3 069	101,82
MSP	278 994	284 582	281 800	287 055	290 098	101,06

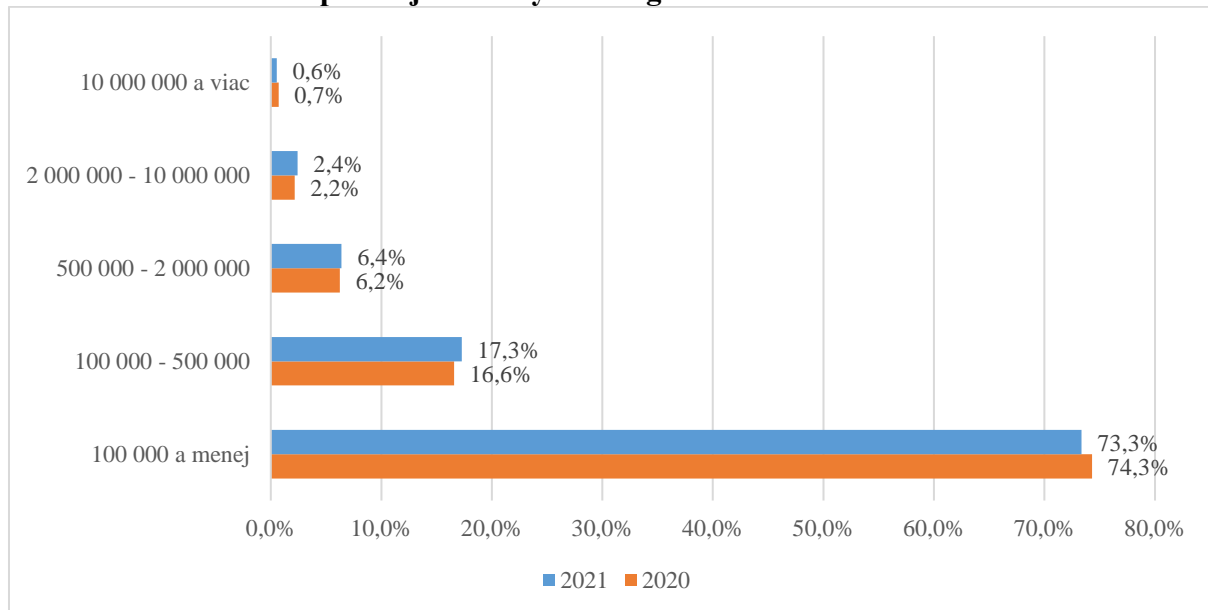
Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2021 bolo pre potreby analýzy finančných výsledkov zahrnutých do spracovania 290 098 podnikateľských subjektov kategórie MSP účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva. Oproti roku 2020 došlo k miernemu nárastu počtu mikropodnikov o 1,01 % a malých podnikov o 1,99 %. Počet stredných podnikov sa navýšil o 1,82 %. Kategorizácia podnikateľských subjektov podľa veľkosti je v súlade s odporúčaním Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od januára 2005, podľa ktorého je za MSP považovaný podnikateľský subjekt s ročným obrátom nepresahujúcim 50 mil. Eur a počtom zamestnancom nižším ako 250.

1.1 Tržby

V roku 2021 sa podľa dostupných finančných výkazov objem tržieb MSP, ktoré účtujú v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva medziročne **zvýšil** o 7,75 % na **95 136 mil. Eur**. 73,3 % MSP zaznamenalo tržby do 100 tisíc Eur. 17,3 % MSP dosiahlo tržby v rozmedzí od 100 tisíc Eur do 500 tisíc Eur. Podiel MSP, ktoré dosiahli tržby vyššie ako 500 tisíc Eur, ale menej ako 2 milióny Eur bol 6,4 %. Podiel MSP s dosiahnutými tržbami nad 2 milióny Eur bol výrazne nižší. Oproti roku 2020 došlo k miernemu zníženiu podielu MSP v kategórii firiem do 100 tisíc Eur. Zastúpenie ďalších kategórií tržieb MSP sa prevažne zvýšilo.

Graf 1 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií tržieb

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Oproti roku 2020 vzrástli v roku 2021 mediánové tržby všetkých troch veľkostných kategórií MSP. U mikropodnikov a stredných podnikov nastal nárast hodnoty mediánových tržieb o 5,9 %. Hodnota mediánových tržieb malých podnikov vzrástla o 8,1 % oproti roku 2020. V prípade mikropodnikov mali mediánové tržby hodnotu 25,8 tisíc Eur, v prípade malých podnikov takmer 1,6 mil. Eur a mediánová hodnota tržieb stredných podnikov bola 10,4 mil. Eur.

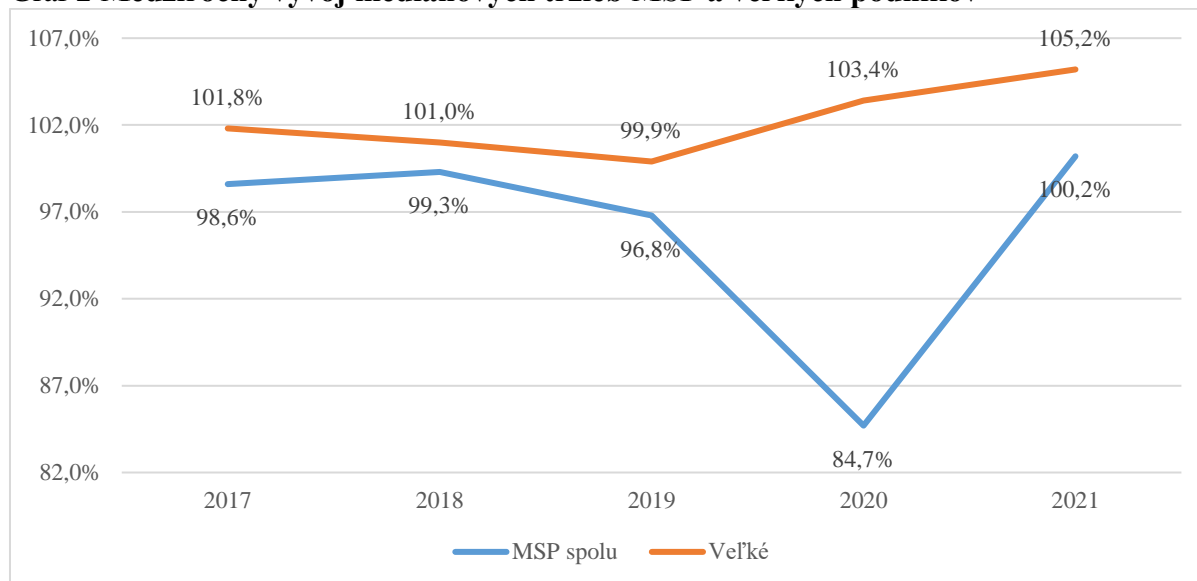
Tabuľka 2 Mediánové tržby MSP podľa veľkostných kategórií podnikov

Veľkostná kategória podnikov	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Medziročný index 2021/2020
Mikro	30 159	29 716	29 613	28 551	24 400	25 848	105,9
Malé	1 477 011	1 340 947	1 441 976	1 492 320	1 478 622	1 598 232	108,1
Stredné	8 711 843	8 293 042	8 997 524	9 792 442	9 783 099	10 365 028	105,9
MSP spolu	37 000	36 471	36 198	35 032	29 679	29 749	100,2
Veľké	53 075 545	54 050 854	54 612 780	54 604 152	56 468 236	59 429 756	105,2

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Medziročný vývoj mediánových tržieb MSP vykazoval v posudzovanom období 2017-2021 odlišné tendencie v porovnaní s veľkými podnikmi. Hodnota mediánových tržieb veľkých podnikov v roku 2019 poklesla zmenu oproti predchádzajúcemu roku. Koronakríza nemala výraznejší vplyv na medziročný vývoj mediánových tržieb veľkých podnikov, nakoľko počas posledných dvoch rokov hodnota mediánových tržieb rástla. Skupina MSP, naopak, vykazovala negatívnu zmenu mediánových tržieb každoročne v rokoch 2017 - 2020. Najvýraznejší pokles nastal v roku 2020 a bol zapríčinený koronakrízou, kedy hodnota mediánových tržieb MSP spolu poklesla o 15,3 % oproti roku 2019. Avšak, v roku 2021 sa zvýšila hodnota mediánových tržieb MSP o 0,2 %.

Graf 2 Medziročný vývoj mediánových tržieb MSP a veľkých podnikov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Mediánové tržby MSP v členení podľa odvetví sa pohybovali v roku 2021 v rozmedzí od 25 tisíc Eur v MSP v sektore služieb po 40,7 tisíc Eur v MSP z odvetvia obchodu. V porovnaní s rokom 2020 došlo k nárastu hodnoty mediánových tržieb MSP najmä v sektore pôdohospodárstva, až o 26,01 %. V odvetví priemyslu a stavebníctva sa takmer nezmenili a v obchode a službách zaznamenali pokles.

Tabuľka 3 Mediánové tržby MSP podľa odvetví

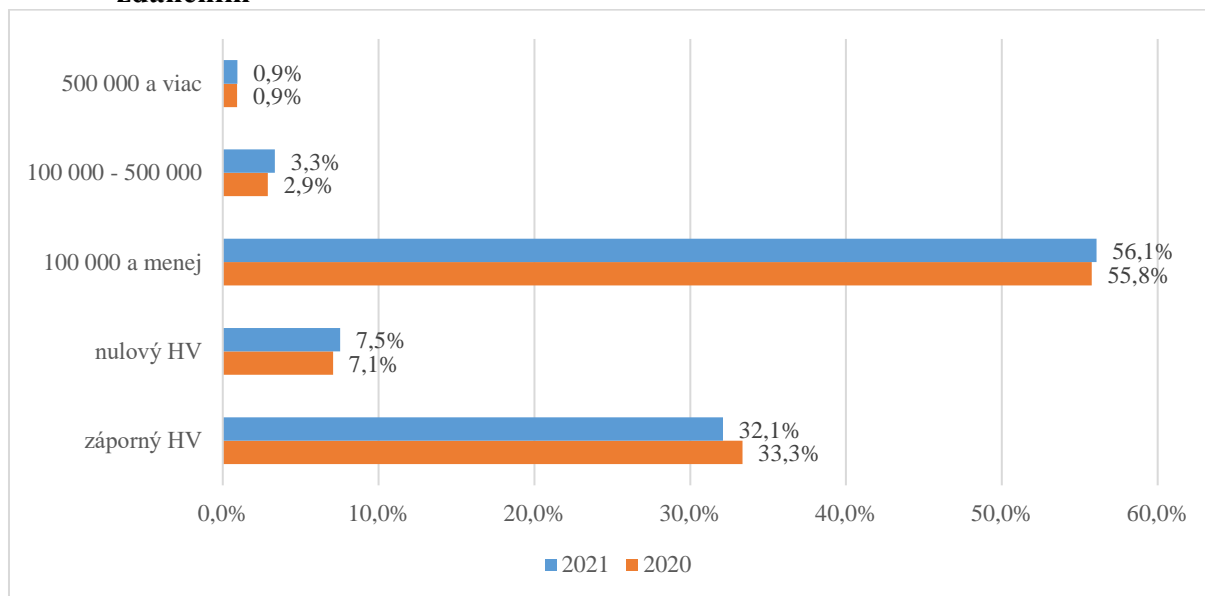
Odvetvie (MSP spolu)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Medziročný index 2021/2020
Pôdohospodárstvo	28 371	27 441	29 608	24 407	22 753	28 671	126,01
Priemysel	68 927	46 858	45 134	39 209	36 040	36 300	100,72
Stavebníctvo	44 268	36 835	38 820	35 424	31 640	31 809	100,53
Obchod	37 897	49 187	49 703	48 958	45 659	40 655	89,04
Služby	33 968	32 144	31 385	30 031	25 558	25 225	98,70

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

1.2 Hospodársky výsledok pred zdanením

Objem zisku pred zdanením malých a stredných podnikov účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva zaznamenal v roku 2021 medziročný **nárast** o 29,9 % na **6 089 mil. Eur**. Z celkového počtu 290 103 MSP vstupujúcich do spracovania zaznamenalo stratu 32,1 % podnikov a nulový výsledok hospodárenia zaznamenalo 7,5 % podnikov. Zisk pred zdanením do 100 tisíc Eur dosiahlo 56,1 % MSP. Zisk pred zdanením prevyšujúci 100 tisíc Eur dosiahlo iba 4,2 % MSP. Záporný hospodársky výsledok pred zdanením vykazovalo v roku 2021 o 1,2 p. b MSP menej ako v roku 2020. Avšak podiel MSP s nulovým hospodárskym výsledkom pred zdanením sa v roku 2021 zvýšil o 0,4 p. b. Situácia v oblasti tvorby zisku MSP sa teda medziročne zlepšila.

Graf 3 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií hospodárskeho výsledku pred zdanením

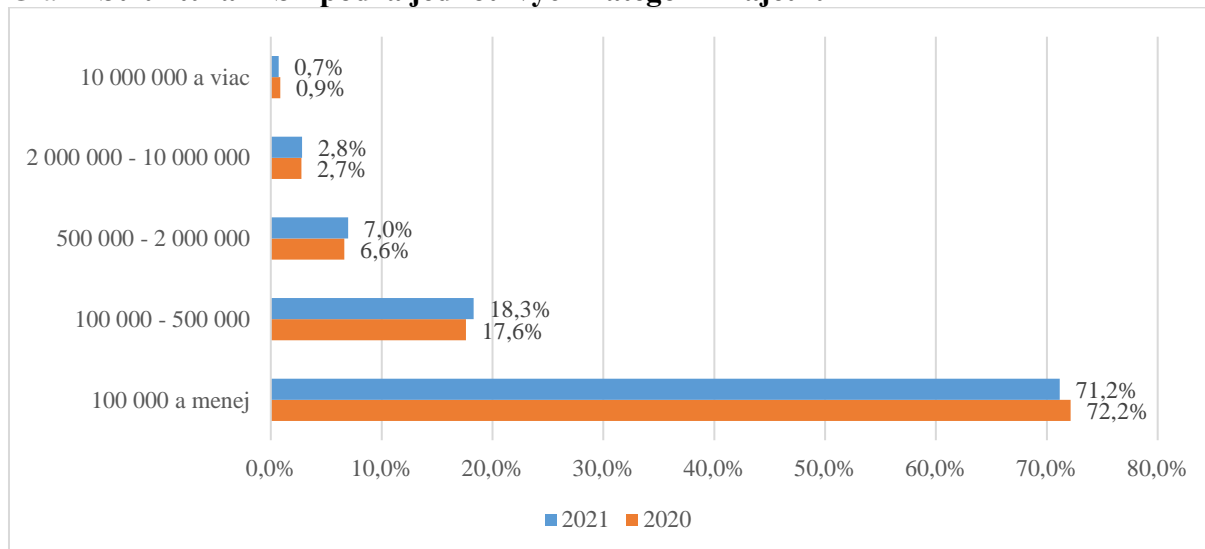

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

1.3 Majetok

Objem majetku MSP účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva sa v roku 2021 medziročne **zvýšil** o 6,7 % na **136 211 mil. Eur**. Majetkom nepresahujúcim 100 tisíc Eur disponovala 71,2 % MSP. 18,3 % MSP vykazovalo majetok v intervale od 100 tisíc Eur do 500 tisíc Eur. Podiel MSP, ktorých hodnota majetku prevyšovala 500 tisíc Eur predstavoval 10,5 %. V roku 2021 sa zvýšil podiel MSP, ktoré disponovali objemom majetku v kategórií od 100 tisíc do 500 tisíc Eur (o 0,7 p. b.). Podrobnejšie rozčlenenie MSP do jednotlivých kategórií majetku znázorňuje nasledujúci graf.

Graf 4 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií majetku

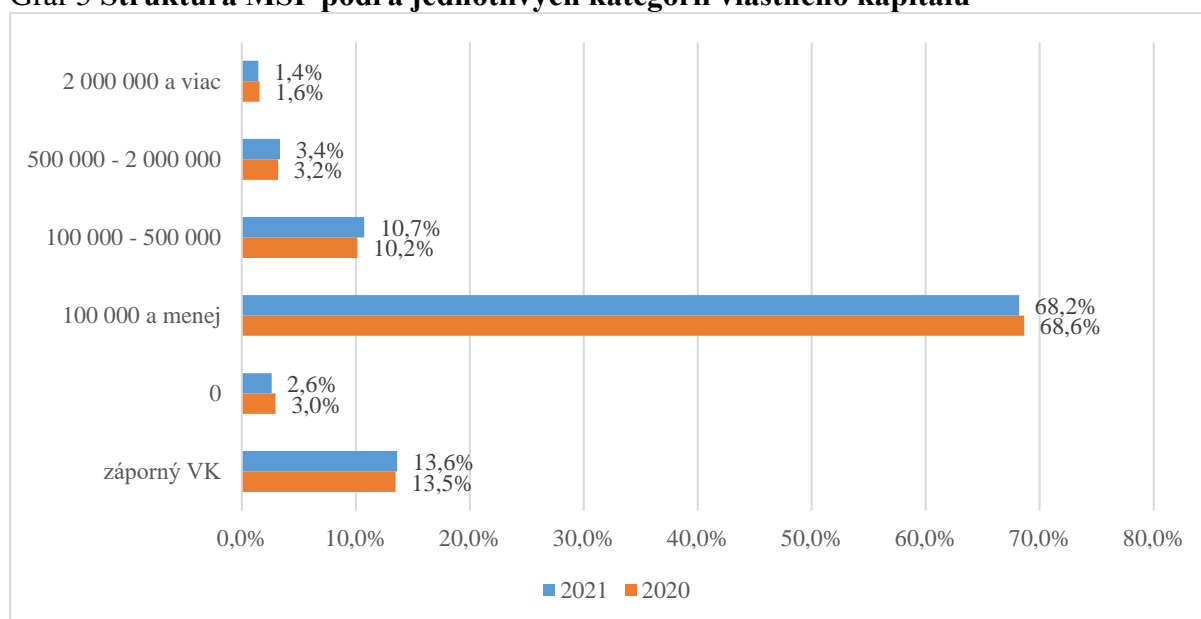

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

1.4 Vlastný kapitál

Vlastný kapitál MSP účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva sa v roku 2021 medziročne **zvýšil** o 10,5 % na **51 647 mil. Eur**. Najviac MSP disponuje kladným vlastným kapitálom v objeme do 100 tisíc Eur (68,2 %), relatívne početnou skupinou sú však aj MSP so záporným vlastným imaním, ktoré je zapríčinené vysokými stratami. Podiel týchto podnikateľských subjektov na celkovom počte predstavoval 13,6 %. Vlastným imaním v rozsahu od 100 tisíc do 500 tisíc Eur disponovalo 10,7 % MSP. Objem vlastného kapitálu prevyšujúceho 500 tisíc Eur zaznamenalo 4,8 % MSP. Oproti roku 2020 sa takmer nezmenil (rast len o 0,1 p. b.) podiel MSP so záporným vlastným imaním, podiel MSP s nulovým vlastným kapitálom sa znížil o 0,4 p. b. a podiel MSP s vlastným kapitálom v objeme do 100 tisíc Eur sa znížil o 0,4 p. b.

Graf 5 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií vlastného kapitálu

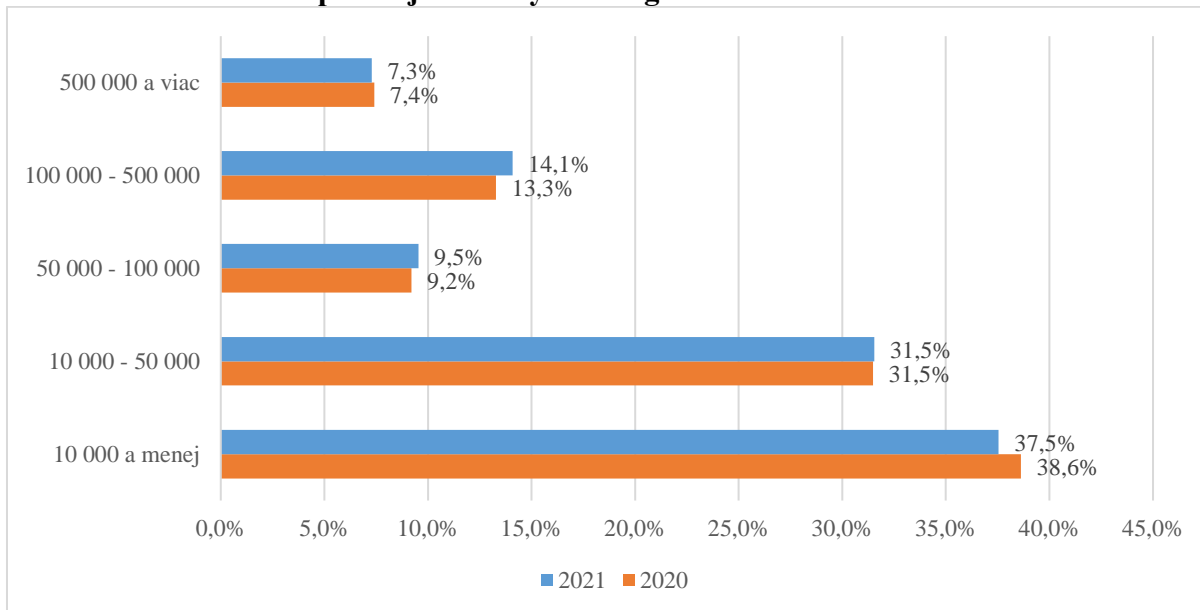

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

1.5 Úvery

Z 290 103 podnikateľských subjektov kategórie MSP vykazovalo v roku 2021 kladnú hodnotu na úverových položkách 51 586 subjektov, čo predstavuje 17,8 % z celkového počtu posudzovaných MSP. Tieto podnikateľské subjekty využívali úvery v celkovom objeme **16 206 mil. Eur**, čo predstavuje medziročný **nárast** objemu o 3,36 %. Najväčšia skupina MSP čerpala úvery s nízkym objemom – 37,5 % podnikov využívajúcich úverové financovanie disponovalo úvermi (resp. ich nesplatenou časťou) v objeme do 10 tisíc Eur., pričom zastúpenie tejto skupiny subjektov mierne pokleslo (o 1,1 p. b.). Rast zaznamenali kategórie MSP s objemom úverov od 50 tisíc Eur do 500 tisíc Eur.

Graf 6 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií úverov

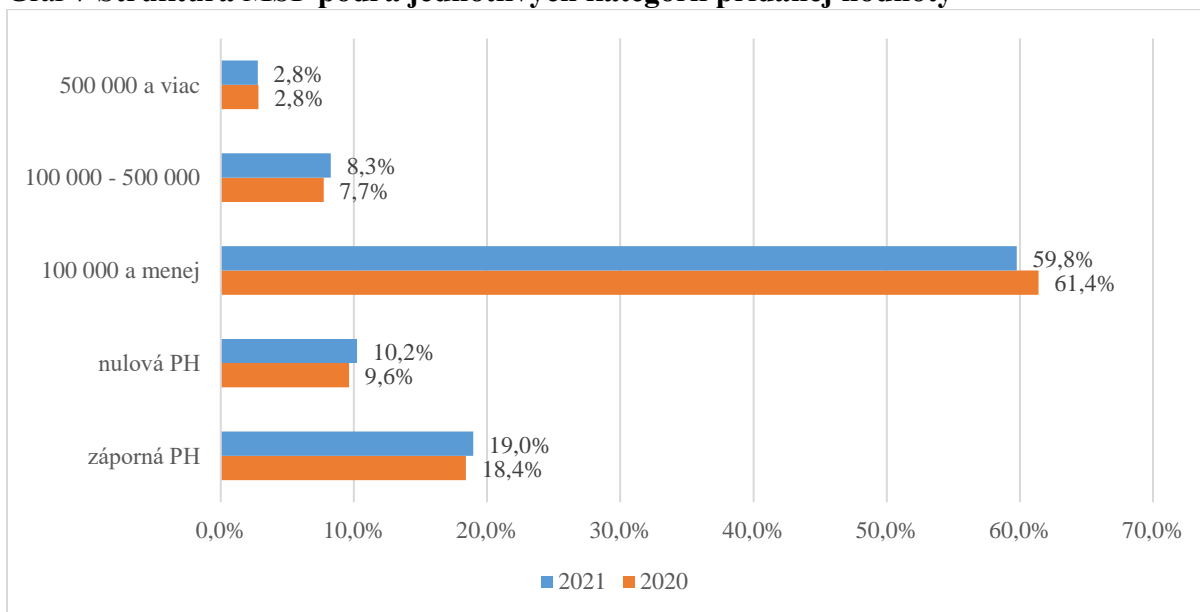

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

1.6 Pridaná hodnota

Pridaná hodnota MSP účtujúcich v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva medziročne **vzrástla o 14,7 % na 23 417 mil. Eur**. Najväčší podiel (59,8 %) MSP vygenerovalo pridanú hodnotu v intervale od 0 do 100 tisíc Eur. 11,1 % MSP generovalo pridanú hodnotu v objeme viac ako 100 tisíc Eur. Zápornú alebo nulovú pridanú hodnotu vykázalo v roku 2021 29,2 % MSP, to predstavuje nárast podielu oproti roku 2020. Takýto medziročný nárast zápornej a nulovej pridanej hodnoty a pokles pridanej hodnoty do 100 tisíc Eur možno hodnotiť negatívne.

Graf 7 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií pridanej hodnoty

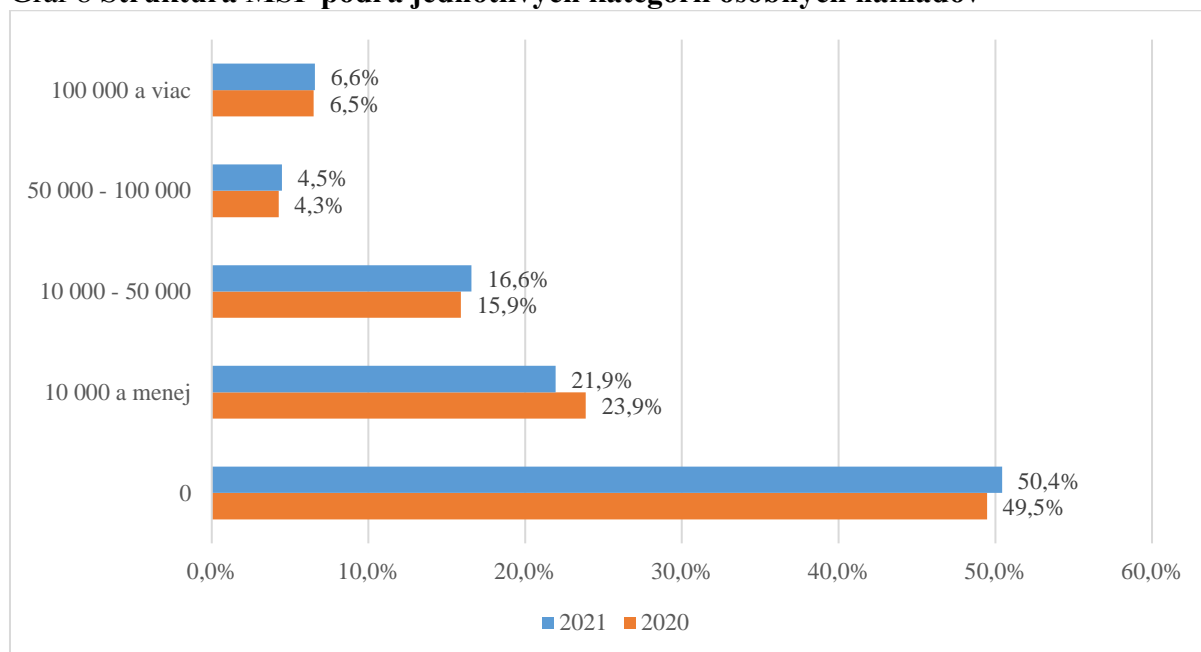

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

1.7 Osobné náklady

Objem osobných nákladov MSP medziročne **vzrástol** o 5,5 % na **12 861 mil. Eur**. Spomedzi analyzovaných 290 103 podnikateľských subjektov vykázala osobné náklady resp. mzdy takmer polovica (49,6 %). Z uvedeného možno konštatovať, že 50,4 % MSP nezamestnávala žiadneho zamestnanca. Necelá štvrtina (21,9 %) subjektov vykázala osobné náklady nižšie ako 10 tisíc Eur. 16,6 % MSP vykázalo osobné náklady resp. mzdy na úrovni od 10 tisíc do 50 tisíc Eur za rok. Len 11,1 % MSP vykázalo osobné náklady resp. mzdy na úrovni viac ako 50 tisíc Eur. Nulové osobné náklady vykázalo v roku 2021 až 50,4 %, čo predstavuje nárast o 0,9 p. b. oproti roku 2020.

Graf 8 Štruktúra MSP podľa jednotlivých kategórií osobných nákladov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2 Analýza ukazovateľov finančnej výkonnosti

Analýza pomocou finančných pomerových ukazovateľov je najčastejšie používanou metódou pre hodnotenie finančnej stability a výkonnosti podnikov. Označuje sa ako jadro finančnej analýzy a jej metodiky sú často s finančnou analýzou stotožňované. Ukazovatele finančnej výkonnosti charakterizujú a merajú finančné podmienky hospodárenia podnikov. Na základe vymedzenia hlavných aspektov finančného zdravia podnikov – t. j. schopnosti zhodnocovať kapitál, uhrádzať záväzky a byť nezávislým na cudzom kapitále, možno ukazovatele finančnej výkonnosti použité v analýze rozčleniť do piatich skupín na ukazovatele likvidity, aktivít, zadlženosti, rentability a produktivity. Hodnotenie celkového finančného zdravia podnikov je posudzované vybraným bankrotným modelom pozostávajúcim zo sústavy ukazovateľov.

Vstupné údaje

Analýza ukazovateľov finančnej výkonnosti bola realizovaná z dvoch pohľadov – ex post (retrospektívna analýza) a ex ante (perspektívna analýza). V analýze ex post boli využité vybrané finančné pomerové ukazovatele zamerané na likviditu, aktivitu, zadlženosť, rentabilitu a produktivitu. Na prognózovanie a hodnotenie celkovej finančnej situácie podnikov (ex ante) bol použitý Altmanov index finančného zdravia. Vzhľadom na nižšiu mieru chybovosti a náchylnosti na extrémne hodnoty boli pre potreby analýzy ukazovateľov finančnej výkonnosti využité len finančné výkazy podnikateľských subjektov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva. Do kvalifikácie tak vstupovali dva druhy účtovných závierok:

- účtovná závierka **pre mikro účtovné jednotky** (Úč MÚJ) – v platnosti od roku 2014,
- účtovná závierka pre podnikateľov účtujúcich **v podvojnóm účtovníctve** (Úč POD).

Individuálne anonymizované účtovné výkazy boli získane z DataCentra a boli očistené od subjektov s nekorektné vyplnenými položkami. Kvantifikácia ukazovateľov bola realizovaná na nasledujúcom súbore podnikateľských subjektov:

Tabuľka 4 **Prehľad o počte ÚJ vstupujúcich do spracovania pre potreby analýzy ukazovateľov fin. výkonnosti**

Veľkostná kategória podnikov	2019	2020	2021	Medziročný index 2021/2020
Mikro	196 517	209 021	216 149	103,41
Malé	13 125	12 346	12 636	102,34
Stredné	3 183	2 986	3 037	101,70
MSP spolu	212 825	224 353	231 822	103,32
Veľké	714	659	731	110,92
SPOLU	213 539	225 012	232 553	103,35

Zdroj: Vlastné spracovanie

V roku 2021 bolo do spracovania zahrnutých 232 553 podnikateľských subjektov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, čo predstavuje 90,1 % z celkového počtu (258 090) aktívnych podnikov (právnických osôb) evidovaných v Registri organizácií ŠÚ SR k 31.12.2021.

Kategorizácia podnikateľských subjektov podľa veľkosti je v súlade s odporúčaním Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od januára 2005, podľa ktorého je za MSP

považovaný podnikateľský subjekt s ročným obratom nepresahujúcim 50 mil. Eur a počtom zamestnancov nižším ako 250. V rámci kategórie MSP rozlišujeme:

- **mikropodnik**- podnik s počtom zamestnancov nižším ako 10 osôb a ročným obratom a/alebo majetkom nepresahujúcim 2 mil. Eur;
- **malý podnik**- podnik s počtom zamestnancov nižším ako 50 osôb a ročným obratom a/alebo majetkom nepresahujúcim 10 mil. Eur;
- **stredný podnik**- podnik s počtom zamestnancov nižším ako 250 osôb a ročným obratom a/alebo majetkom nepresahujúcim 50 mil. Eur.

Odvetvové členenie podnikateľských subjektov je vymedzené prostredníctvom klasifikácie SK NACE na pôdohospodárstvo (sekcia SK NACE A), priemysel (sekcia SK NACE B až E), stavebníctvo (sekcia SK NACE F), obchod (sekcia SK NACE G) a služby (sekcia SK NACE H až S). Regionálne členenie subjektov je vymedzené na úrovni NUTS 3 (kraje) na základe Klasifikácie štatistických územných jednotiek, ktorá bola vydaná Vyhláškou Štatistického úradu SR č. 438/2004 Z. z. z 19. Júla 2004 pre potreby regionálnej štatistiky. Analýza finančných ukazovateľov u podnikateľských subjektov v členení podľa právnej formy je vzhľadom na disponibilitu údajov z DataCentra možná len od roku 2015. Do roku 2015 nebolo, možné priradiť analyzovaným podnikateľským subjektom konkrétnu právnu formu.

2.1 Ukazovatele likvidity

Likvidita je v podnikovom riadení dôležitým ekonomickým pojmom, ktorý vyjadruje schopnosť podniku hradiť záväzky v krátkodobom časovom horizonte. Finančne stabilný podnik je schopný hradiť záväzky načas, podnik s finančnými ťažkosťami má so včasnou úhradou problémy. Veľmi nízke hodnoty likvidity svedčia o neschopnosti uhrádzať záväzky a naopak – príliš vysoké hodnoty vypovedajú o neracionálnom využívaní podnikových zdrojov.

2.1.1 Likvidita 2. stupňa

Likvidita 2. stupňa (bežná) vyjadruje podiel obežných aktív bez zásob a celkových krátkodobých záväzkov. Odporúčaný interval hodnôt likvidity 2. stupňa sa pohybuje v rozmedzí od 1,0 po 1,5 – v závislosti od charakteru podnikateľskej činnosti.

Likvidita 2. stupňa podľa veľkostných kategórií

Pandémia vírusu COVID-19 sa ani v roku 2021 neprejavila na zhoršení schopnosti MSP uhrádzať krátkodobé záväzky. Práve naopak, v medziročnom porovnaní **vzrástla** likvidita 2. stupňa MSP **o 0,07 bodu na 1,78**. To predstavuje nové historické maximum. Nárast likvidity 2. stupňa v roku 2021 tak nadviazal na kontinuálny rast koeficientu pretrvávajúci od roku 2014. V rámci jednotlivých veľkostných kategórií sa výrazne zlepšila likvidita predovšetkým v skupine mikropodnikov – o 0,09 bodu. K zlepšeniu došlo aj u malých (o 0,02 bodu) a likvidita 2. stupňa stredných podnikov ostala nezmenená. Najlikvidnejšou štruktúrou majetku sa v roku 2021 vyznačovali mikropodniky, ktorých bežná likvidita dosiahla koeficient 1,95. Odporúčanú hranicu likvidity dosiahli v roku 2021 aj malé podniky (1,05), a taktiež stredné podniky (1,00).). Pozitívnym medziročným vývojom sa vyznačoval aj podiel MSP s likviditou 2. stupňa nižšou ako je odporúčaná hranica (1,0), ktorý klesol z 36,7 % v roku 2020 na 35,8 % v roku 2021. V porovnaní s rokom 2020 tak klesol podiel MSP s potenciálnymi problémami v oblasti uhrádzania krátkodobých záväzkov o 0,9 p. b.

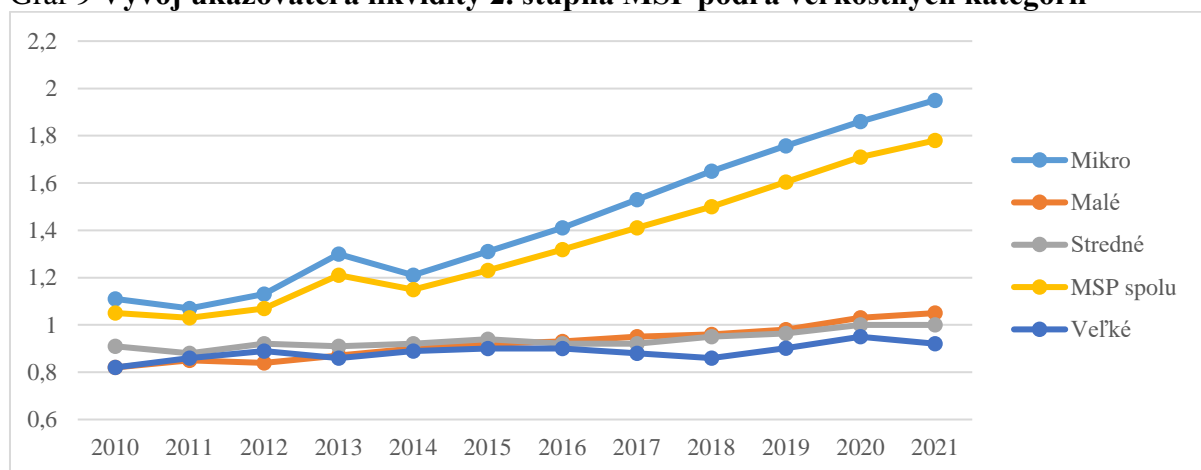
Tabuľka 5 Likvidita 2. stupňa podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	1,11	1,07	1,13	1,3	1,21	1,31	1,41	1,53	1,65	1,76	1,86	1,95	↑ 0,09
Malé	0,82	0,85	0,84	0,87	0,9	0,92	0,93	0,95	0,96	0,98	1,03	1,05	↑ 0,02
Stredné	0,91	0,88	0,92	0,91	0,92	0,94	0,92	0,92	0,95	0,96	1,00	1,00	=
MSP spolu	1,05	1,03	1,07	1,21	1,15	1,23	1,32	1,41	1,50	1,60	1,71	1,78	↑ 0,07
Veľké	0,82	0,86	0,89	0,86	0,89	0,9	0,90	0,88	0,86	0,90	0,95	0,92	↓ 0,03

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Dlhodobo najvyššie hodnoty likvidity 2. stupňa dosahujú mikropodniky, ktoré vďaka svojmu početnému zastúpeniu pozitívne vplyvajú na likviditu celej skupiny MSP. Rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, aj v roku 2021 zaznamenali mikropodniky spomedzi jednotlivých veľkostných kategórií najdynamickejší rast koeficientu likvidity. Dlhodobo rastúci trend vývoja bežnej likvidity možno badať aj v kategórii malých a stredných podnikov, avšak v ich prípade šlo o menej dynamický rast. Na základe výsledkov roka 2021 možno konštatovať, že medián likvidity 2. stupňa s rastúcou veľkosťou podniku klesal.

Graf 9 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa veľkostných kategórií

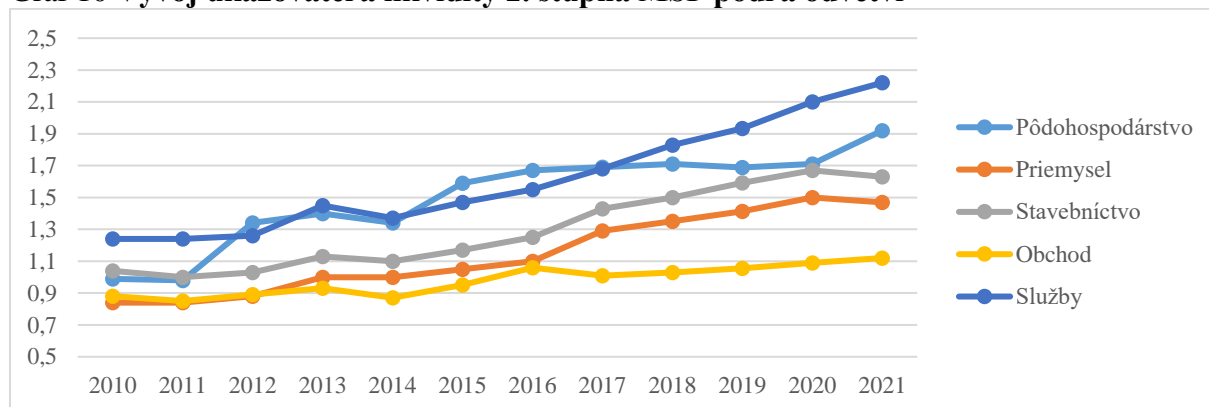

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Likvidita 2. stupňa podľa odvetví

V medziodvetvovom porovnaní vzrástla likvidita 2. stupňa MSP v roku 2021 oproti roku 2020 v odvetví pôdohospodárstva (o 0,21 bodu), v sektore obchodu (o 0,03 bodu) a služieb (o 0,12 bodu). Aj tento rok dosiahli najvyššiu hodnotu koeficientu podniky pôsobiace v sektore služieb (2,22). Z dlhodobého hľadiska zaznamenali MSP vo všetkých odvetviach rastúci trend ukazovateľa likvidity 2. stupňa. Najvýraznejší rast ukazovateľa bežnej likvidity bol zaznamenaný u MSP pôsobiacich v odvetví pôdohospodárstva, ktorých likvidita v porovnaní s rokom 2010 vzrástla v roku 2021 o 93,9 %. Naopak, najmenej dynamický rast hodnoty ukazovateľa zaznamenali podniky pôsobiace v sektore obchodu. V porovnaní s rokom 2010 vzrástla ich bežná likvidita v roku 2021 len o 27,3 %.

Graf 10 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa odvetví

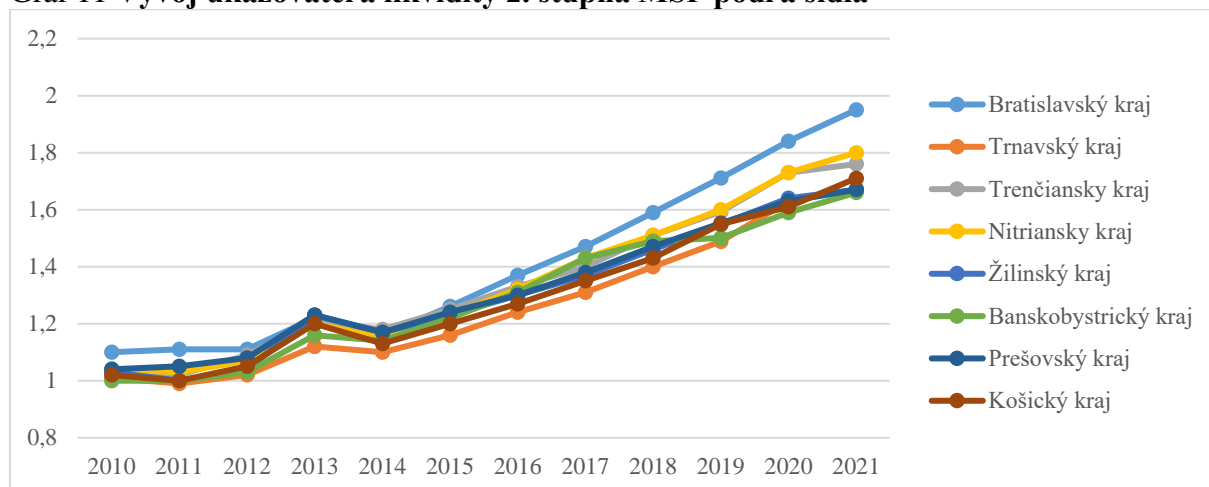

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Likvidita 2. stupňa podľa sídla

V roku 2021 došlo k zvýšeniu likvidity 2.stupňa vo všetkých krajoch. Najdynamickejší rast koeficientu zaznamenali MSP so sídlom v Bratislavskom kraji – o 0,11 bodu. Najnižším medziročným nárastom likvidity sa vyznačovali MSP z Trenčianskeho a Žilinského kraja, ktorých hodnota bežnej likvidity sa zvýšila len o 0,03 bodu. MSP tak v roku 2021 dosiahli dostatočnú hodnotu bežnej likvidity vo všetkých slovenských krajoch. V dlhodobom horizonte zaznamenal vývoj ukazovateľa bežnej likvidity rastúci trend vo všetkých krajoch. Najvyšší koeficient likvidity dlhodobo dosahujú MSP v Bratislavskom kraji.

Graf 11 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa sídla

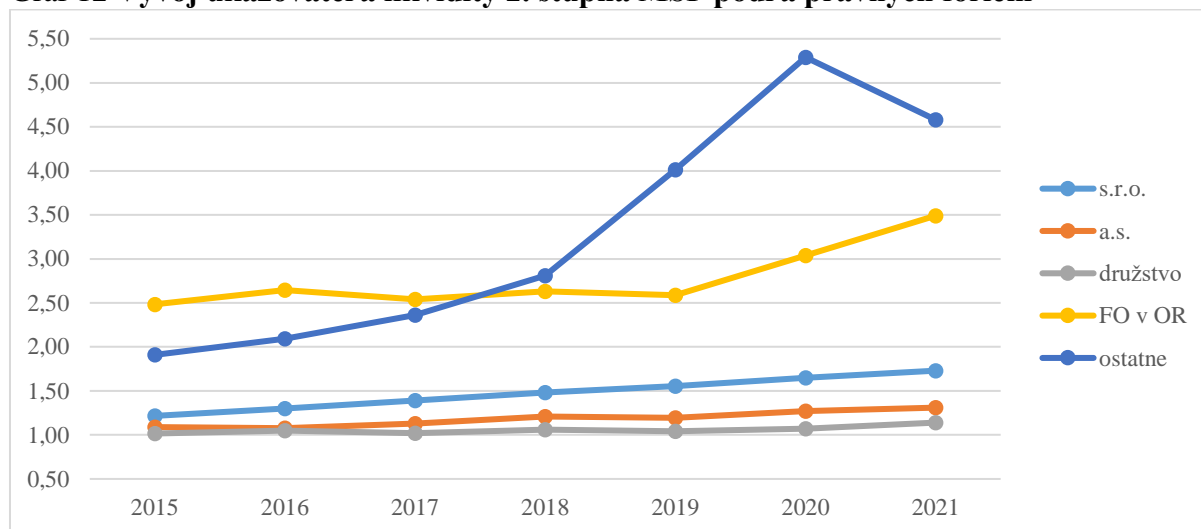
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Likvidita 2. stupňa podľa právnych foriem

Medziročný rast bežnej likvidity MSP bol dosiahnutý u všetkých právnych foriem okrem ostatných právnych foriem. V období rokov 2015-2020 zaznamenali ostatné právne formy pozitívny trend vývoja, avšak v roku 2021 hodnota ukazovateľa bežnej likvidity poklesla o 0,71 bodu. Napriek tomu poklesu sa ostatné právne formy aj naďalej vyznačovali najvyššou hodnotou (4,58) spomedzi všetkých právnych foriem. Druhú najvyššiu hodnotu ukazovateľa bežnej likvidity dosiahli FO zapísané v OR (3,49). Vzhľadom na to, že krátkodobý kapitál je spravidla spojený s nižším zhodnotením ako dlhodobý kapitál, MSP krátkodobo viazali prívľa majetku, ktorý mohol byť dlhodobo investovaný. Spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a družstvá dosiahli v roku 2021 optimálne hodnoty ukazovateľa bežnej likvidity.

Bežná likvidita akciových spoločností, družstiev a FO zapísaných v Obchodnom registri sa v analyzovanom období vyznačovala prevažne pozitívnym, avšak kolísavým priebehom.

Graf 12 Vývoj ukazovateľa likvidity 2. stupňa MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.1.2 Likvidita 3. stupňa

Likvidita 3. stupňa (celková) v porovnaní s likviditou 2. stupňa zohľadňuje aj menej likvidné položky majetku – zásoby. Pre dosiahnutie optimálnej likvidity by celková hodnota krátkodobých záväzkov nemala presiahnuť 40-50 % hodnoty obežného majetku. Optimálna hodnota ukazovateľa celkovej likvidity je v rozpätí od 2 - 2,5. Pri hodnotení dosiahnutých výsledkov je však potrebné zohľadniť aj odvetvové špecifiká, nakoľko existujú podniky, ktoré pracujú s malým objemom zásob, príp. bez nich. Typickým príkladom sú podniky poskytujúce služby, ktorých hodnota celkovej likvidity je obdobná ako hodnota bežnej likvidity.

Likvidita 3. stupňa podľa veľkostných kategórií

Schopnosť MSP uhrádzať krátkodobé záväzky z krátkodobého majetku (obežných aktív) sa medziročne **zvýšila o 0,09 bodu na 2,01**, čo je podobne ako v prípade bežnej likvidity najvyššia hodnota za celé analyzované obdobie. V porovnaní s odporúčaným rozpätím hodnôt bola celková likvidita MSP (okrem mikropodnikov) výrazne nižšia, avšak je potrebné podotknúť, že MSP sa v porovnaní s veľkými (často výrobnými) podnikmi vyznačujú výrazne nižším množstvom zásob spojeným s obmedzeným množstvom finančných prostriedkov. Z hľadiska jednotlivých veľkostných kategórií zaznamenali najvyšší rast koeficientu mikropodniky (o 0,1 bodu). Avšak celková likvidita sa zvýšila aj u malých podnikov (o 0,03 bodu) a stredných podnikov (o 0,05 bodu). Rovnako ako u ukazovateľa bežnej likvidity, aj v prípade ukazovateľa celkovej likvidity dosiahli najvyššiu hodnotu v roku 2021 mikropodniky s koeficientom 2,15. Medián ukazovateľa celkovej likvidity vo veľkostnej kategórii malých aj stredných podnikov dosiahol koeficient 1,33.

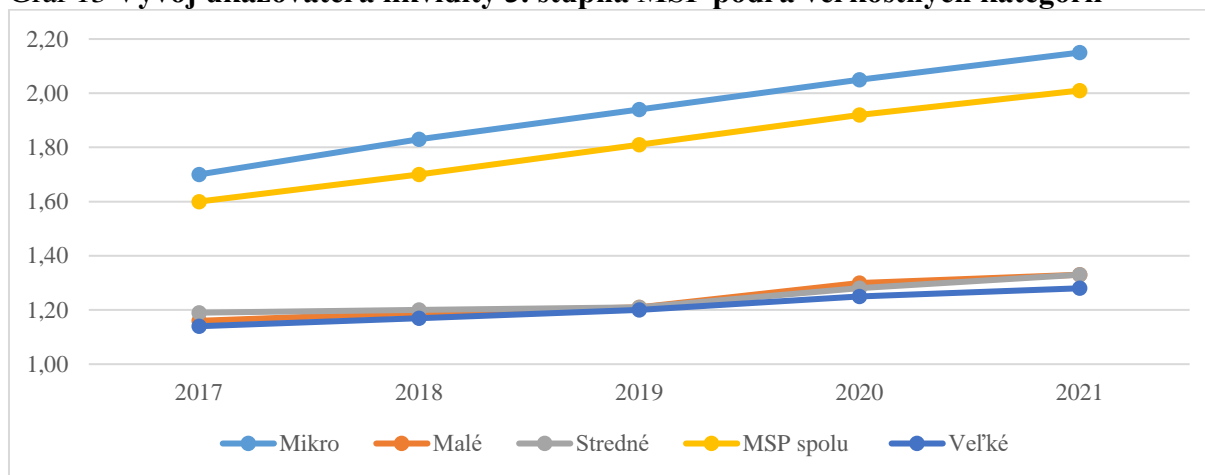
Tabuľka 6 **Likvidita 3. stupňa podľa veľkostných kategórií**

Veľkostná kategória podnikov	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	1,70	1,83	1,94	2,05	2,15	↑ 0,1
Malé	1,16	1,19	1,21	1,30	1,33	↑ 0,03
Stredné	1,19	1,20	1,21	1,28	1,33	↑ 0,05
MSP spolu	1,60	1,70	1,81	1,92	2,01	↑ 0,09
Veľké	1,14	1,17	1,20	1,25	1,28	↑ 0,03

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Dlhodobu najvyššiu koeficient celkovej likvidity dosahujú mikropodniky. To je spôsobené predovšetkým nižším množstvom zásob ako v prípade podnikov vo veľkostnej kategórii malých a stredných podnikov. Najnižšie hodnoty celkovej likvidity dosahovali počas sledovaného obdobia malé a stredné podniky.

Graf 13 **Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa veľkostných kategórií**

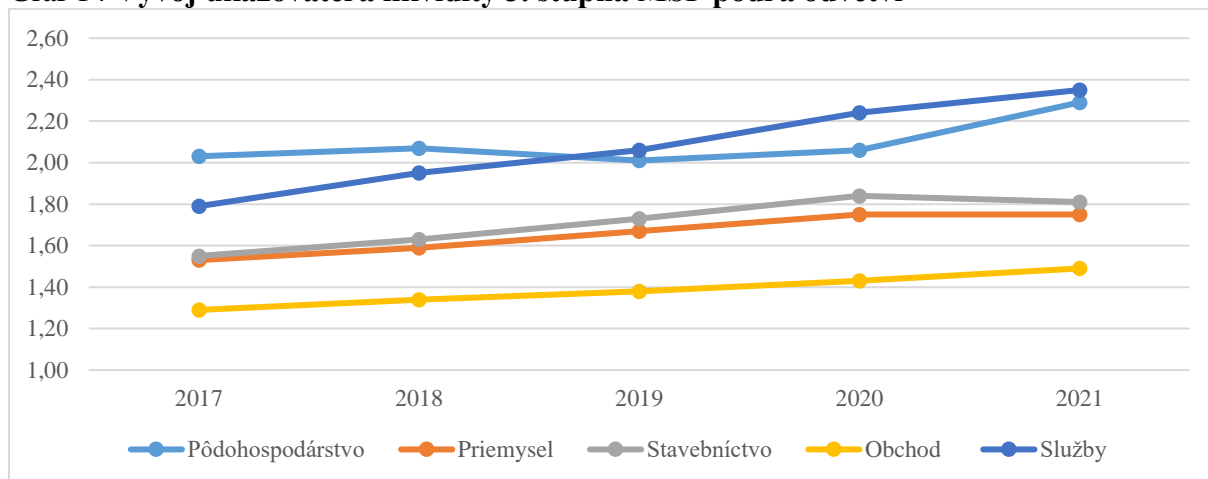

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Likvidita 3. stupňa podľa odvetví

Celková likvidita MSP medziročne vzrástla v odvetví pôdohospodárstva (o 0,23 bodu), v sektore obchodu (o 0,06 bodu) a služieb (o 0,11 bodu). Celková likvidita v sektore stavebníctva poklesla o 0,03 bodu a v sektore priemyslu ostala nezmenená. Najlikvidnejšou štruktúrou majetku sa vyznačovali MSP pôsobiace v odvetví služieb (2,35) a pôdohospodárstva (2,29). Pôdohospodárske podniky, spolu s podnikmi služieb dosahovali v skúmanom období nadpriemerný koeficient ukazovateľa celkovej likvidity. Od roku 2019 hodnota celkovej likvidity MSP podnikajúcich v oblasti služieb dokonca prevýšila likviditu pôdohospodárskych MSP.

Graf 14 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa odvetví

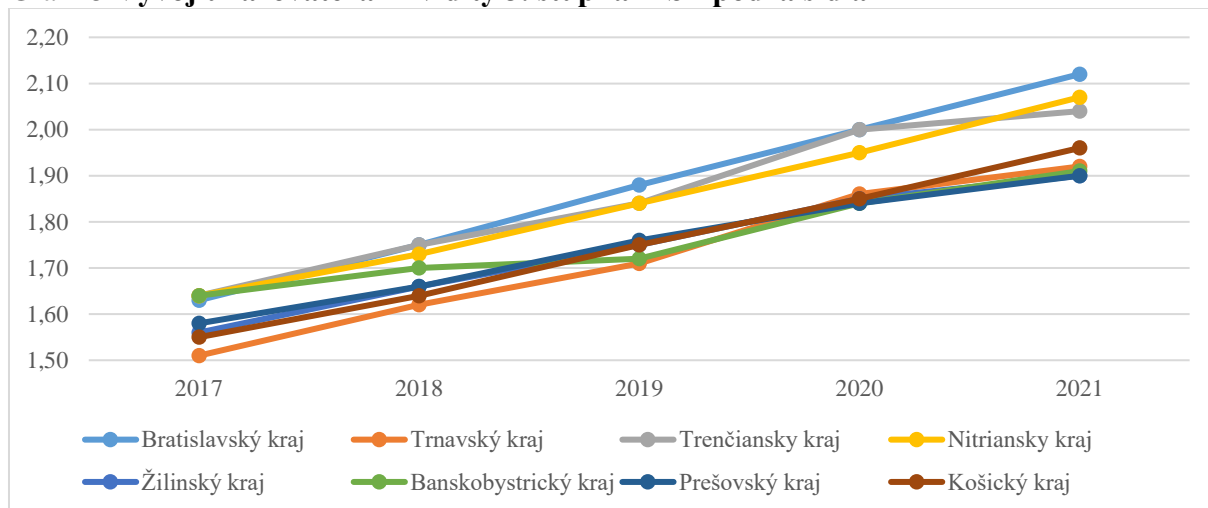

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Likvidita 3. stupňa podľa sídla

V medziročnom porovnaní vzrástla likvidita 3. stupňa vo všetkých slovenských krajoch. Najdynamickejší rast ukazovateľa dosiahli MSP sídlia v Bratislavskom a Nitrianskom kraji (o 0,12 bodu) a v Košickom kraji (o 0,11 bodu). Najnižší medziročný prírastok koeficientu celkovej likvidity zaznamenali MSP sídlia v Trenčianskom kraji (o 0,04 bodu). Spomedzi všetkých slovenských krajov mali v roku 2021 najlikvidnejšiu štruktúru majetku MSP so sídlom v Bratislavskom kraji (2,12). Z dlhodobého hľadiska zaznamenali MSP vo všetkých krajoch rastúci trend ukazovateľa celkovej likvidity. Medzi podniky s dlhodobou nadpriemernou hodnotou celkovej likvidity možno zaradiť MSP sídlia v Trenčianskom, Bratislavskom a Nitrianskom kraji.

Graf 15 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa sídla

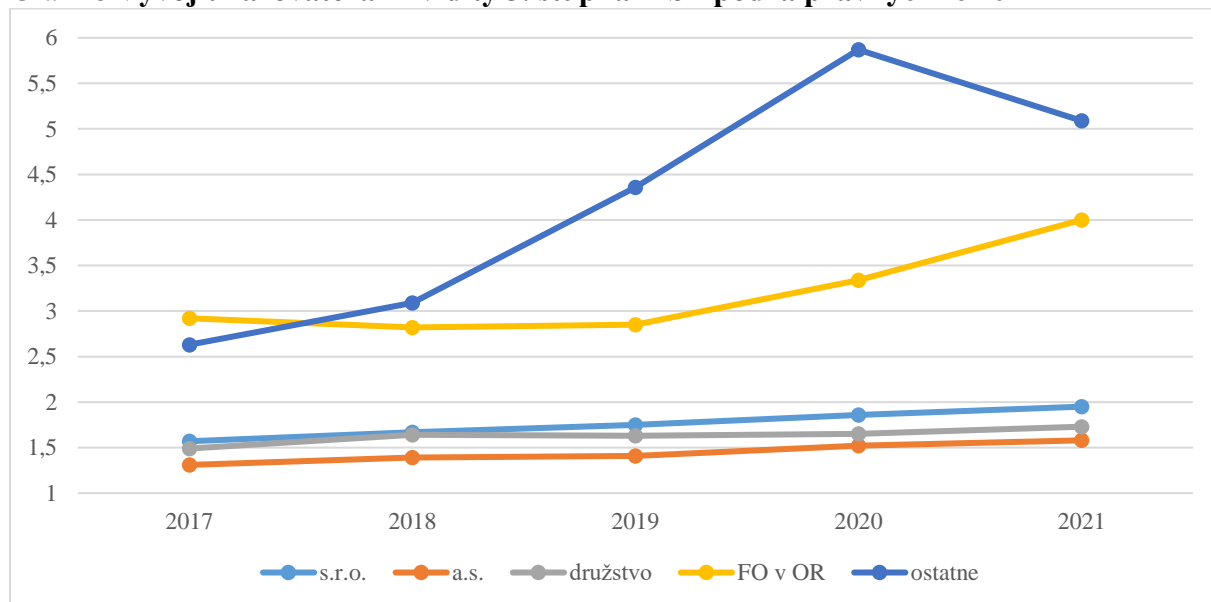
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Likvidita 3. stupňa podľa právnych foriem

Celková likvidita MSP medziročne vzrástla vo všetkých analyzovaných právnych formách okrem ostatných právnych foriem, ktorých celková likvidita poklesla o 0,78 bodu. Najdynamickejší medziročný nárast zaznamenali FO zapísané v OR (o 0,66 bodu). Najlikvidnejšou štruktúrou majetku sa v roku 2021 vyznačovali ostatné právne formy (5,09)

a FO zapísane v OR (4,0). Avšak obe právne formy dosiahli vyšší koeficient celkovej likvidity ako je odporúčané rozpätie. To znamená, že disponovali výrazne vyšším množstvom likvidného majetku ako je potrebné. Vo všetkých právnych formách bol zaznamenaný prevažne pozitívny trend vývoja ukazovateľa celkovej likvidity MSP, avšak s odlišným priebehom. Zatiaľ čo v družstvách a FO zapísaných v Obchodnom registri mal vývoj ukazovateľa kolísavý priebeh, v spoločnostiach s ručením obmedzeným a akciových spoločnostiach likvidita každoročne rástla.

Graf 16 Vývoj ukazovateľa likvidity 3. stupňa MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.2 Ukazovatele aktivity

Ukazovatele aktivity vyjadrujú a kvantifikujú ako účinne podniky využívajú svoj majetok. Podmienkou konsolidovanej finančnej situácie je tak jeho primerané využitie. Nedostatočné využitie je svojím dôsledkom rovnaké ako situácia, keď majú podniky majetku priveľa. V prípade, ak podniky nedostatočne využívajú svoj majetok, podnikom rastú náklady. Naopak, v prípade, ak majú podniky nedostatok majetku, môžu prichádzať o časť tržieb. Pre podniky je preto potrebné viazať v majetku primerané množstvo finančných prostriedkov.

2.2.1 Doba splatnosti pohľadávok

Ukazovateľ doby splatnosti pohľadávok vyjadruje, koľko dní v priemere trvá, kým od vzniku nároku na platbu dôjde k inkasu. Po dosadení pohľadávok z obchodného styku (ďalej len „z OS“) ukazovateľ vypovedá o platobnej disciplíne odberateľov – sprostredkujúca informáciu o čase, ktorý uplynie od dátumu realizácie (fakturácie) po úhradu. Príliš veľký rozdiel medzi dobou splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z OS vypovedá o nekonsolidovaných hospodárskych vzťahoch medzi podnikmi. Ak je doba inkasa pohľadávok z OS kratšia ako doba splatnosti záväzkov z OS, podnik získava od svojich odberateľov finančné prostriedky skôr ako platí svojim dodávateľom. V tom prípade má analyzovaný podnik lepšiu vyjednávaciu pozíciu. Problém v cash-flow podniku môže nastať v prípade, ak je doba inkasa pohľadávok z OS dlhšia ako doba splatnosti záväzkov z OS.

Celkové pohľadávky

V roku 2021 došlo k skráteniu doby inkasa celkových pohľadávok MSP o 1,1 dňa na 39,8 dní, o čo sa pričínili mikropodniky a stredné podniky. Pomalšie inkaso pohľadávok zaznamenali malé podniky – o 0,2 dňa. Najnižšiu dobu splatnosti celkových pohľadávok evidujú mikropodniky (37,7 dní), nasledované malými (57,1 dní) a strednými podnikmi (59,0 dní).

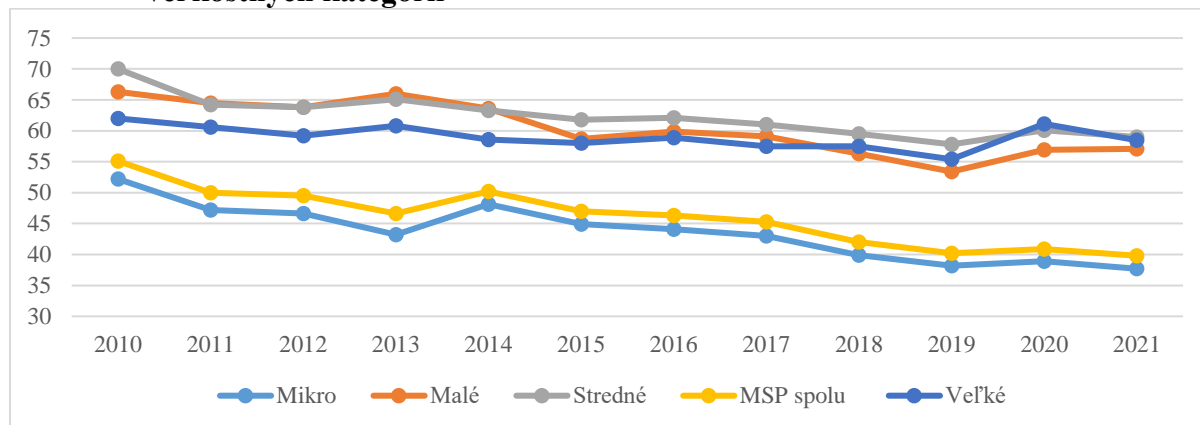
Tabuľka 7 Doba splatnosti celkových pohľadávok podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	52,2	47,2	46,6	43,2	48,1	44,9	44,1	43,0	39,9	38,2	38,9	37,7	↓ 1,2
Malé	66,3	64,5	63,8	66	63,6	58,7	59,9	59,1	56,3	53,4	56,9	57,1	↑ 0,2
Stredné	70	64,2	63,8	65,1	63,3	61,8	62,1	61,0	59,5	57,8	60,1	59,0	↓ 1,1
MSP spolu	55,1	50	49,5	46,6	50,2	47	46,3	45,3	42,0	40,2	40,9	39,8	↓ 1,1
Veľké	62	60,6	59,2	60,8	58,6	58	58,9	57,5	57,5	55,4	61,1	58,5	↓ 2,6

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Z hľadiska vývoja dosahovali všetky veľkostné kategórie do roku 2019 klesajúci trend ukazovateľa doby inkasa pohľadávok. V roku 2020 ale došlo k predĺženiu doby inkasa celkových pohľadávok vo všetkých veľkostných kategóriách. Avšak, v roku 2021 doba inkasa celkových pohľadávok mikropodnikov a stredných podnikov poklesla. V absolútnom vyjadrení dosahujú dlhodobo najnižšiu dobu splatnosti pohľadávok mikropodniky, ktoré v porovnaní s malými a strednými podnikmi získavajú finančné prostriedky o takmer 20 dní rýchlejšie.

Graf 17 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti celkových pohľadávok MSP podľa veľkostných kategórií

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS podľa veľkostných kategórií

Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP sa v roku 2021 **znižila o 0,4 dňa na 16,7 dní**. V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP klesla doba inkasa krátkodobých pohľadávok z OS iba v mikropodnikoch (o 0,5 dňa). Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS malých podnikov sa predĺžila o 0,5 dňa a stredných podnikov o 0,7 dňa. Najnižšiu dobu splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS zaznamenali v roku 2021 mikropodniky (13,7 dní). Naopak, najhoršou platobnou disciplínou odberateľov (t. j. najvyššou dobou splatnosti pohľadávok z OS) sa aj v roku 2021 vyznačovali stredné podniky (42,8 dní).

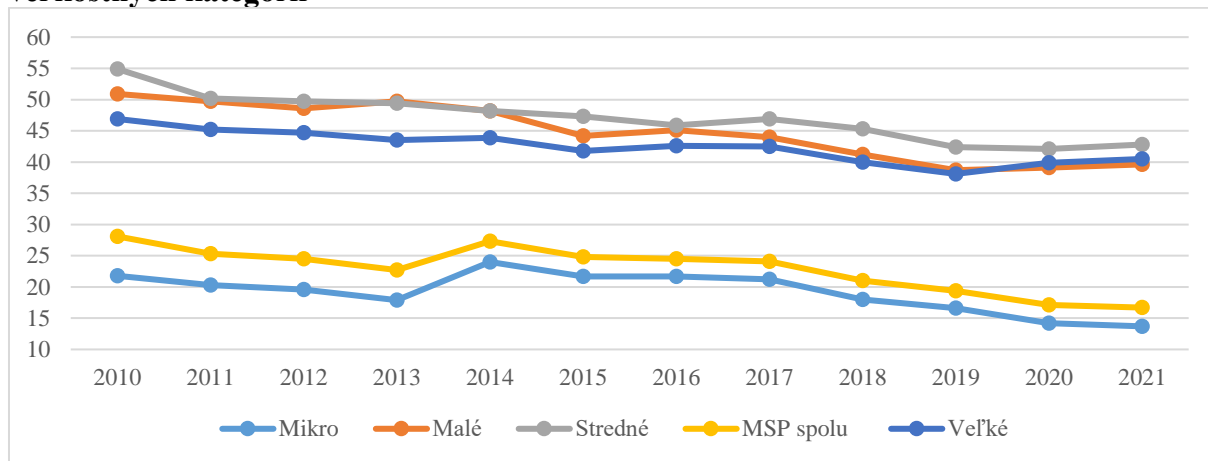
Tabuľka 8 Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	21,8	20,3	19,6	17,9	24	21,7	21,7	21,2	18,0	16,6	14,2	13,7	↓ 0,5
Malé	50,9	49,7	48,6	49,7	48,2	44,2	45,1	44,0	41,2	38,7	39,1	39,6	↑ 0,5
Stredné	54,9	50,2	49,7	49,4	48,2	47,3	45,9	46,9	45,3	42,4	42,1	42,8	↑ 0,7
MSP spolu	28,1	25,3	24,5	22,7	27,3	24,8	24,5	24,1	21,0	19,4	17,1	16,7	↓ 0,4
Veľké	46,9	45,2	44,7	43,5	43,9	41,8	42,6	42,5	40,0	38,1	39,9	40,5	↑ 0,6

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS mal od roku 2010 relatívne vyrovnaný priebeh. Počas celého analyzovaného obdobia dosahovali najlepšiu platobnú disciplínu odberateľov mikropodniky, ktoré získavali finančné prostriedky od svojich odberateľov dvakrát rýchlejšie ako ostatné veľkostné kategórie MSP.

Graf 18 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa veľkostných kategórií

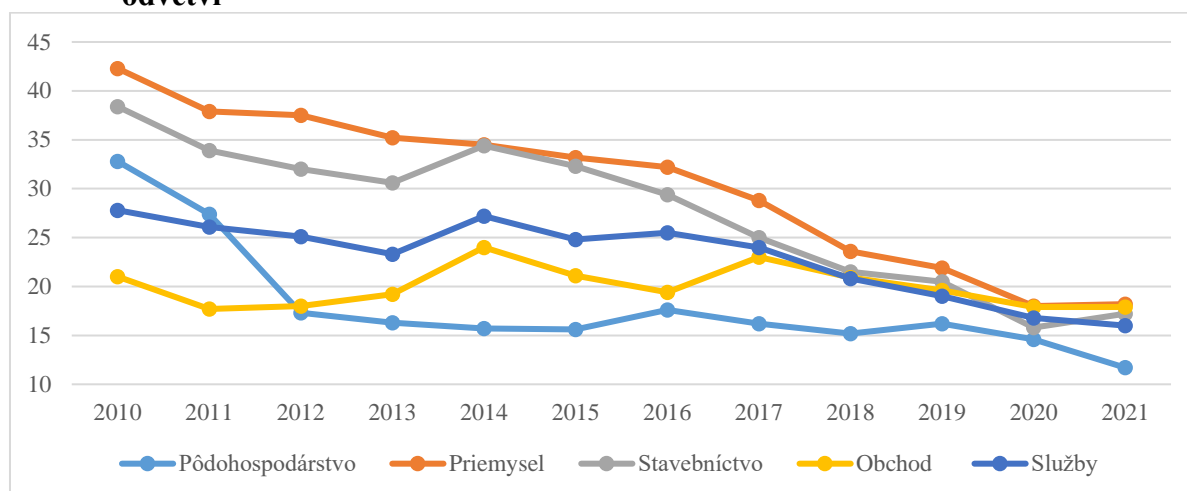

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS podľa odvetví

V roku 2021 získavali finančné prostriedky od svojich odberateľov rýchlejšie MSP pôsobiacie odvetví pôdohospodárstva (o 2,9 dňa) a v sektore služieb (o 0,8 dňa). Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS sa predĺžila v odvetví priemyslu o 0,2 dňa a v odvetví stavebníctva o 1,4 dňa. MSP zo sektora obchodu získavali finančné prostriedky od svojich odberateľov za rovnaký čas ako v roku 2020. Medzi podniky vyznačujúce sa dlhodobou nízkou dobou inkasa pohľadávok z OS možno zaradiť z odvetvia pôdohospodárstva.

Graf 19 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa odvetví

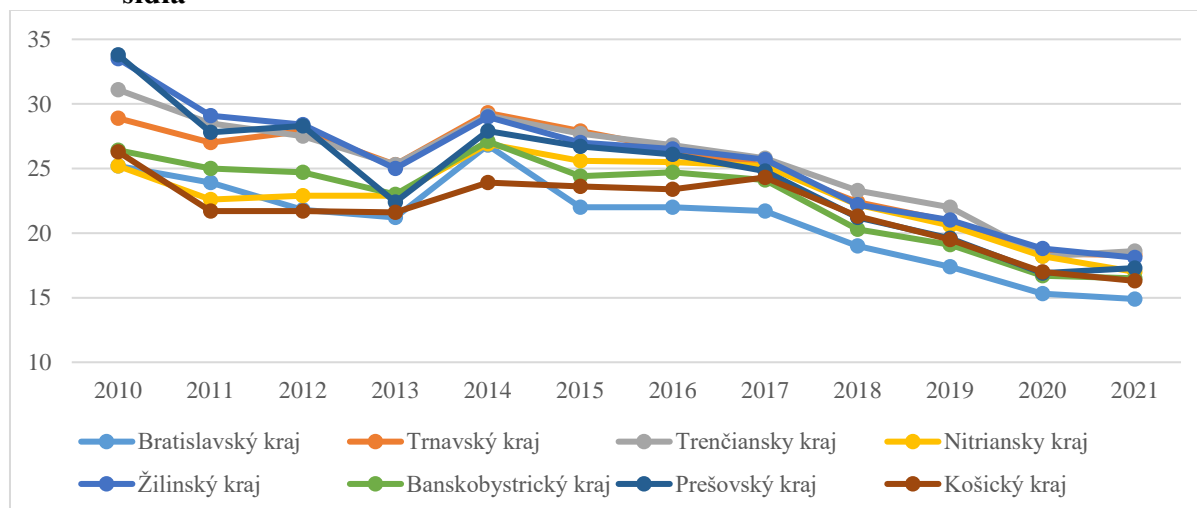

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS podľa sídla

V členení podľa jednotlivých krajov došlo v roku 2021 k predĺženiu doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS iba v prípade Trenčianskeho a Prešovského kraja (o 0,4 dňa). Vo všetkých ostatných krajoch sa doba splatnosti krátkodobých pohľadávok skrátila. K najvýraznejšiemu skráteniu doby splatnosti krátkodobých pohľadávok došlo v Nitrianskom kraji (o 1,2 dňa). Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku mala v priebehu analyzovaného obdobia nepravidelný priebeh. Vypuknutie krízy spôsobenej pandemiou vírusu COVID-19 nemalo výraznejší negatívny vplyv na dĺžku doby splatnosti.

Graf 20 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa sídla

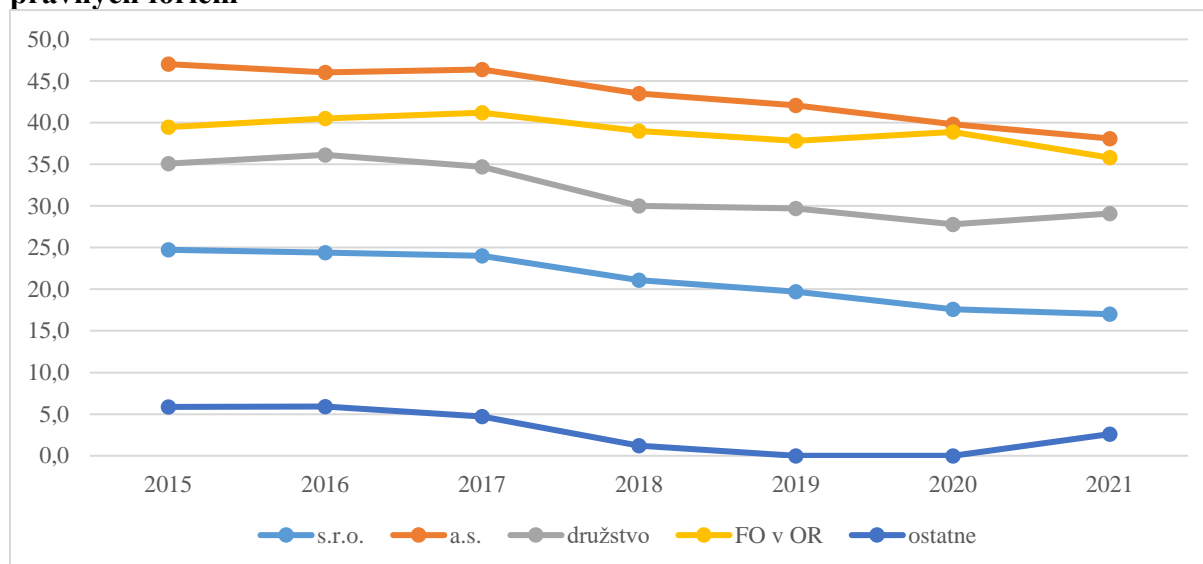
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS podľa právnych foriem

Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS medziročne poklesla vo väčšine analyzovaných právnych formách s výnimkou družstiev (o 1,3 dňa) a ostatných právnych foriem (o 2,6 dňa). K najvýraznejšiemu skráteniu doby inkasa pohľadávok z OS v roku 2021 došlo pri FO zapísaných v OR (o 3,1 dňa). V priebehu rokov 2015-2020 sa vývoj ukazovateľa

vyznačoval prevažne klesajúcim trendom. Pozitívny vývoj zaznamenali najmä spoločnosti s ručením obmedzeným. Kolísavým strednodobým trendom sa vyznačujú FO zapísané v Obchodnom registri.

Graf 21 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z OS MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.2.2 Doba splatnosti záväzkov

Ukazovateľ doby splatnosti záväzkov patrí taktiež do skupiny ukazovateľov aktivity a kvantifikuje dobu trvania úhrady záväzku od momentu jeho vzniku. Po dosadení krátkodobých záväzkov z obchodného styku ukazovateľ vypovedá o dobe vysporiadania krátkodobých záväzkov voči obchodným partnerom. Umožňuje tak zhodnotiť platobnú disciplínu podniku. V rámci obchodných vzťahov je pre podnik výhodnejšie, keď má kratšiu dobu splatnosti pohľadávok ako záväzkov, keďže v takomto prípade získava prostriedky skôr ako ich hradí. Neskorá úhrada od odberateľov má nepriaznivý dopad na peňažné toky podniku a môže priviesť podnik do druhotnej platobnej neschopnosti – t. j. podnik nebude schopný včas uhradiť svoje záväzky a doba splatnosti záväzkov sa bude predlžovať.

Celkové záväzky

Doba splatnosti celkových záväzkov MSP sa v medziročnom porovnaní v roku 2021 **predĺžila o 1,9 dňa na 105,4 dní**. K predĺženiu doby splatnosti celkových záväzkov došlo iba vo veľkostnej kategórii mikropodnikov (o 2,8 dňa). Doba splatnosti celkových záväzkov malých podnikov sa skrátila o 2,4 dní a stredných podnikov až o 3,9 dní. Najkratšiu dobu splatnosti celkových záväzkov spomedzi MSP zaznamenali stredné podniky (71,9 dní), nasledované malými podnikmi (85,2 dní) a mikropodnikmi (109,9 dní), ktoré obvykle disponujú nižším objemom finančných prostriedkov.

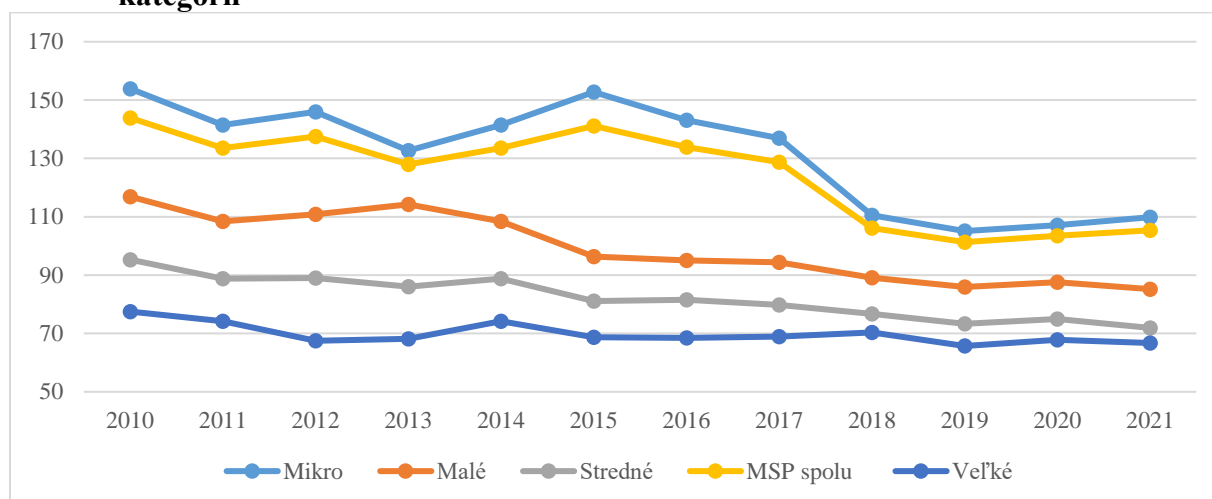
Tabuľka 9 Doba splatnosti celkových záväzkov podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	153,9	141,5	145,9	132,7	141,5	152,8	143,1	137,0	110,5	105,1	107,1	109,9	↑ 2,8
Malé	116,9	108,4	110,8	114,2	108,4	96,3	95,0	94,4	89,1	85,9	87,6	85,2	↓ 2,4
Stredné	95,3	88,8	89	86	88,8	81,1	81,5	79,8	76,7	73,3	75,0	71,9	↓ 3,9
MSP spolu	143,9	133,5	137,5	128	133,5	141,1	133,9	128,7	106,1	101,3	103,5	105,4	↑ 1,9
Veľké	77,5	74,2	67,5	68,2	74,2	68,7	68,5	68,9	70,4	65,7	67,8	66,7	↓ 1,1

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

V dlhodobom horizonte rokov 2010-2021 došlo k zníženiu doby splatnosti celkových záväzkov vo všetkých veľkostných kategóriách MSP – najviac u mikropodnikov (o 44 dni). Platobná disciplína všetkých veľkostných kategórií podnikov sa tak v priebehu uplynulých 12 rokov výrazne zlepšila. Spomedzi veľkostných kategórií MSP majú dlhodobo najnižšiu dobu splatnosti celkových záväzkov stredné podniky.

Graf 22 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti celkových záväzkov MSP podľa veľkostných kategórií

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS podľa veľkostných kategórií

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP sa v roku 2021 **skrátila o 0,2 dňa na 7,2 dní**, čo predstavuje nové historické minimum. Medián doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS zaznamenal pokles iba vo veľkostnej kategórii mikropodnikov (o 0,2 dňa). Doba splatnosti krátkodobých záväzkov malých podnikov sa predĺžila o 0,3 dňa stredných podnikov o 0,9 dňa. V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP uhradili najrýchlejšie záväzky z obchodného styku mikropodniky (za 5,5 dní), najpomalšie stredné podniky (za 33,4 dní). Na základe hodnôt roku 2021 možno konštatovať, že platobná disciplína mikropodnikov výrazne prevyšovala platobnú disciplínu malých a stredných podnikov.

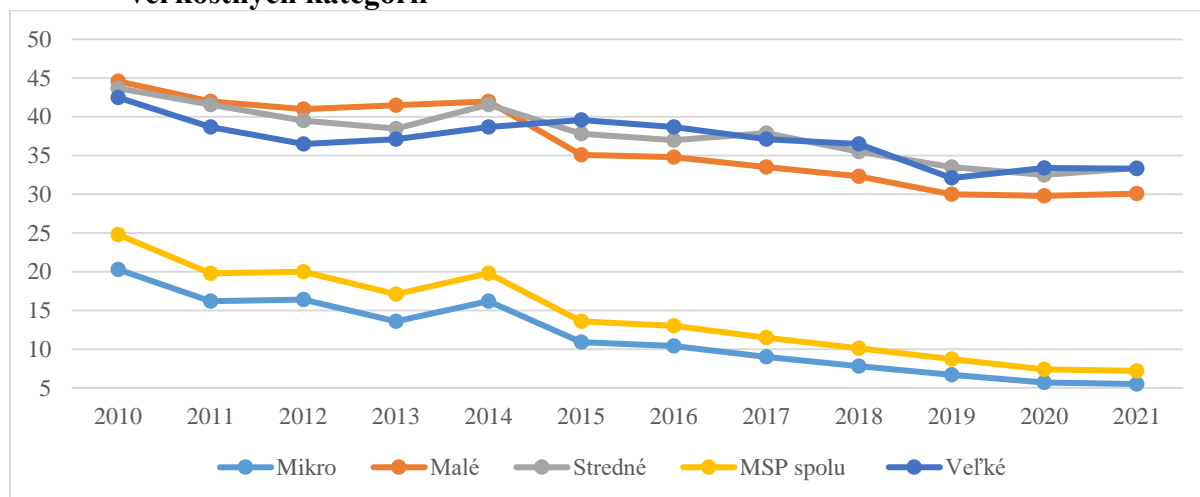
Tabuľka 10 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	20,3	16,2	16,4	13,6	16,2	10,9	10,4	9,0	7,80	6,7	5,7	5,5	↓ 0,2
Malé	44,6	42	41	41,5	42,0	35,1	34,8	33,5	32,30	30,0	29,8	30,1	↑ 0,3
Stredné	43,7	41,6	39,5	38,5	41,6	37,8	37,0	37,9	35,50	33,5	32,5	33,4	↑ 0,9
MSP spolu	24,8	19,8	20	17,1	19,8	13,6	13,0	11,5	10,1	8,7	7,4	7,2	↓ 0,2
Veľké	42,5	38,7	36,5	37,1	38,7	39,6	38,7	37,1	36,50	32,1	33,4	33,3	↓ 0,1

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti záväzkov z OS mala v dlhodobom horizonte klesajúci trend vo všetkých veľkostných kategóriách MSP. Platobná disciplína MSP sa tak v priebehu 12 rokov výrazne zlepšila.

Graf 23 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP podľa veľkostných kategórií

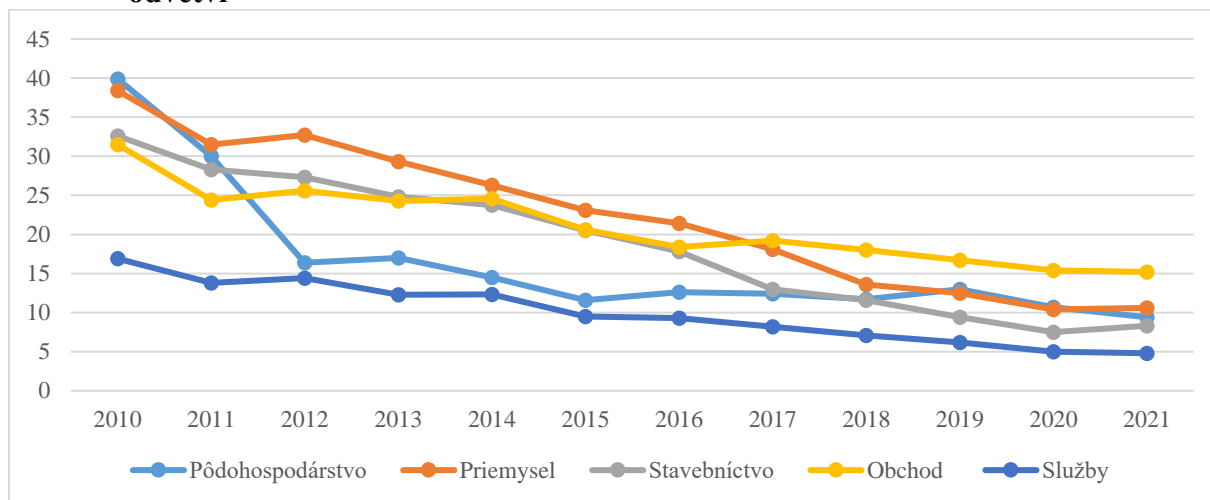

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS podľa odvetví

V členení podľa odvetví došlo k medziročnému zníženiu doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku v odvetví pôdohospodárstva (o 1,3 dňa) a v sektore obchodu a služieb (o 0,2 dňa). Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS sa predĺžila o 0,2 dňa pri priemyselných MSP a o 0,8 pri MSP z odvetvia stavebníctva. Spomedzi analyzovaných odvetví si najrýchlejšie plnili platobnú povinnosť MSP pôsobiace v odvetví služieb (4,8 dní). Na druhej strane, úhrada záväzkov z OS trvala najdlhšie podnikom z oblasti obchodu (15,2 dní). Z dlhodobého hľadiska došlo k zníženiu doby splatnosti záväzkov z OS vo všetkých analyzovaných odvetviach. Najvýraznejšie zlepšenie za sledované obdobie zaznamenali MSP pôsobiace v pôdohospodárstve. Dlhodobo najlepšou platobnou disciplínou (resp. nižšou dobou splatnosti krátkodobých záväzkov z OS) sa vyznačujú podniky pôsobiace v odvetví služieb.

Graf 24 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP podľa odvetví

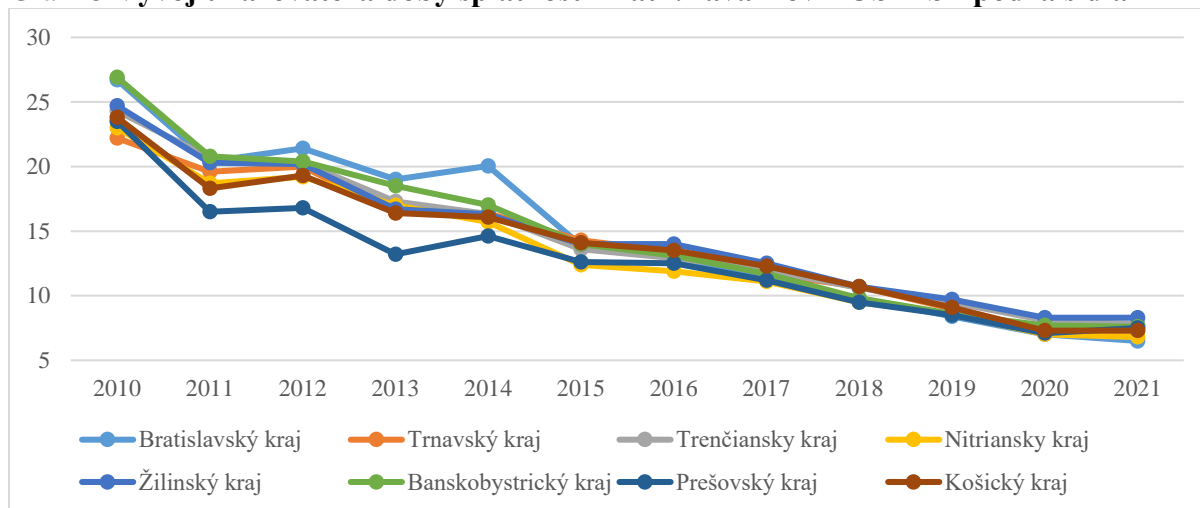

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS podľa sídla

K poklesu mediánovej hodnoty doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS došlo v roku 2021 v Bratislavskom (o 0,5 dňa), Trenčianskom (o 0,3 dňa), Nitrianskom (o 0,2 dňa) a Banskobystrickom kraji (o 0,1 dňa). Nezmenená doba splatnosti oproti roku 2020 ostala v Žilinskom a Košickom kraji. Ukazovateľ doby splatnosti záväzkov z OS mal v období rokov 2010-2021 klesajúci trend, čo možno zhodnotiť pozitívne. S pribúdajúcimi rokmi sa rozdiely doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS v jednotlivých krajoch znižujú.

Graf 25 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátk. záväzkov z OS MSP podľa sídla

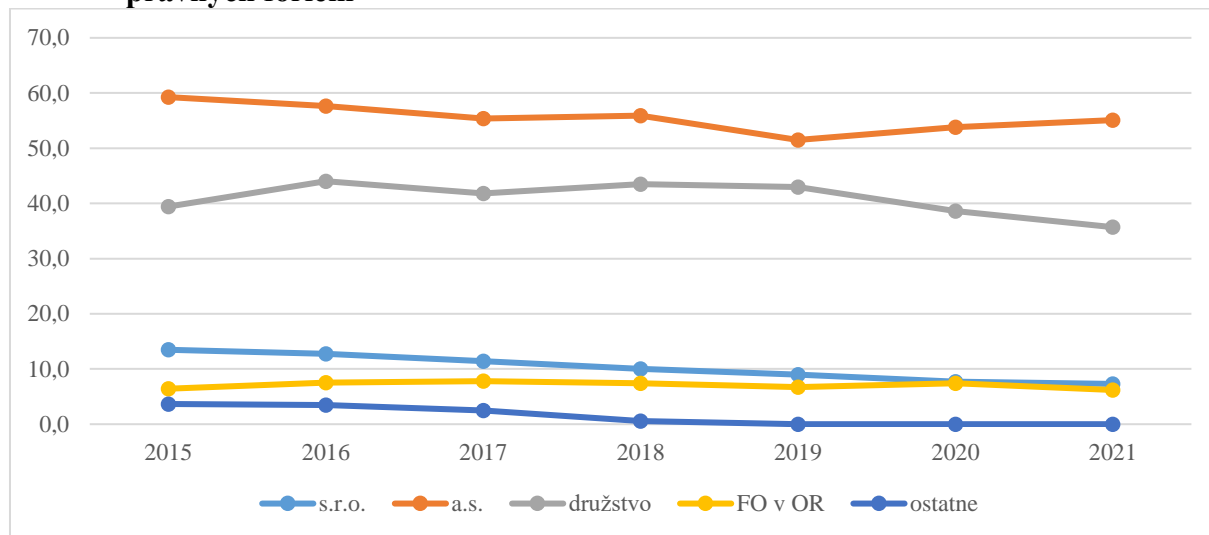
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS podľa právnych foriem

V členení podľa právnych foriem došlo v roku 2021 k skráteniu doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS iba v spoločnostiach s ručením obmedzeným (o 0,4 dňa), v družstvách (o 2,9 dňa) a vo FO zapísaných v OR (o 1,2 dňa). K predĺženiu doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS o 1,3 dňa došlo v akciových spoločnostiach. Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS ostatných právnych foriem ostala oproti roku 2020 nezmenená.

V rokoch 2015-2021 sa MSP v členení podľa právnych foriem vyznačovali odlišným vývojom. Pozitívny trend možno badať najmä u spoločností s ručením obmedzeným a ostatných právnych foriem, ktorých platobná disciplína sa každým rokom zlepšovala. Klesajúcim trendom ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS sa do roku 2019 vyznačovali aj akciové spoločnosti. Dlhodobo najvyššiu dobu splatnosti krátkodobých záväzkov dosahujú akciové spoločnosti a družstvá.

Graf 26 Vývoj ukazovateľa doby splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP podľa právnych foriem

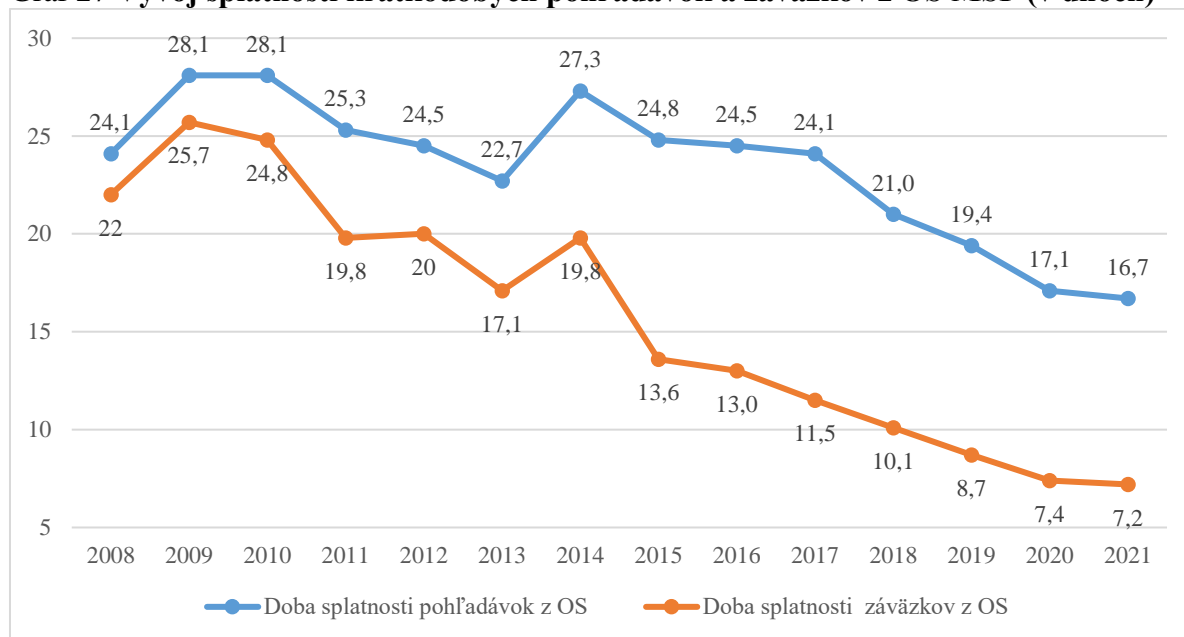
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z OS

Porovnaním doby splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z obchodného styku možno získať informáciu o pozícii MSP voči svojim dodávateľom a odberateľom. Z podnikového hľadiska možno považovať za optimálny stav taký, keď doba splatnosti záväzkov z OS mierne prevyšuje dobu splatnosti pohľadávok z OS. V tomto prípade získava podnik finančné prostriedky od svojich odberateľov skôr ako uhradza finančné prostriedky svojim dodávateľom. Uvedená situácia umožňuje podniku dočasne využívať väčšie množstvo finančných prostriedkov, čím nevzniká riziko platobnej neschopnosti. Je však potrebné poznamenať, že doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku by nemala výrazne prevyšovať dobu splatnosti krátkodobých pohľadávok.

Doba splatnosti pohľadávok aj záväzkov z OS medziročne poklesla. Výraznejší medziročný pokles, vyjadrený v absolútnej hodnote, zaznamenal ukazovateľ doby splatnosti pohľadávok z OS, ktorý poklesol o 0,4 dňa. Doba splatnosti záväzkov z OS zaznamenala pokles na úrovni 0,2 dňa, čo sa prejavilo znížením rozdielu medzi oboma splatnosťami na 9,5 dní. Z dosiahnutých hodnôt jednotlivých ukazovateľov je zrejmé, že doba splatnosti pohľadávok z OS naďalej výrazne prevyšovala dobu splatnosti záväzkov z OS, čo na jednej strane vypovedá o dobrej platobnej disciplíne MSP, avšak na strane druhej im môže spôsobiť problémy spojené s nedostatkom pohotových peňažných prostriedkov v dôsledku neskoršej úhrady od svojich odberateľov. Na základe dosiahnutých výsledkov tak možno konštatovať, že MSP majú vo vzťahu k svojim odberateľom slabšiu vyjednávaciu pozíciu.

Graf 27 Vývoj splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z OS MSP (v dňoch)

Zdroj: Vlastné spracovanie

2.2.3 Obrat aktív

Ukazovateľ obrat aktív vyjadruje pomer tržieb k celkovým aktívam podniku. Vypovedá o účinnosti využitia majetku v transformačnom procese. Výsledná hodnota odpovedá na otázku, koľkokrát sa celkové aktíva vrátia vo forme tržieb za jeden rok.

Obrat aktív podľa veľkostných kategórií

Oproti roku 2020 kedy vplyvom pandémie a obmedzenia ekonomickej aktivity došlo k výraznému poklesu obratu aktív MSP sa situácia v roku 2021 mierne zlepšila. Hoci opäť nastal pokles, bol mierny a obrat aktív MSP sa znížil iba o 0,02 bodu na hodnotu 0,78. Pri mikropodnikoch hodnota poklesla o 0,02 bodu. Naopak zvýšenie obratu aktív vykazovali malé (o 0,03 bodu) a stredné podniky (o 0,06 bodu). Spomedzi MSP dosiahli najvyššiu mieru využitia majetku stredné podniky, ktorých aktíva sa vrátili vo forme tržieb 1,78-krát za rok. Malé podniky zaznamenali obrat aktív na úrovni 1,66. Mikropodniky dosiahli v porovnaní s malými a strednými podnikmi výrazne nižšiu účinnosť využitia majetku - len na úrovni 0,72.

Tabuľka 11 Obrat aktív podľa veľkostných kategórií

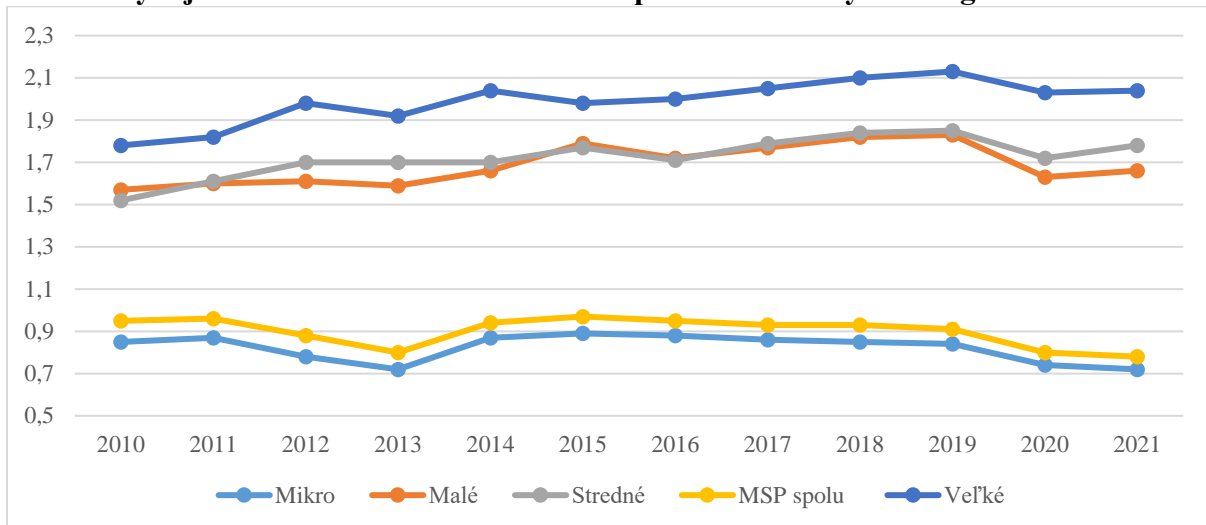
Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	0,85	0,87	0,78	0,72	0,87	0,89	0,88	0,86	0,85	0,84	0,74	0,72	↓ 0,02
Malé	1,57	1,6	1,61	1,59	1,66	1,79	1,72	1,77	1,82	1,83	1,63	1,66	↑ 0,03
Stredné	1,52	1,61	1,7	1,7	1,7	1,77	1,71	1,79	1,84	1,85	1,72	1,78	↑ 0,06
MSP spolu	0,95	0,96	0,88	0,8	0,94	0,97	0,95	0,93	0,93	0,91	0,80	0,78	↓ 0,02
Veľké	1,78	1,82	1,98	1,92	2,04	1,98	2,00	2,05	2,10	2,13	2,03	2,04	↑ 0,01

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj ukazovateľa obratu aktív mal v rámci jednotlivých veľkostných kategórií odlišný priebeh. Po roku 2010 sa vyznačovali podniky vo veľkostnej kategórii malých a stredných

rastúcim trendom vývoja a v roku 2019 dosiahli svoje historické maximá. Avšak v roku 2020 hodnoty ukazovateľa poklesli. Pre mikropodniky bol príznačný kolísavý trend vývoja, ktorý však nepodliehal príliš dynamickým zmenám.

Graf 28 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa veľkostných kategórií

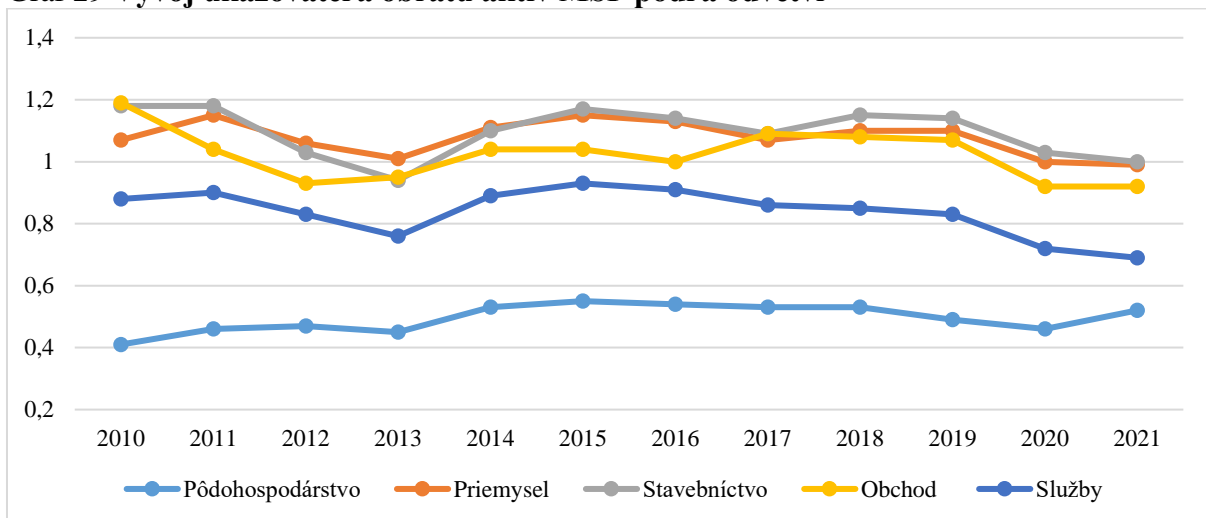

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Obrat aktív podľa odvetví

Z hľadiska jednotlivých odvetví zaznamenali pokles obratu aktív v roku 2021 MSP pôsobiace v odvetví priemyslu (o 0,01 bodu), stavebníctva (o 0,03 bodu) a v oblasti služieb (o 0,03 bodu). Obrat aktív MSP zo sektora obchodu ostal oproti roku 2020 nezmenený a obrat aktív MSP z odvetvia pôdohospodárstva sa zvýšil o 0,06 bodu. V absolútnej hodnote dosiahli najpriaznivejšie hodnoty podnikateľské subjekty pôsobiace v odvetví stavebníctva (1,00 bodu), nasledované priemyselnými MSP (0,99 bodu) a MSP zo sektora obchodu (0,92 bodu). Účinnosť využitia majetku MSP pôsobiacich v odvetví pôdohospodárstva a služieb je počas celého sledovaného obdobia výrazne nižšia, čo je do značnej miery spôsobené aj samotným charakterom podnikateľskej činnosti.

Graf 29 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa odvetví

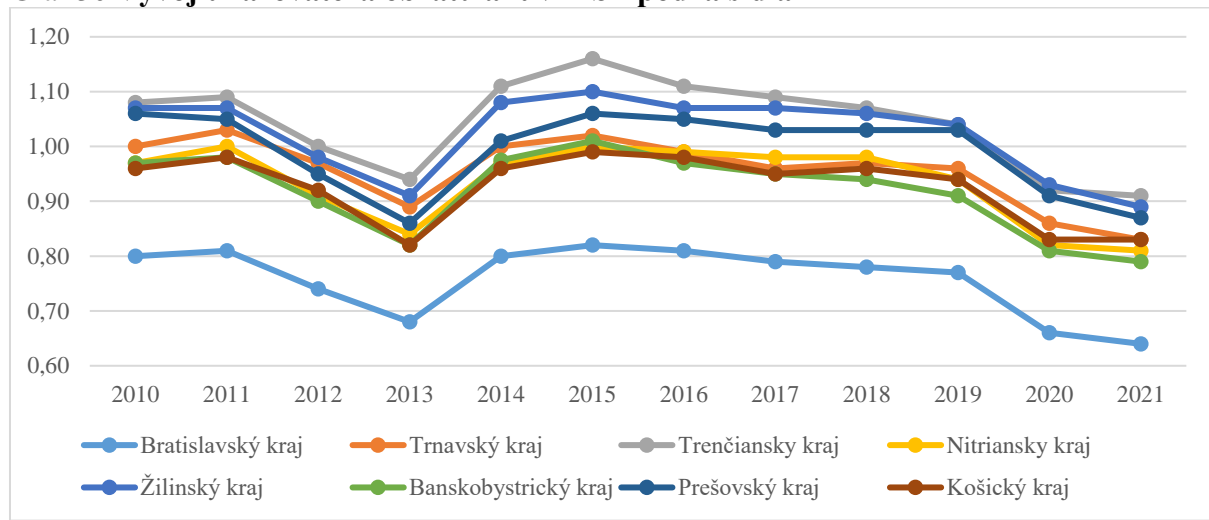

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Obrat aktív podľa sídla

V medziročnom porovnaní obratu aktív MSP v členení podľa sídla došlo k poklesu hodnôt vo všetkých krajoch s výnimkou Košického, kde obrat aktív ostal oproti roku 2020 nezmenený. Najvýraznejšie poklesla účinnosť vo využívaní majetku u MSP so sídlom v Žilinskom a Prešovskom kraji (o 0,04 bodu). V roku 2021 najúčinnejšie využívali majetok MSP sídlia v Trenčianskom kraji s hodnotou koeficientu 0,91. Dlhodobo výrazne nižšie hodnoty obratu aktív v porovnaní s ostatnými kraji dosahujú MSP v Bratislavskom kraji. Naopak medzi MSP s dlhodobým nadpriemerným využitím majetku možno zaradiť subjekty so sídlom v Trenčianskom, Žilinskom a Prešovskom kraji.

Graf 30 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa sídla

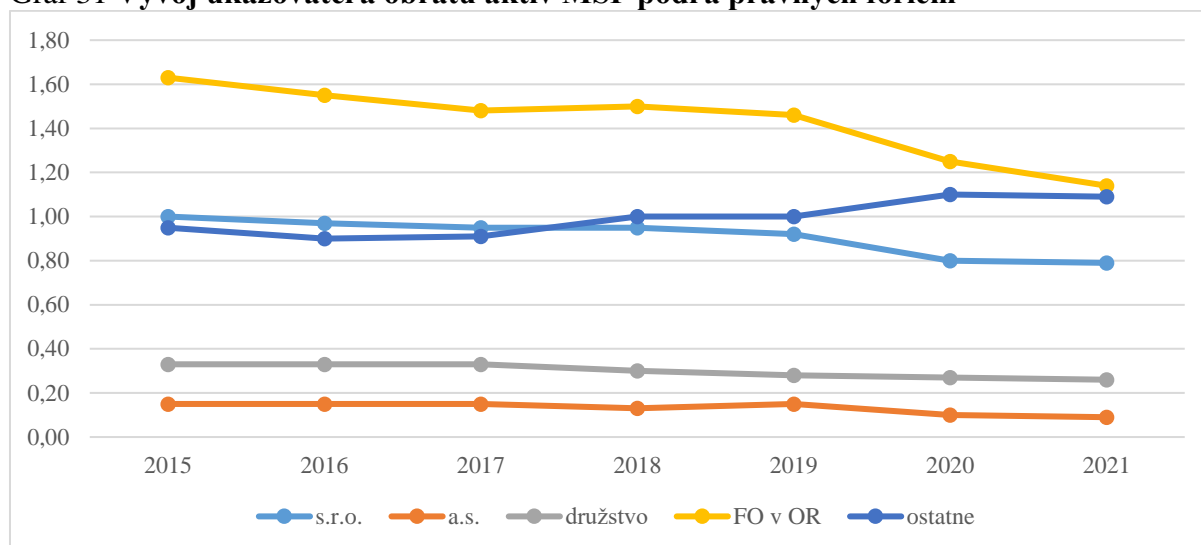

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Obrat aktív podľa právnych foriem

V členení MSP podľa právnych foriem došlo v roku 2021 k medziročnému poklesu obratu aktív vo všetkých kategóriách. Spomedzi uvedených právnych foriem sa najlepším využitím majetku vyznačovali FO zapísané v OR (1,14 bodu) a ostatné právne formy MSP (1,09 bodu). Výrazne nižšie hodnoty obratu aktív MSP zaznamenali v roku 2021 akciové spoločnosti (0,09 bodu) a družstvá (0,26 bodu). Ukazovateľ obratu aktív MSP v členení podľa právnych foriem sa v rokoch 2015 - 2021 vyvíjal odlišne. Spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a družstvá sa v sledovanom období vyznačovali stagnujúcim až mierne klesajúcim trendom. Dlhodobo výrazne vyššie hodnoty ukazovateľa obratu aktív v porovnaní so zvyšnými právnymi formami dosahovali FO zapísané v Obchodnom registri.

Graf 31 Vývoj ukazovateľa obratu aktív MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.3 Ukazovatele zadlženosti

Ukazovatele zadlženosti skúmajú štruktúru finančných zdrojov podnikov, ktorá ovplyvňuje ich finančnú stabilitu. Vysoký podiel vlastných zdrojov prispieva k väčšej stabilite a nezávislosti podniku. Naopak, pri nízkom podiele vlastného kapitálu rastie riziko platobnej neschopnosti vyplývajúcej z vysokej miery zadlženia. V rovnovážnom trhovom prostredí je vlastný kapitál drahší ako cudzí, keďže vlastníci očakávajú vyššie zhodnotenie kapitálu ako by dosiahol na trhu. Vyšší podiel cudzích zdrojov tak môže za istých okolností prispievať k zvýšeniu rentability podniku. Pre podniky je optimálne viazať primeraný podiel vlastných a cudzích zdrojov financovania.

2.3.1 Celková zadlženosť aktív

Ukazovateľ celkovej zadlženosti aktív vypovedá o štruktúre finančných zdrojov. Vyjadruje podiel záväzkov (vrátane časového rozlíšenia) na celkovom krytí majetku (pasívach). Ukazovateľ môže nadobúdať hodnoty od 0 % po 100 %. V prípade, že ukazovateľ dosiahne hodnotu 0 % znamená to, že podnik pracuje len s využitím vlastného kapitálu. Naopak, ak ukazovateľ dosiahne hodnotu 100 %, podnik využíva len cudzí kapitál. Odporúčané hodnoty ukazovateľa sú veľmi individuálne – v závislosti od predmetu podnikania a odvetvia, v ktorom podnik pôsobí. Väčšinou sa pohybujú v rozmedzí od 30 do 70 %.

Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií

Medián celkovej zadlženosti aktív MSP pokračoval v kontinuálnom poklese aj v roku 2021, v ktorom zaznamenal medziročný pokles o **0,15 p. b. na 47,10 %**, čo predstavuje historicky najnižšiu zadlženosť aktív MSP za celé sledované obdobie. Na medziročnom znížení zadlženosti MSP sa podieľali všetky veľkostné kategórie podnikov. Najväčší medziročný pokles zaznamenali malé podniky, ktorých celková zadlženosť klesla o 1,2 p. b. V prípade mikropodnikov a stredných podnikov šlo o pokles zadlženosti o 0,02 resp. 0,22 p. b. Spomedzi MSP sa v roku 2021 najmenej zadlžovali mikropodniky (44,67 %) a najviac malé podniky (64,81 %).

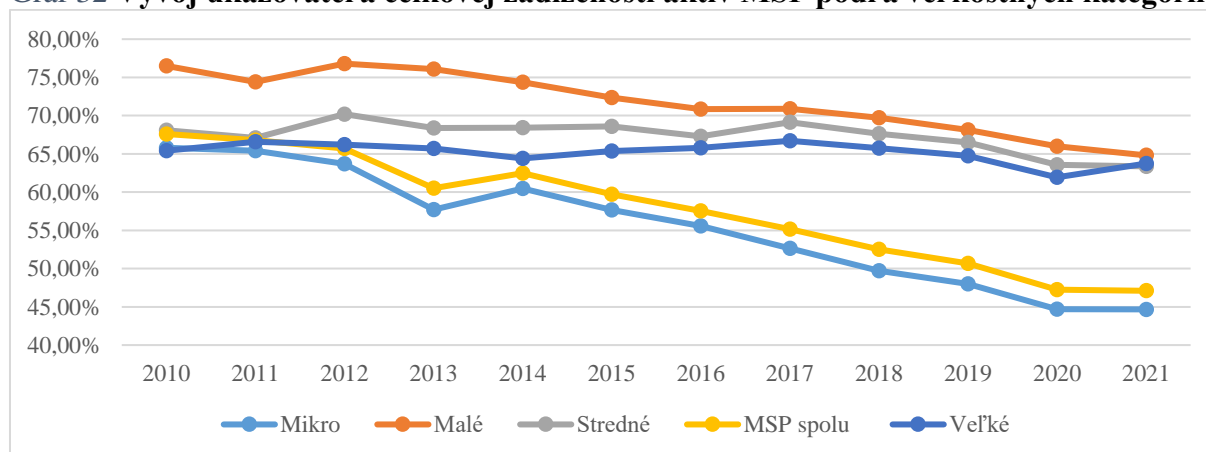
Tabuľka 12 Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Mikro	65,80%	65,40%	63,70%	57,70%	60,48%	57,68%	55,56%	52,63%	49,70%	48,01%	44,69%	44,67%	↓ 0,02
Malé	76,50%	74,40%	76,80%	76,10%	74,37%	72,36%	70,85%	70,91%	69,72%	68,13%	66,01%	64,81%	↓ 1,20
Stredné	68,10%	67,10%	70,20%	68,40%	68,41%	68,60%	67,29%	69,15%	67,65%	66,49%	63,59%	63,37%	↓ 0,22
MSP spolu	67,60%	66,80%	65,70%	60,50%	62,49%	59,73%	57,54%	55,14%	52,54%	50,66%	47,25%	47,10%	↓ 0,15
Veľké	65,40%	66,60%	66,20%	65,70%	64,40%	65,38%	65,77%	66,71%	65,74%	64,73%	61,94%	63,74%	↑ 1,80

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

V porovnaní s rokom 2010 využívali v roku 2021 slovenské MSP cudzí kapitál v nižšej miere. Zatiaľ čo sa vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív stredných podnikov vyznačoval vyrovnaným priebehom, zadlženosť malých podnikov a mikropodnikov mala klesajúcu tendenciu. Mikropodniky sa dlhodobo vyznačujú najnižším podielom cudzích zdrojov. Naopak, najviac zadlženou skupinou sú malé podniky.

Graf 32 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa veľkostných kategórií

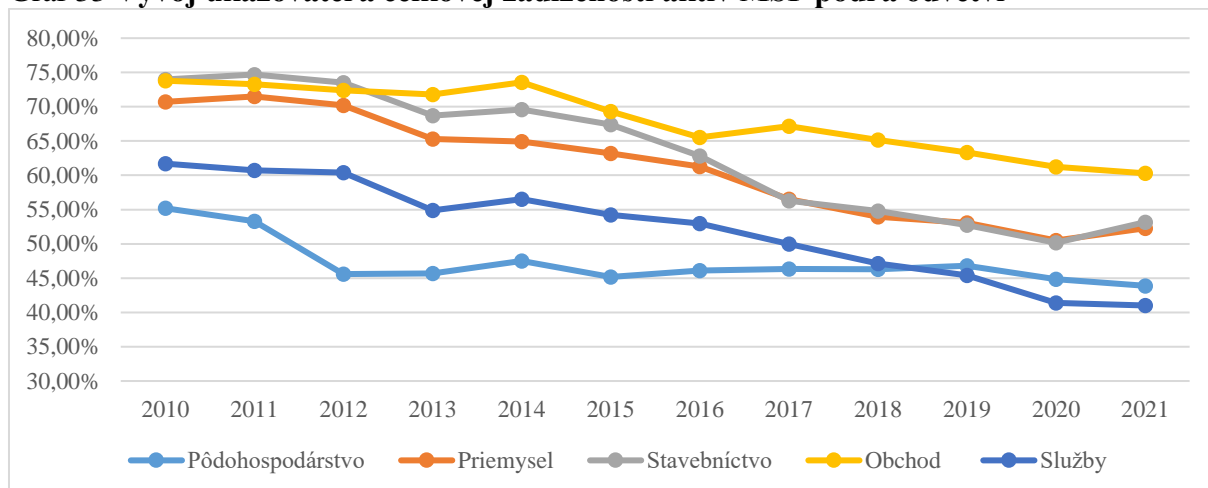

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Celková zadlženosť aktív podľa odvetví

V medziročnom porovnaní došlo k poklesu celkovej zadlženosti aktív MSP v odvetví pôdohospodárstva (o 0,95 p. b.), v sektore obchodu (o 0,94 p. b.) a služieb (o 0,38 p. b.). K zvýšeniu celkovej zadlženosti aktív došlo u MSP z odvetvia priemyslu (o 1,79 p. b.) a stavebníctva (o 2,99 p. b.). Z dlhodobého hľadiska má ukazovateľ celkovej zadlženosti aktív klesajúci trend vo všetkých analyzovaných odvetviach. Medzi odvetvia s dlhodobo nižšou celkovou zadlženosťou aktív možno zaradiť pôdohospodárske podniky a podniky pôsobiace v oblasti služieb. Naopak, spomedzi analyzovaných odvetví sa dlhodobo vyšším podielom cudzích zdrojov vyznačovali podniky pôsobiace v oblasti obchodu. Vzhľadom na vyšší stupeň samofinancovania ako v roku 2010 možno konštatovať, že zadlženosť slovenských MSP v členení podľa odvetví nie je vysoká, čo súvisí s vysokou mierou požadovaného zabezpečenia zo strany bánk, ako aj vyššou mierou konzervativizmu slovenských podnikateľov.

Graf 33 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa odvetví

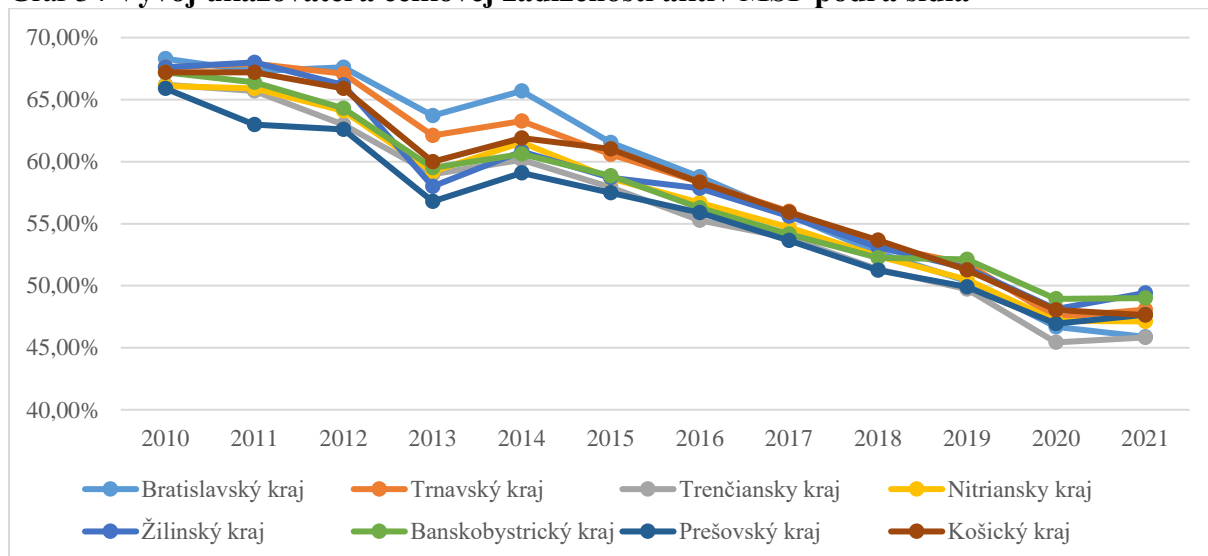

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Celková zadlženosť aktív podľa sídla

Pozitívny vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti zaznamenali MSP iba v troch krajoch. Celková zadlženosť aktív MSP poklesla v Bratislavskom kraji o 0,79 p. b., v Nitrianskom o 0,05 p. b. a v Košickom kraji o 0,41 p. b. V ostatných krajoch došlo k zvýšeniu celkovej zadlženosti MSP. V celkovom percentuálnom vyjadrení bola zadlženosť MSP v jednotlivých slovenských krajoch vyrovnaná a v roku 2021 sa pohybovala v rozpätí od 45,82 % v Trenčianskom kraji po 49,41 % v Žilinskom kraji. Obdobne ako pri vývoji ukazovateľa z odvetvového hľadiska, aj z regionálneho má ukazovateľ celkovej zadlženosti dlhodobý klesajúci trend vo všetkých slovenských krajoch. Je potrebné podotknúť, že rozdiely medzi jednotlivými kraji boli v analyzovanom období skutočne minimálne. Slovenské MSP v regionálnom členení počas celého sledovaného obdobia neprekročili odporúčanú hranicu zadlženosti.

Graf 34 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa sídla

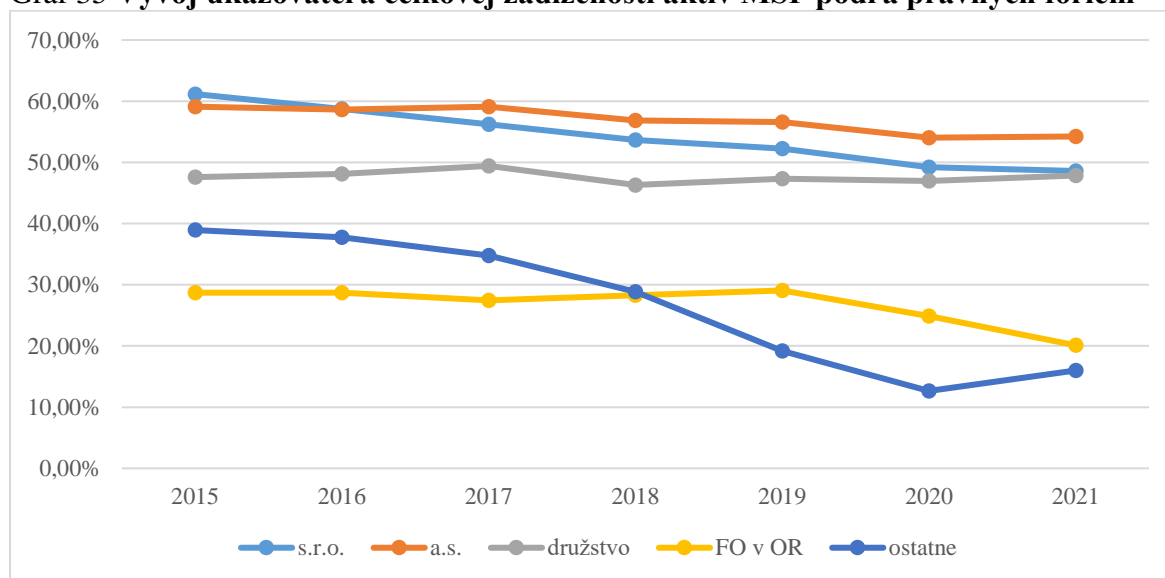

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Celková zadlženosť aktív podľa právnych foriem

V rámci jednotlivých právnych foriem zaznamenali v roku 2021 pokles celkovej zadlženosti aktív MSP iba spoločnosti s ručením obmedzeným (o 0,61 p. b.) a FO zapísané v OR (4,77). Výrazne najnižšou zadlženosťou spomedzi všetkých právnych foriem sa v roku 2021 vyznačovali ostatné právne formy (16,01 %). Nižšiu zadlženosť aktív zaznamenali aj FO zapísané v OR – na úrovni 20,11 %. Nízku celkovú zadlženosť aktív ostatných právnych foriem a FO zapísaných v OR možno z hľadiska platobnej disciplíny vnímať pozitívne, na druhej strane však poukazuje na možnú neefektívnosť vo využívaní finančných zdrojov.

Graf 35 Vývoj ukazovateľa celkovej zadlženosti aktív MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.3.2 Podiel MSP využívajúcich bankové úvery

Malé a stredné podniky dlhodobo považujú financovanie za jednu z najväčších bariér v rozvíjaní ich podnikania. Získanie finančných zdrojov je problematické predovšetkým pre novozaložené a začínajúce podniky, ktoré nemajú úverovú históriu. Banky sú v poskytovaní úverov pre MSP opatrné, a tak požadujú od týchto podnikov vysokú mieru zabezpečenia. Ukazovateľ podielu malých a stredných podnikov využívajúcich bankové úvery vyjadruje podiel podnikateľských subjektov, ktoré vo finančných výkazoch vykazujú využívanie bankového úveru na celkovej počte podnikateľských subjektov.

Podiel MSP využívajúcich bankové úvery podľa veľkostných kategórií

Miera využívania bankových úverov MSP **klesla** v medziročnom porovnaní **o 0,1 p. b. na 18,7 %**. Pokles využívania bankových úverov o 0,1 p. b. bol zaznamenaný u mikropodnikov. Podiel malých podnikov využívajúcich bankové úvery sa zvýšil o 0,8 p. b. a podiel stredných podnikov ostal nezmenený. Spomedzi jednotlivých veľkostných kategórií sú bankové úvery najviac využívané v stredných podnikoch, nakoľko s rastúcou veľkosťou podniku rastú aj nároky na financovanie. V roku 2021 využívalo úverové financovanie 53,0 % stredných podnikov, 48,24 % malých podnikov a iba 16,5 % mikropodnikov. Takýto malý podiel mikropodnikov súvisí s ich kapitálovou silou a úverovou históriou.

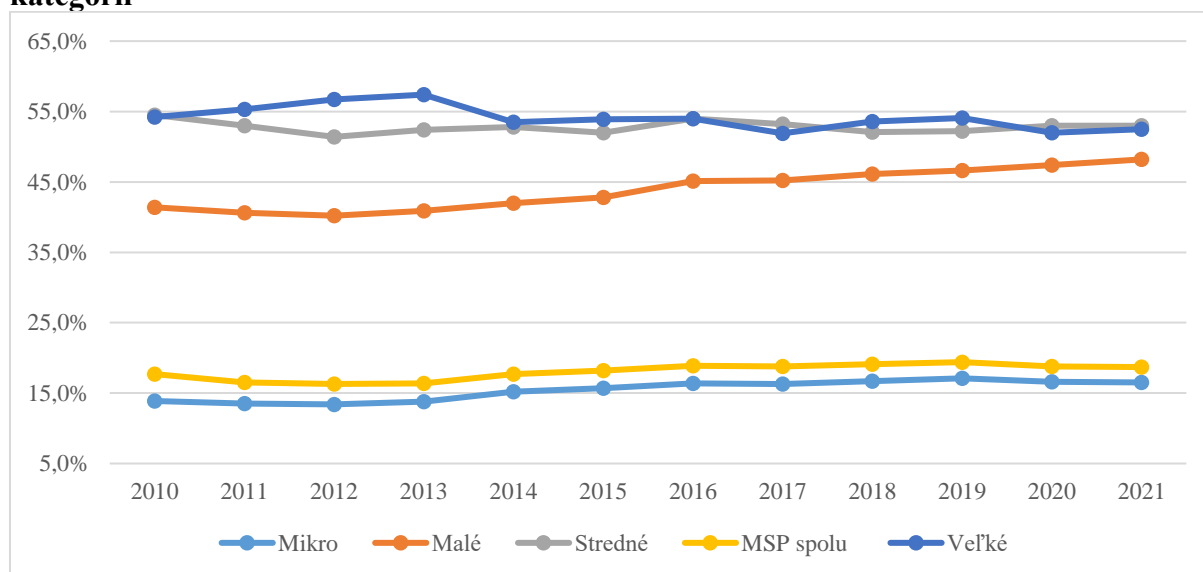
Tabuľka 13 Podiel MSP využívajúcich bankové úvery podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2020 a 2019 v p.b.
Mikro	13,9%	13,5%	13,4%	13,8%	15,2%	15,7%	16,4%	16,3%	16,7%	17,1%	16,6%	16,5%	↓ 0,1
Malé	41,4%	40,6%	40,2%	40,9%	42,0%	42,8%	45,1%	45,2%	46,1%	46,6%	47,4%	48,2%	↑ 0,8
Stredné	54,5%	53,0%	51,4%	52,4%	52,8%	52,0%	54,0%	53,2%	52,1%	52,2%	53,0%	53,0%	=
MSP spolu	17,7%	16,5%	16,3%	16,4%	17,7%	18,2%	18,9%	18,8%	19,1%	19,4%	18,8%	18,7%	↓ 0,1
Veľké	54,2%	55,3%	56,7%	57,4%	53,5%	53,9%	54,0%	51,9%	53,6%	54,1%	52,0%	52,5%	↑ 0,5

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

V roku 2021 využívali MSP bankové úvery o 1,0 p. b. viac ako v minulosti (rok 2010). K nárastu využívania bankových úverov v porovnaní s rokom 2010 došlo v dvoch veľkostných kategóriách – mikropodniky o 2,6 p. b. a malé podniky o 6,8 p. b. Podiel podnikateľských subjektov využívajúcich bankové úvery z veľkostnej kategórie stredných podnikov klesol oproti roku 2010 o 1,5 p. b. Z hľadiska dynamiky ukazovateľa rastie využívanie bankových úverov najmä v kategórií malých podnikov.

Graf 36 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa veľkostných kategórií

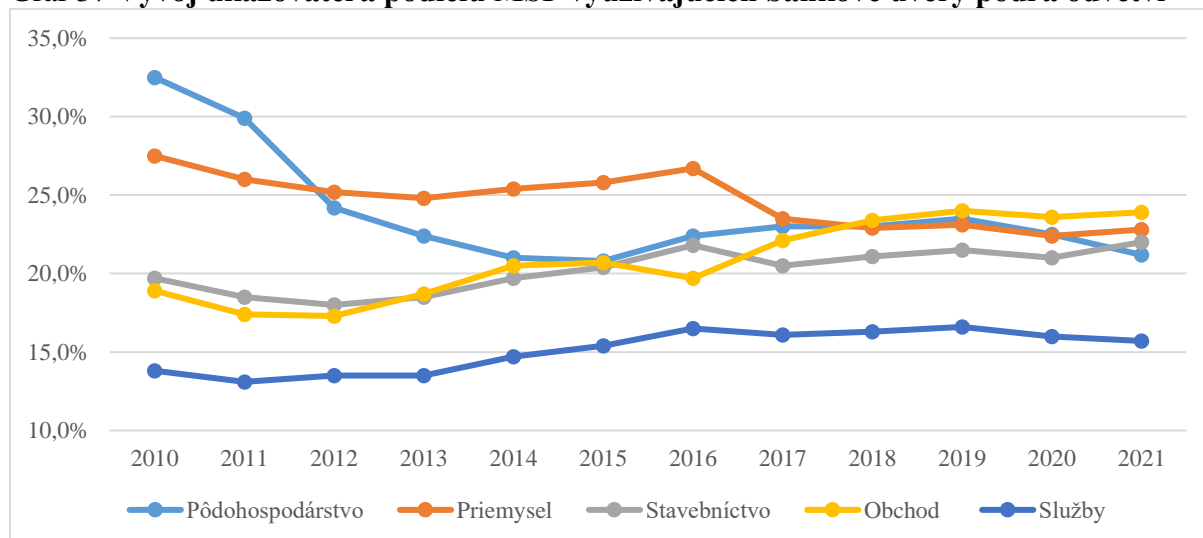

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP využívajúcich bankové úvery podľa odvetví

V členení podľa odvetví došlo k poklesu podielu MSP využívajúcich bankové úvery iba v odvetví pôdohospodárstva (o 1,3 p. b.) a v sektore služieb (o 0,3 p. b.). Podiel MSP využívajúcich bankové úvery sa zvýšil o 0,3 p. b. v sektore obchodu, o 0,4 p. b. v priemysle a o 1,0 p. b. v stavebníctve. Najnižšiu mieru využívania bankových úverov mali MSP poskytujúce služby (15,7 %). MSP v sektore obchodu majú najvyšší podiel na využívaní bankových úverov (23,9 %). Z dlhodobého hľadiska je najvýraznejší pokles využívania bankových úverov v odvetví pôdohospodárstva. V ostatných odvetviach nedošlo počas sledovaného obdobia k výraznejším zmenám vývoja ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery.

Graf 37 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa odvetví

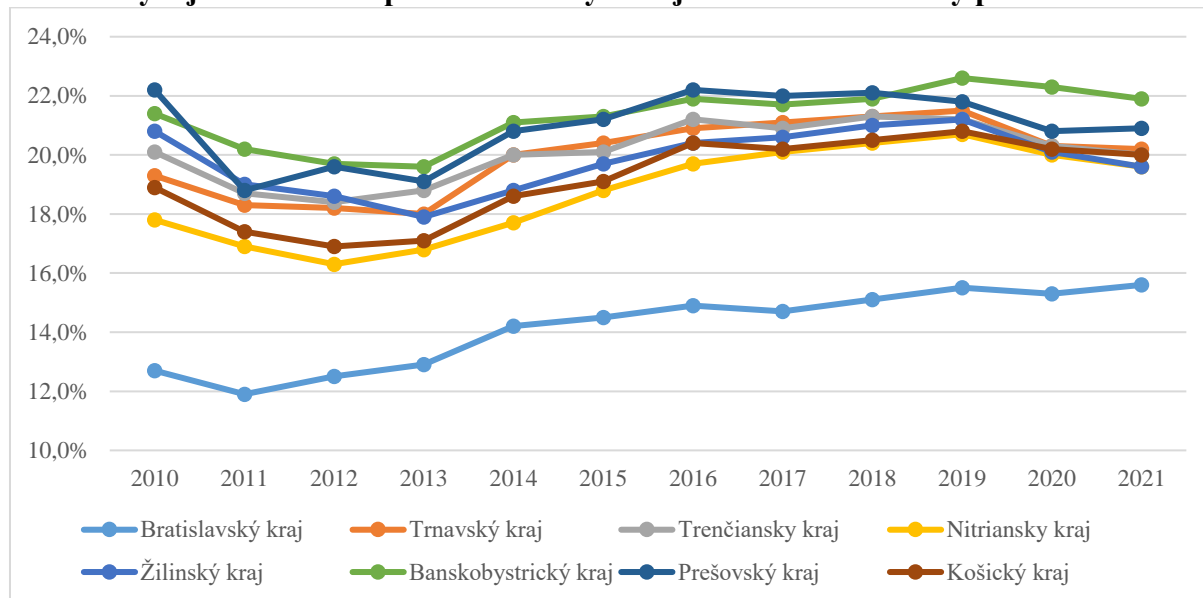

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP využívajúcich bankové úvery podľa sídla

Medziročná zmena v rámci jednotlivých regiónov bola pozitívna iba v Bratislavskom kraji (o 0,3 p. b.) a v Prešovskom kraji (o 0,1 p. b.). Vo všetkých zvyšných krajoch došlo k poklesu podielu MSP využívajúcich bankové úvery. Z hľadiska dynamiky mal vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery obdobný priebeh vo všetkých slovenských krajoch. Dlhodobo výrazne nižšie percento MSP využívalo bankové úvery iba v Bratislavskom kraji. Naopak, medzi kraje s vyšším podielom MSP využívajúcich bankové úvery možno zaradiť Prešovský a Banskobystrický kraj.

Graf 38 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa sídla

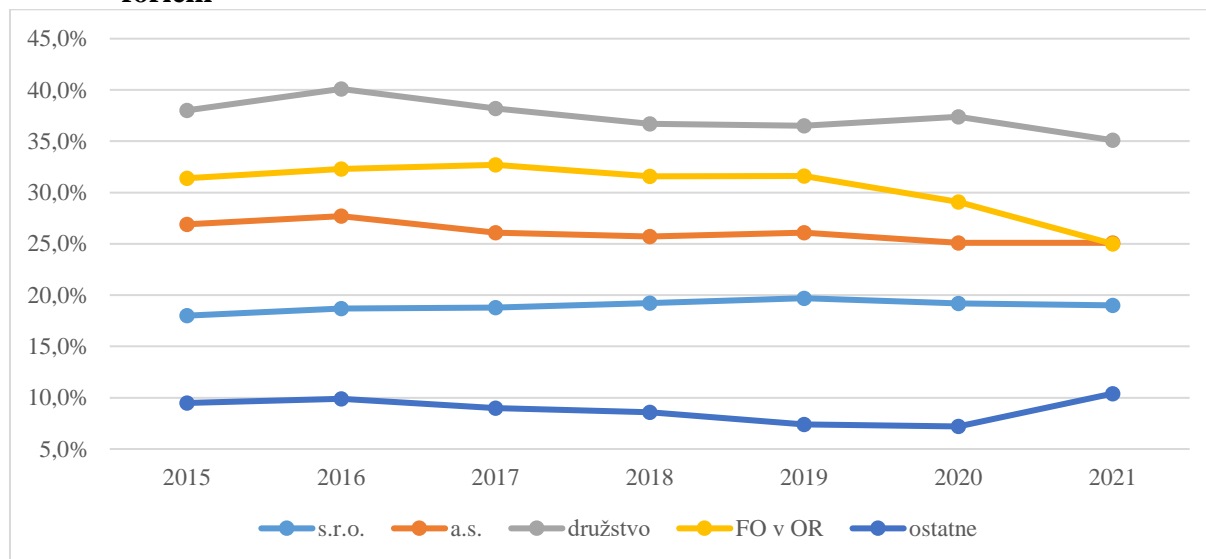
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP využívajúcich bankové úvery podľa právnych foriem

V členení podľa právnych foriem mal medziročný rozdiel u jednotlivých typov MSP prevažne záporný charakter. Podiel spoločností s ručením obmedzeným, družstiev a FO zapísaných v Obchodnom registri využívajúcich bankové úvery medziročne klesol. Jediná

právna forma, pri ktorej došlo k nárastu podielu MSP využívajúcich bankové úvery o 3,2 p. b. boli ostatné právne formy MSP. Podiel akciových spoločností ostal oproti roku 2020 nezmenený. Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery v členení podľa právnych foriem mal pri akciových spoločnostiach, družstvách, FO zapísaných v OR a ostatných právnych formách za posledných šesť rokov kolísavý charakter. Pozitívny trend využívania bankových úverov u spoločností s ručením obmedzeným bol po piatich rokoch prerušený a od roku 2020 dochádza k poklesu.

Graf 39 Vývoj ukazovateľa podielu MSP využívajúcich bankové úvery podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.3.3 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch

Ukazovateľ vyjadruje podiel nákladových úrokov na celkových platených bankových úveroch jednotlivých podnikateľských subjektov. Čím je hodnota ukazovateľa nižšia, tým nižšiu finančnú záťaž to pre podnik predstavuje.

Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií

Podiel nákladových úrokov na celkovom objeme bankových úverov MSP oproti roku 2020 **mierne poklesol** (o 0,01 p. b.) a predstavoval **4,37 %**. Medziročný pokles podielu nákladových úrokov na bankových úveroch nastal vo všetkých veľkostných kategóriách. V celkovom percentuálnom vyjadrení dosiahli spomedzi MSP najnižší podiel nákladových úrokov na celkovom objeme bankových úverov v roku 2021 stredné podniky – 2,58 %. Naopak, najvyšší podiel zaznamenali mikropodniky – 4,73 %, čo súvisí s vyšším rizikom platobnej neschopnosti ako u väčších podnikov.

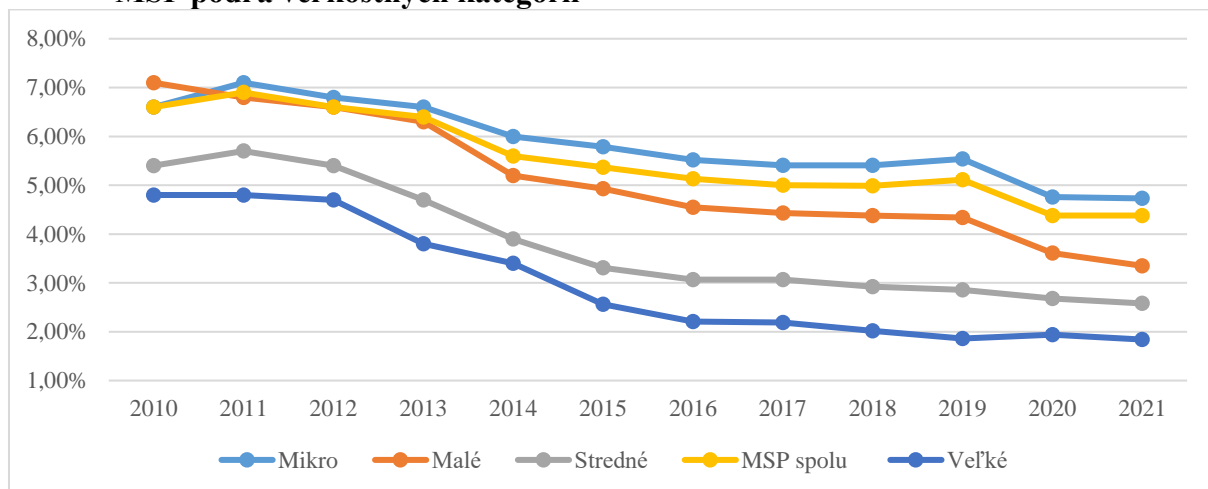
Tabuľka 14 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Mikro	6,60%	7,10%	6,80%	6,60%	6,00%	5,79%	5,52%	5,41%	5,41%	5,54%	4,76%	4,73%	↓ 0,03
Malé	7,10%	6,80%	6,60%	6,30%	5,20%	4,93%	4,55%	4,43%	4,38%	4,34%	3,61%	3,35%	↓ 0,26
Stredné	5,40%	5,70%	5,40%	4,70%	3,90%	3,31%	3,07%	3,07%	2,92%	2,86%	2,68%	2,58%	↓ 0,10
MSP spolu	6,60%	6,90%	6,60%	6,40%	5,60%	5,37%	5,13%	5,00%	4,99%	5,11%	4,38%	4,37%	↓ 0,01
Veľké	4,80%	4,80%	4,70%	3,80%	3,40%	2,56%	2,21%	2,19%	2,02%	1,86%	1,94%	1,84%	↓ 0,10

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na bankových úveroch má klesajúci trend vo všetkých veľkostných kategóriách MSP, čo je do značnej miery ovplyvnené politikou nízkych úrokových sadzieb. Dlhodobo najnižší podiel nákladových úrokov spomedzi jednotlivých veľkostných kategórií MSP dosahujú stredné podniky, ktoré sú spomedzi všetkých veľkostných kategórií MSP kapitálovo najsilnejšie. V roku 2021 dosiahol ukazovateľ podielu nákladových úrokov na bankových úveroch historické minimum vo všetkých veľkostných kategóriách MSP.

Graf 40 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa veľkostných kategórií

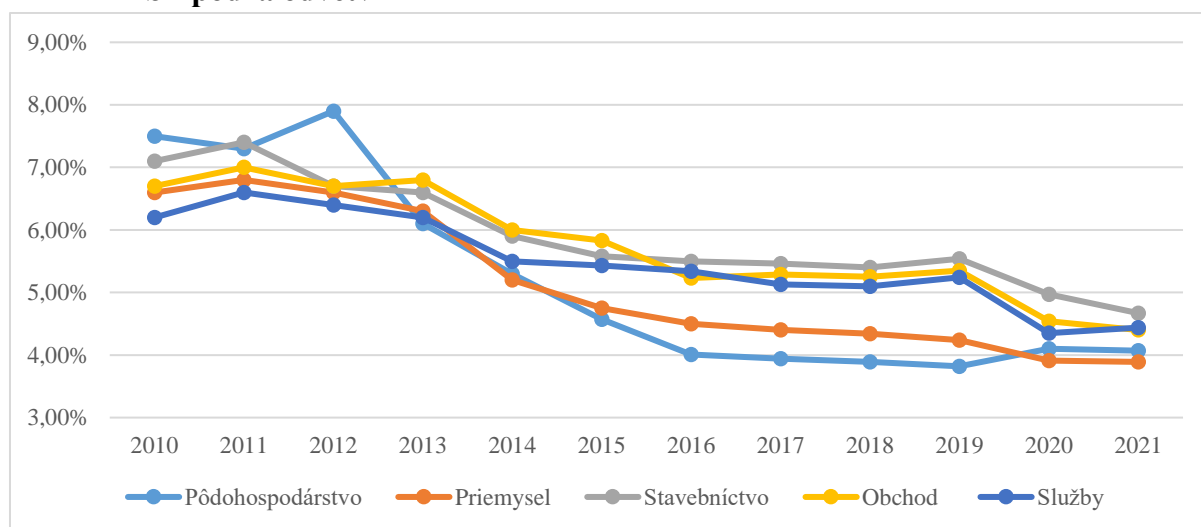

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa odvetví

Pozitívnu medziročnú zmenu vyjadrenú poklesom podielu nákladových úrokov na bankových úveroch MSP zaznamenali všetky analyzované odvetvia okrem MSP pôsobiacich v oblasti služieb. Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP z oblasti služieb sa zvýšil o 0,09 p. b. Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch poklesol v prípade MSP pôsobiacich v sektore obchodu o 0,14 p. b., stavebných MSP o 0,30 p. b., pôdohospodárskych o 0,03 p. b. a v prípade priemyselných MSP o 0,02 p. b. Z historického hľadiska sa ukazovateľ podielu nákladových úrokov na bankových úveroch vyznačuje poklesom. Medzi odvetvia s dlhodobo nízkym podielom nákladových úrokov možno zaradiť priemysel a pôdohospodárstvo.

Graf 41 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa odvetví

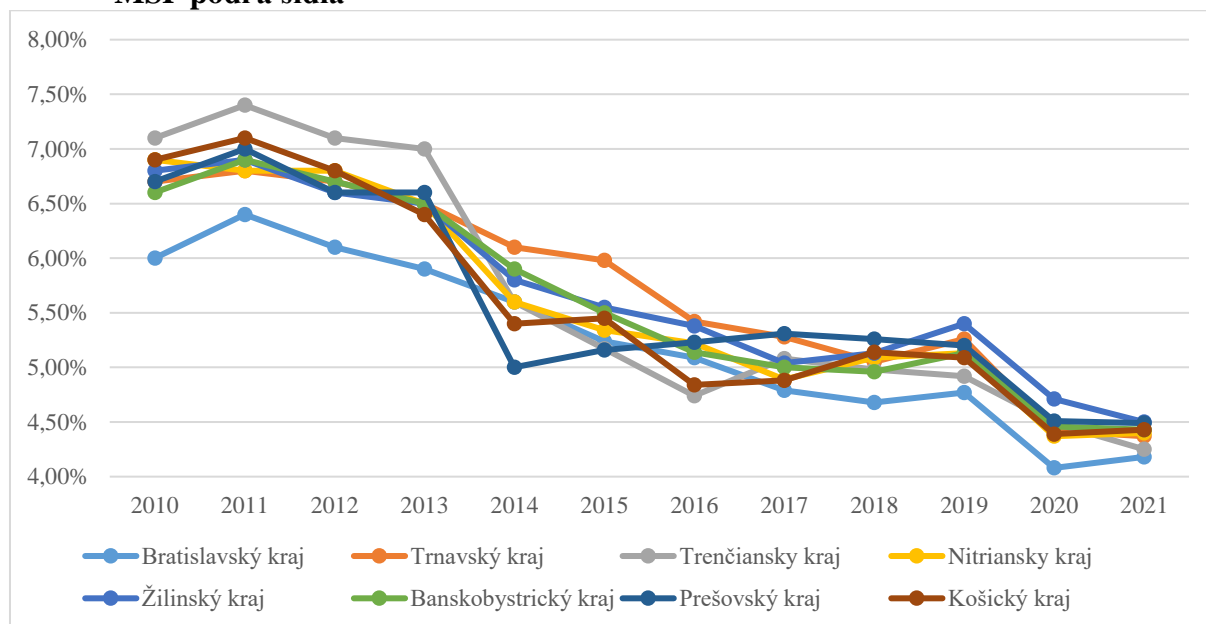

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa sídla

Ukazovateľ podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch v členení podľa sídla medziročne vzrástol iba v troch krajoch – Bratislavskom (o 0,10 p. b.), Nitrianskom (o 0,03 p. b.) a Košickom (o 0,04 p. b.). Celkový podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch bol v roku 2021 relatívne vyrovnaný a pohyboval sa v rozpätí od 4,18 % v Bratislavskom kraji po 4,50 % v Žilinskom kraji. Rovnako ako v prípade ostatných členení (podľa veľkosti a odvetví), aj v členení podľa sídla má ukazovateľ klesajúci trend vo všetkých slovenských krajoch. Dlhodobo nízky a vyrovnaný podiel pritom dosahuje Bratislavský kraj.

Graf 42 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa sídla

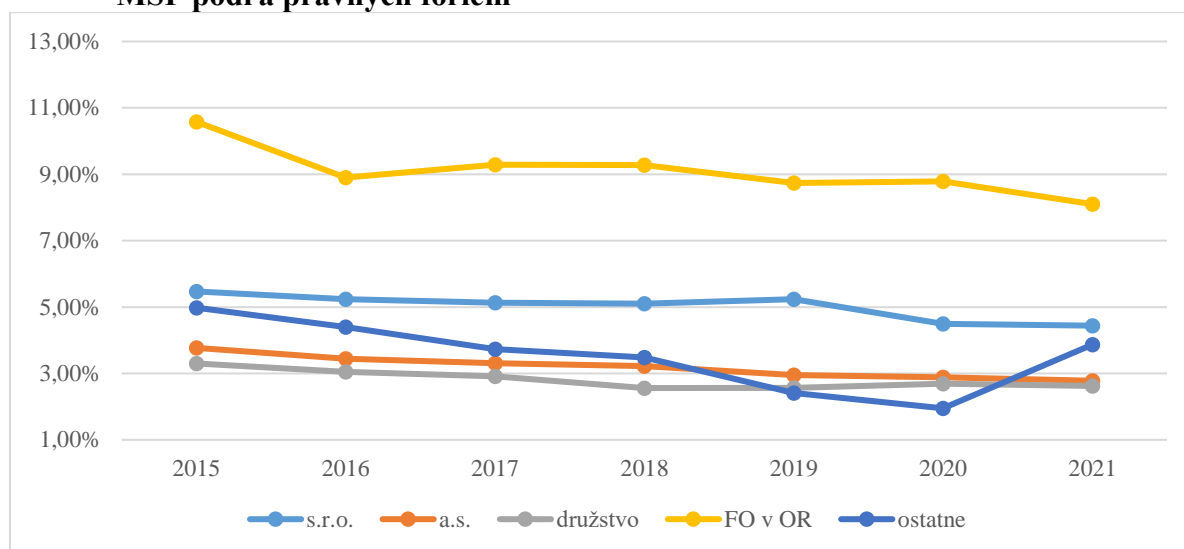

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa právnych foriem

V členení podľa právnych foriem vzrástol podiel nákladových úrokov MSP na bankových úveroch v roku 2021 iba pri ostatných právnych formách MSP (o 1,92 p. b.). podiel nákladových úrokov MSP na bankových úveroch poklesol o 0,05 p. b. v spoločnostiach s ručením obmedzeným, o 0,07 p. b. pri družstvách, o 0,10 p. b. v akciových spoločnostiach a o 0,69 p. b. pri FO zapísaných v OR. V období rokov 2015 – 2020 mal vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov MSP na celkovom objeme bankových úverov relatívne pozitívny trend.

Graf 43 Vývoj ukazovateľa podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.4 Ukazovatele rentability

Rentabilita je základný indikátor finančného zdravia podnikov. Označuje schopnosť zhodnocovať vložené prostriedky vo forme zisku. Do úrovne ukazovateľov rentability sa premieta zároveň úroveň a vývoj likvidity, aktivity i zadlženosti a ukazovatele rentability ich tak zahŕňajú (syntetizujú). Sú tak komplexnejšími ukazovateľmi hodnotiacimi finančné zdravie a finančnú kondíciu podnikov, ktoré vypovedajú o efektívnosti transformačného procesu.

2.4.1 Rentabilita aktív

Ukazovateľ rentability aktív resp. celkového kapitálu zastupuje pohľad manažmentu podniku. Posudzuje tak výkonnosť podnikov bez ohľadu na pôvod kapitálu. Ukazovateľ charakterizuje zhodnotenie celkových aktív podnikov bez zohľadnenia efektu veriteľov a je zostavený ako pomer dosiahnutého zisku pred zdanením k celkovým aktívam.

Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií

Rentabilita aktív MSP sa v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 zvýšila z 1,30 % na 1,52 %. Rentabilita aktív vzrástla naprieč všetkými veľkostnými kategóriami MSP. Rentabilita aktív mikropodnikov vzrástla o 0,14 p. b., malých podnikov o 1,06 p. b. a stredných podnikov o 0,06 p. b. Stredné podniky taktiež dosiahli najvyššiu rentabilitu aktív (5,58 %). Najnižšiu rentabilitu aktív dosiahli mikropodniky (1,20 %). Na základe dosiahnutých hodnôt možno konštatovať, že s rastúcou veľkosťou podnikov rástla aj rentabilita aktív.

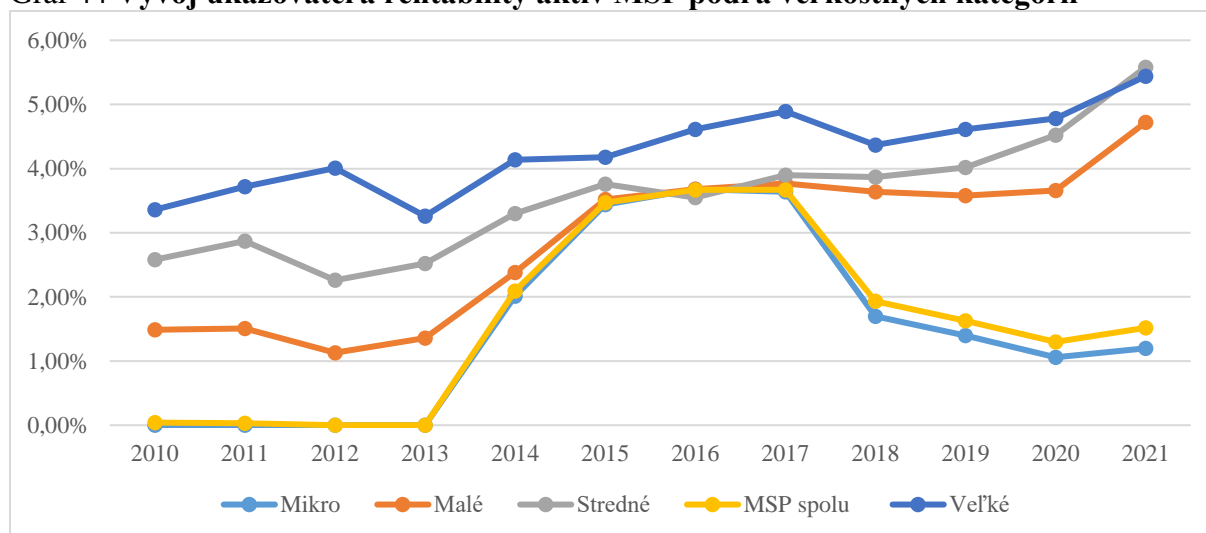
Tabuľka 15 Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p.b.
Mikro	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,01%	3,44%	3,68%	3,64%	1,70%	1,40%	1,06%	1,20%	↑ 0,14
Malé	1,49%	1,51%	1,13%	1,36%	2,38%	3,52%	3,68%	3,77%	3,64%	3,58%	3,66%	4,72%	↑ 1,06
Stredné	2,58%	2,87%	2,26%	2,52%	3,30%	3,76%	3,55%	3,90%	3,87%	4,02%	4,52%	5,58%	↑ 0,06
MSP spolu	0,04%	0,03%	0,00%	0,00%	2,09%	3,47%	3,67%	3,67%	1,93%	1,63%	1,30%	1,52%	↑ 0,22
Veľké	3,36%	3,72%	4,01%	3,26%	4,14%	4,18%	4,61%	4,89%	4,37%	4,61%	4,78%	5,44%	↑ 0,66

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita aktív mala od roku 2013 do roku 2017 rastúci trend. Výkyvy medzi rokmi 2014 – 2017 spôsobilo zavedenie a zrušenie daňových licencií. V roku 2018 však došlo k poklesu rentability vo všetkých veľkostných kategóriách, pričom rozdiel medzi mikropodnikmi a ostatnými veľkostnými kategóriami MSP sa začal opäť zväčšovať. Stredné podniky dosahovali spomedzi MSP dlhodobo najvyššiu rentabilitu aktív takmer v celom sledovanom období.

Graf 44 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa veľkostných kategórií

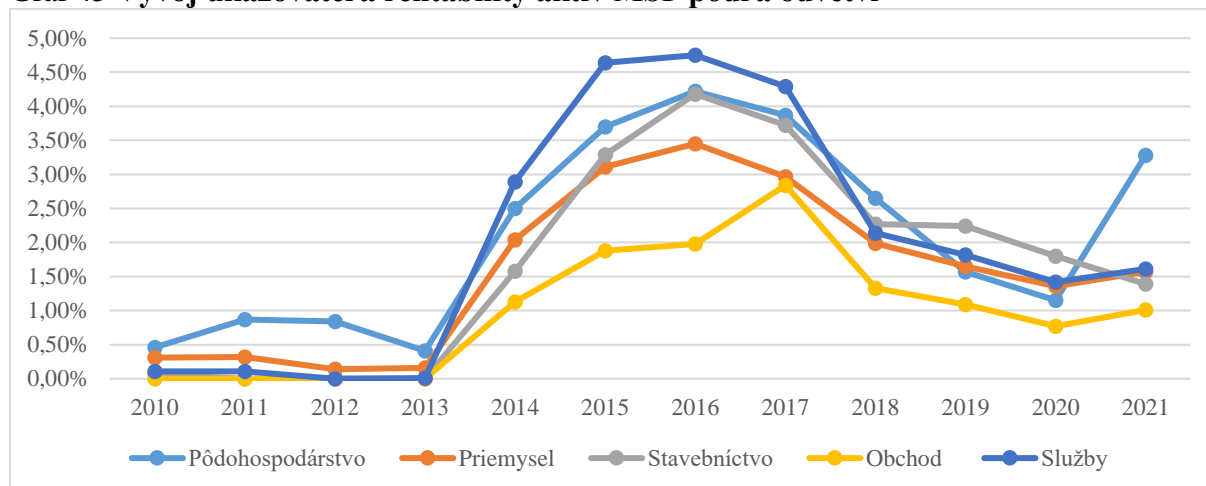

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita aktív podľa odvetví

Do roku 2013 dosahovala rentabilita aktív MSP pôsobiacich v jednotlivých odvetviach takmer nulovú hodnotu ukazovateľa, avšak po roku 2013 vzrástla rentabilita aktív MSP vo všetkých analyzovaných odvetviach. Najdynamickejší rast zaznamenali MSP pôsobiace v odvetví služieb, pôdohospodárstva a stavebníctva. Po roku 2016 však začala rentabilita aktív MSP v jednotlivých odvetviach klesať a tento trend pretrvával do roku 2020. Avšak, v roku 2021 došlo k nárastu rentability aktív vo všetkých analyzovaných odvetviach okrem stavebníctva, ktorého rentabilita aktív MSP poklesla o 0,41 p. b.

Graf 45 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa odvetví

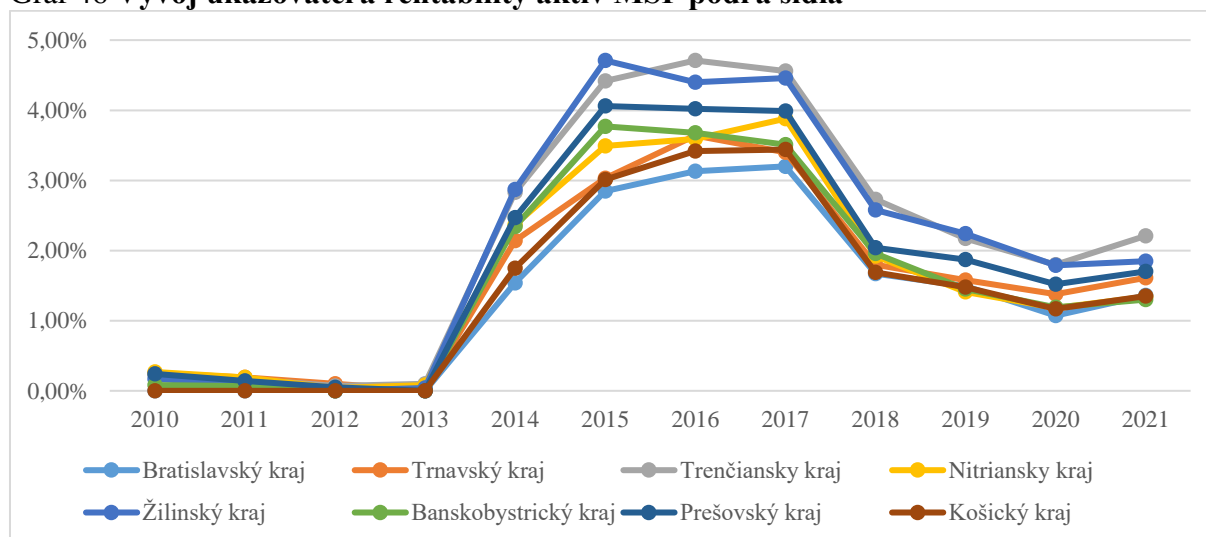

Zdroj: finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita aktív podľa sídla

Takmer nulová rentabilita aktív MSP z regionálneho hľadiska prevládala až do roku 2013. V roku 2014 rentabilita aktív z dôvodu zavedenia daňových licencií vzrástla vo všetkých slovenských krajoch. Od roku 2013 do 2017 mala rentabilita aktív MSP vo všetkých slovenských krajoch prevažne rastúci trend vývoja. K zvratu v nastolenom pozitívnom trende došlo v roku 2018, kedy výrazne klesli hodnoty ukazovateľa vo všetkých krajoch a tento krátkodobý negatívny trend pretrval do roku 2020, v ktorom bol zaznamenaný ďalší pokles. Avšak, v roku 2021 došlo k nárastu rentability aktív MSP vo všetkých krajoch. V celkovom percentuálnom vyjadrení dosiahli v roku 2021 najvyššiu rentabilitu aktív MSP sídliace v Trenčianskom kraji (2,21 %). Najnižšiu rentabilitu zaznamenali podnikateľské subjekty so sídlom v Banskobystrickom kraji (1,30 %).

Graf 46 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa sídla

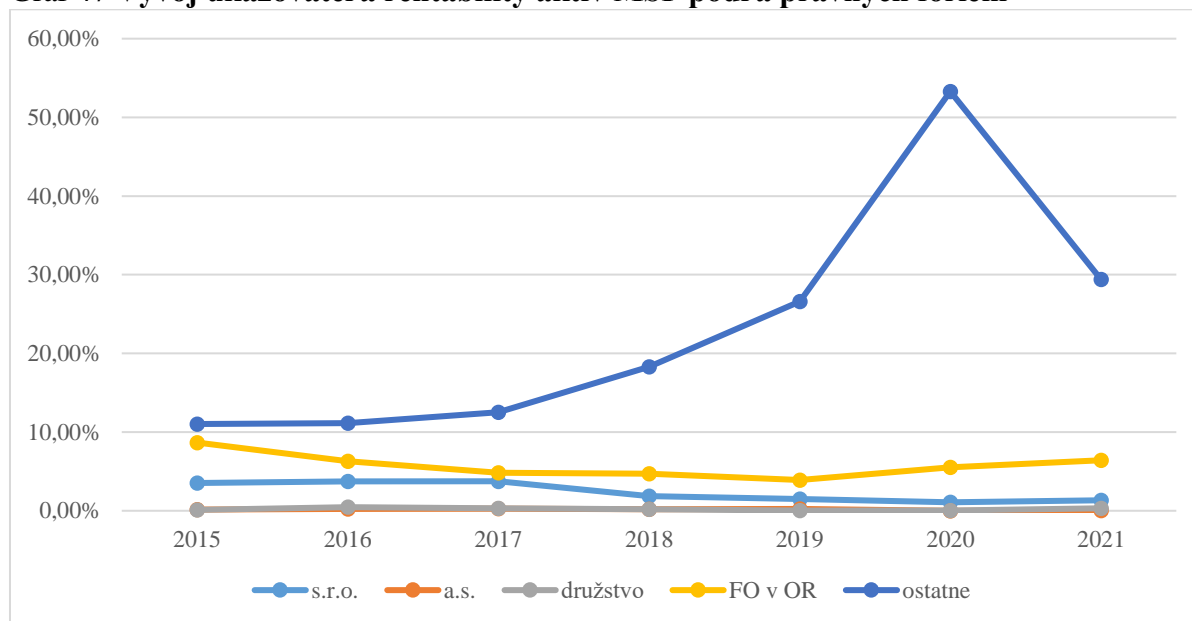
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita aktív podľa právnych foriem

Negatívna medziročná zmena v hodnotách ukazovateľa sa prejavila iba pri ostatných právnych formách MSP – pokles až o 23,87 p. b. Napriek markantnému poklesu si ostatné

právne formy MSP udržali najvyššiu rentabilitu aktív (29,42 %) spomedzi vybraných právnych foriem. Rentabilita aktív spoločností s ručením obmedzeným sa zvýšila o 0,25 p. b., akciových spoločností o 0,03 p. b., družstiev o 0,27 p. b. a FO zapísaných v OR o 0,90 p. b. Zatiaľ čo ostatné právne formy zaznamenali do roku 2020 výrazný nárast hodnôt ukazovateľa, v prípade FO zapísaných v Obchodnom registri bol až do roku 2019 vývoj opačný, nakoľko od roku 2020 rentabilita aktív FO zapísaných v OR stúpala. Družstvá, akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným sa v priebehu analyzovaných šiestich rokov vyznačovali kolísavým priebehom.

Graf 47 Vývoj ukazovateľa rentability aktív MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.4.2 Rentabilita tržieb (na základe EBITDA)

Ukazovateľ rentability tržieb vypovedá o zhodnotení spotrebovaných vstupov tým, že kvantifikuje výšku zisku v eure tržieb. Ukazovateľ je pomerom zisku (upraveného o daň, odpisy a nákladové úroky) a tržieb, pričom pod tržbami rozumieme tržby za predaj tovaru, vlastných výrobkov a služieb.

Rentabilita tržieb podľa veľkostných kategórií

Tak ako v prípade rentability aktív, aj v prípade rentability tržieb došlo k medziročnému nárastu. Mediánová hodnota rentability tržieb MSP v medziročnom porovnaní **vzrástla v roku 2021 o 0,25 p. b. na 5,32 %**. Hodnota ukazovateľa vzrástla vo všetkých veľkostných kategóriách MSP. Rentabilita tržieb mikropodnikov vzrástla o 0,21 p. b., malých podnikov o 0,50 p. b. a stredných podnikov o 0,37 p. b. V porovnaní s rentabilitou aktív MSP možno badať dva odlišné trendy. Zatiaľ čo rentabilita aktív s rastúcou veľkosťou podniku rástla, v prípade ukazovateľa rentability tržieb bol vývoj odlišný. Spomedzi veľkostných kategórií MSP dosahovali najvyššiu rentabilitu tržieb už 5. rok po sebe malé podniky - na úrovni 7,27 %. Naopak, najnižšou celkovou rentabilitou MSP sa vyznačovali mikropodniky (5,00 %).

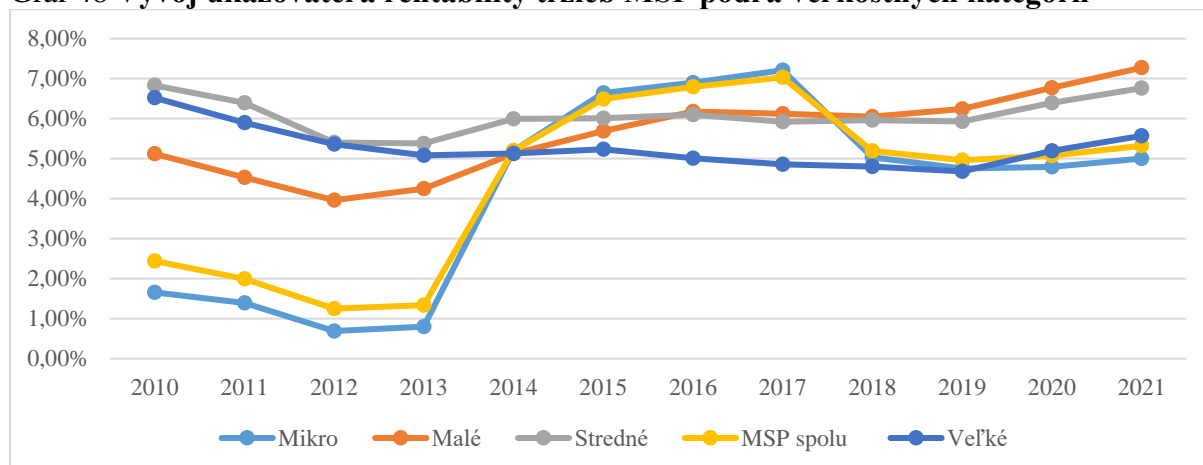
Tabuľka 16 Rentabilita tržieb MSP podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p.b.
Mikro	1,66%	1,39%	0,69%	0,80%	5,19%	6,64%	6,90%	7,21%	5,03%	4,75%	4,79%	5,00%	↑ 0,21
Malé	5,12%	4,53%	3,96%	4,25%	5,12%	5,69%	6,18%	6,12%	6,05%	6,24%	6,77%	7,27%	↑ 0,50
Stredné	6,83%	6,39%	5,40%	5,38%	5,99%	6,01%	6,10%	5,92%	5,96%	5,93%	6,39%	6,76%	↑ 0,37
MSP spolu	2,44%	1,99%	1,25%	1,34%	5,20%	6,49%	6,79%	7,03%	5,19%	4,96%	5,07%	5,32%	↑ 0,25
Veľké	6,52%	5,90%	5,36%	5,08%	5,13%	5,23%	5,01%	4,86%	4,80%	4,68%	5,19%	5,57%	↑ 0,38

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj rentability tržieb malých a stredných podnikov nepodliehal v sledovanom období tak výrazným výkyvom ako vývoj u mikropodnikov. Do roku 2013 dosahovala rentabilita tržieb mikropodnikov najnižšiu hodnotu spomedzi všetkých kategórií MSP. V roku 2014 však ukazovateľ rentability tržieb výrazne vzrástol vplyvom zavedenia daňových licencií a od roku 2015 do roku 2017 dosahovali mikropodniky najvyššiu rentabilitu tržieb. V roku 2018 rentabilita tržieb mikropodnikov opäť poklesla pod úroveň rentability malých a stredných podnikov a rovnakú úroveň zaznamenala aj nasledujúce tri roky.

Graf 48 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa veľkostných kategórií

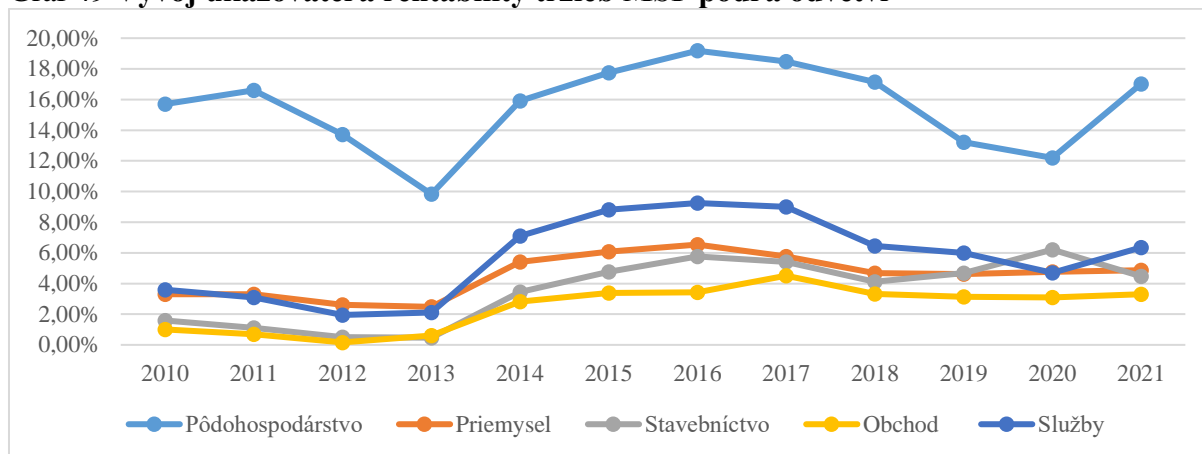

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita tržieb podľa odvetví

Nárast rentability tržieb v roku 2021 zaznamenali MSP vo všetkých vybraných odvetviach okrem MSP z odvetvia stavebníctva, ktorých rentabilita tržieb klesla o 1,73 p. b. Najvyšší nárast rentability tržieb zaznamenali MSP zo sektoru pôdohospodárstva – o 4,81 p. b, čím výrazne prevyšovali rentabilitu MSP pôsobiacich v ostatných odvetviach. Vývoj rentability tržieb mal z dlhodobého hľadiska naprieč analyzovanými odvetviami obdobný priebeh, líšil sa len dynamikou. Dlhodobo nadpriemerné hodnoty ukazovateľa rentability tržieb dosahovali MSP pôsobiace v odvetví pôdohospodárstva – v rozpätí od cca. 10 % po 20 %. Medzi odvetvia s dlhodobo nižšou rentabilitou tržieb možno zaradiť obchod a stavebníctvo.

Graf 49 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa odvetví

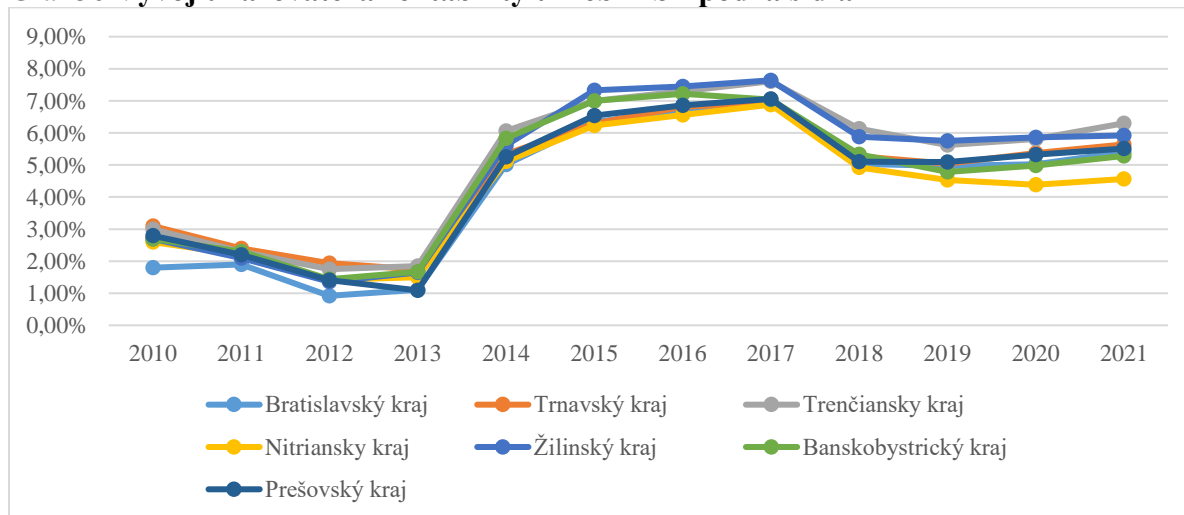

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita tržieb podľa sídla

Rentabilita tržieb v členení podľa sídla medziročne vzrástla vo všetkých slovenských krajoch okrem Košického, v ktorom rentabilita tržieb MSP ostala oproti roku 2020 nezmenená. Z hľadiska dynamiky rastu zaznamenali najvýraznejšiu medziročnú zmenu MSP vo sídlom v Nitrianskom kraji (o 1,18 p. b.). Vývoj ukazovateľa rentability tržieb podľa sídla mal do roku 2013 klesajúci trend. V roku 2014 došlo k výraznému rastu hodnôt ukazovateľa vo všetkých slovenských krajoch. Do roku 2013 dosahoval najlepšie výsledky rentability tržieb Trnavský kraj, avšak od roku 2014 sa do popredia dostal Žilinský a Trenčiansky kraj.

Graf 50 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa sídla

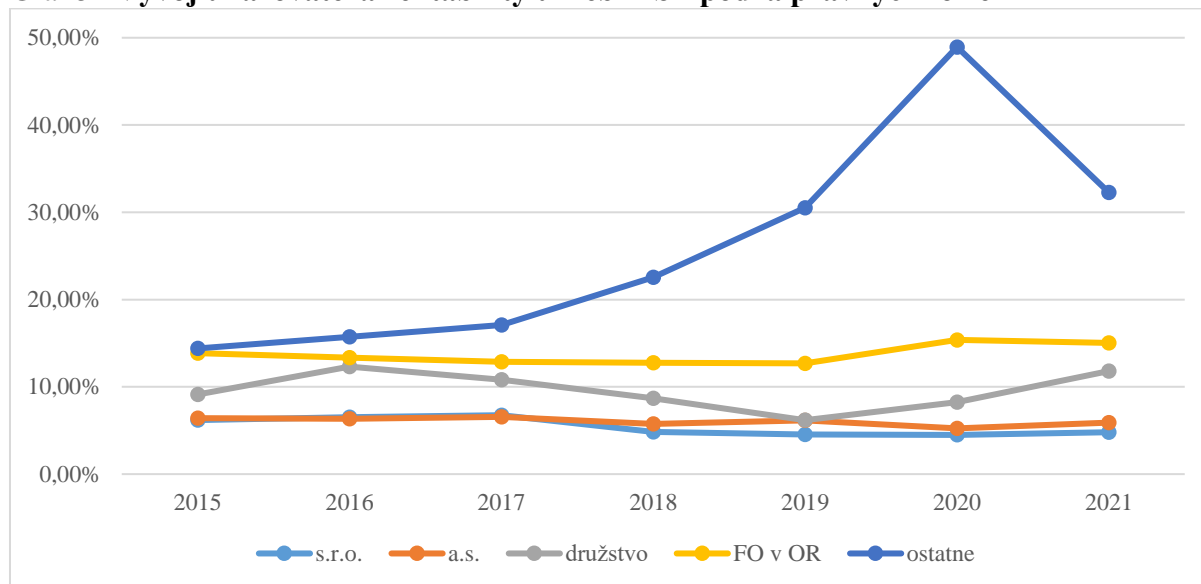
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Rentabilita tržieb podľa právnych foriem

V členení podľa právnych foriem došlo k nárastu hodnôt ukazovateľa v družstvách (o 3,56 p. b.), akciových spoločnostiach (o 0,65 p. b.) a spoločnostiach s ručením obmedzeným (o 0,32 p. b.). Medziročné zníženie rentability tržieb sprevádzalo FO zapísané v OR (o 0,34 p. b.) a ostatné právne formy, ktorých rentabilita tržieb klesla až o 16,66 p. b. Avšak, ostatné právne formy sa aj naďalej vyznačujú najvyššou hodnotou ukazovateľa počas sledovaného obdobia. Naopak, pozvoľný, avšak dlhodobý negatívny trend do roku 2019 bolo možné pozorovať u FO zapísaných v OR. Hoci v roku 2020 došlo k nárastu hodnôt

ukazovateľa, rok 2021 sa opäť vyznačoval poklesom. Vývoj hodnôt ukazovateľa u spoločností s ručením obmedzeným, akciových spoločností a družstiev mal v hodnotenom období kolísavý priebeh. Z dlhodobého hľadiska dosahujú najvyššiu rentabilitu tržieb MSP ostatné právne formy, najnižšiu spoločnosti s ručením obmedzeným a akciové spoločnosti.

Graf 51 Vývoj ukazovateľa rentability tržieb MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.4.3 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom

Ukazovateľ vyjadruje podiel podnikateľských subjektov s kladným hospodárskym výsledkom pred zdanením (vrátane nulového hospodárskeho výsledku) na celkovom počte podnikov.

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom v roku 2021 medziročne **vzrástol o 1,7 p. b. na 66,2 %**. Na tomto náraste sa podieľali všetky veľkostné kategórie MSP. Podiel mikropodnikov vzrástol o 1,5 p. b., malých podnikov o 3,8 p. b. a stredných podnikov o 4,3 p. b. Najnižší podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom dosiahli podľa očakávaní mikropodniky (65,2 %) a najvyšší podiel dosiahli stredné podniky (84,0 %). Vo všeobecnosti možno konštatovať, že s rastúcou veľkosťou podnikov rastie aj ukazovateľ podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom.

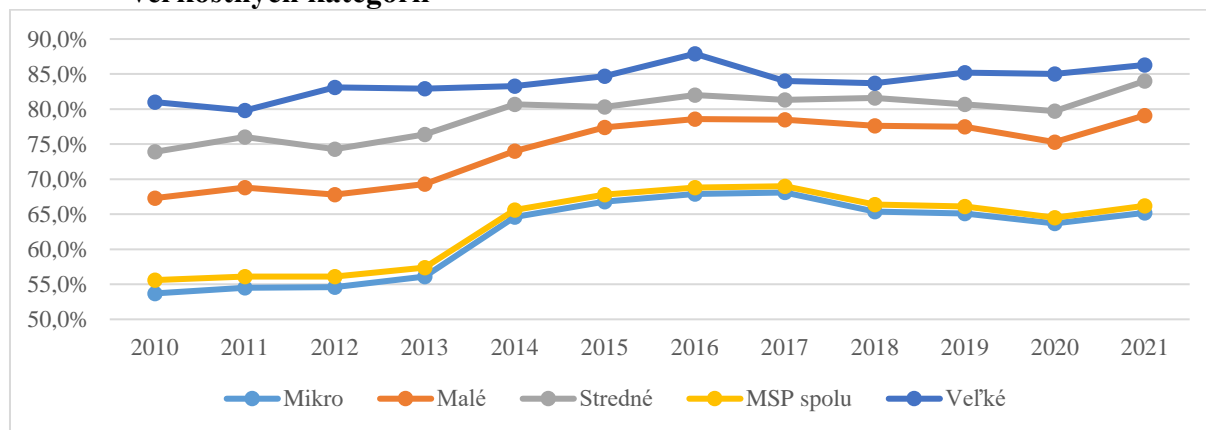
Tabuľka 17 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p.b.
Mikro	53,7%	54,5%	54,6%	56,1%	64,6%	66,8%	67,9%	68,1%	65,4%	65,1%	63,7%	65,2%	↑ 1,5
Malé	67,3%	68,8%	67,8%	69,3%	74,0%	77,4%	78,6%	78,5%	77,6%	77,5%	75,3%	79,1%	↑ 3,8
Stredné	73,9%	76,0%	74,3%	76,4%	80,7%	80,3%	82,0%	81,3%	81,6%	80,7%	79,7%	84,0%	↑ 4,3
MSP spolu	55,6%	56,1%	56,1%	57,4%	65,6%	67,8%	68,8%	69,0%	66,4%	66,1%	64,5%	66,2%	↑ 1,7
Veľké	81,0%	79,8%	83,1%	82,9%	83,3%	84,7%	87,9%	84,0%	83,7%	85,2%	85,0%	86,3%	↑ 1,3

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Počas prvých ôsmich rokov sledovaného obdobia mal ukazovateľ podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom prevažne rastúci trend. Od roku 2018 do roku 2020 dochádzalo k znižovaniu počtu podnikov s kladným hospodárskym výsledkom. Toto zníženie v roku 2020 možno pripísať k dôsledkom pandémie vírusu COVID-19. Avšak, v roku 2021 sa hodnota ukazovateľa naprieč všetkými veľkostnými kategóriami opäť zvýšila.

Graf 52 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií

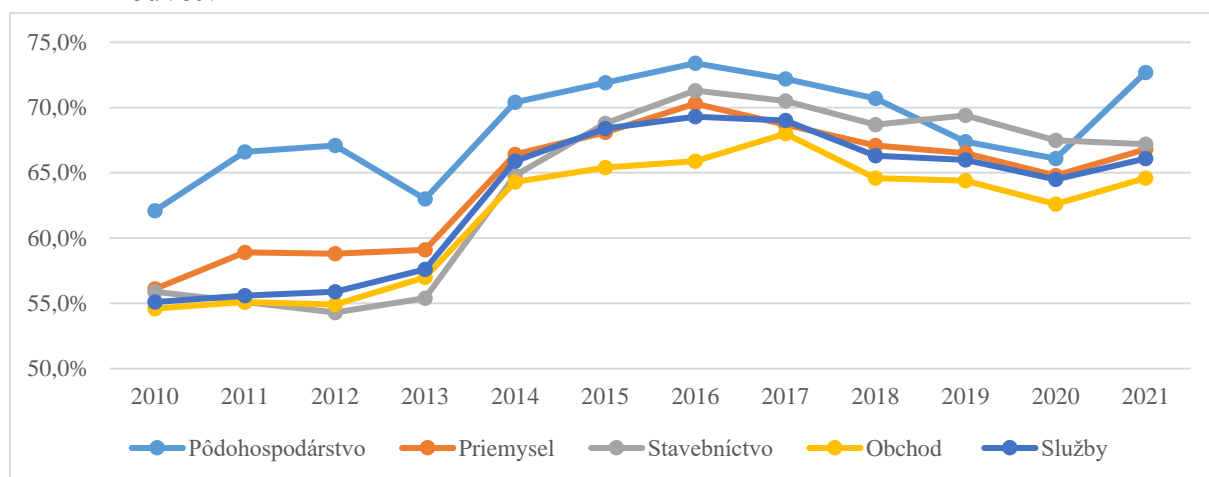

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa odvetví

Z pohľadu odvetvovej príslušnosti MSP došlo k zhoršeniu výsledkov ukazovateľa iba v prípade MSP z odvetvia stavebníctva (o 0,3 p. b.). Najväčší nárast podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom bol zaznamenaný v pôdohospodárstve – až o 6,6 p. b. Pôdohospodárstvo bolo taktiež v roku 2021 sektorom s najvyšším podielom MSP s kladným výsledkom hospodárenia (72,7 %). Najnižší podiel ziskových MSP bol zaznamenaný v odvetví obchodu (64,6 %). Ukazovateľ podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom mal v období rokov 2010 – 2021 nevyrovnaný priebeh. V období rokov 2010 – 2013 rástla hodnota ukazovateľa v jednotlivých odvetviach len mierne. V roku 2014 došlo u MSP vo všetkých odvetviach k výraznému rastu hodnôt ukazovateľa, ktorý pretrvával do roku 2016. Po roku 2016 však zaznamenal podiel ziskových MSP vo väčšine odvetví klesajúci trend. Tento nepriaznivý trend v roku 2020 ešte prehĺbila koronakríza, podiel ziskových MSP naprieč odvetviami aj naďalej klesal. V roku 2021 nastalo zlepšenie a hodnoty ukazovateľa vzrástli vo všetkých vybraných odvetviach.

Graf 53 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Medzi sektory priemyselnej výroby, ktoré mali v roku 2021 najvyššie zastúpenie MSP s kladným hospodárskym výsledkom patrí výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení (72,4 %), výroba papiera a papierových výrobkov (72,3 %) a oprava a inštalácia strojov a prístrojov (71,9 %).

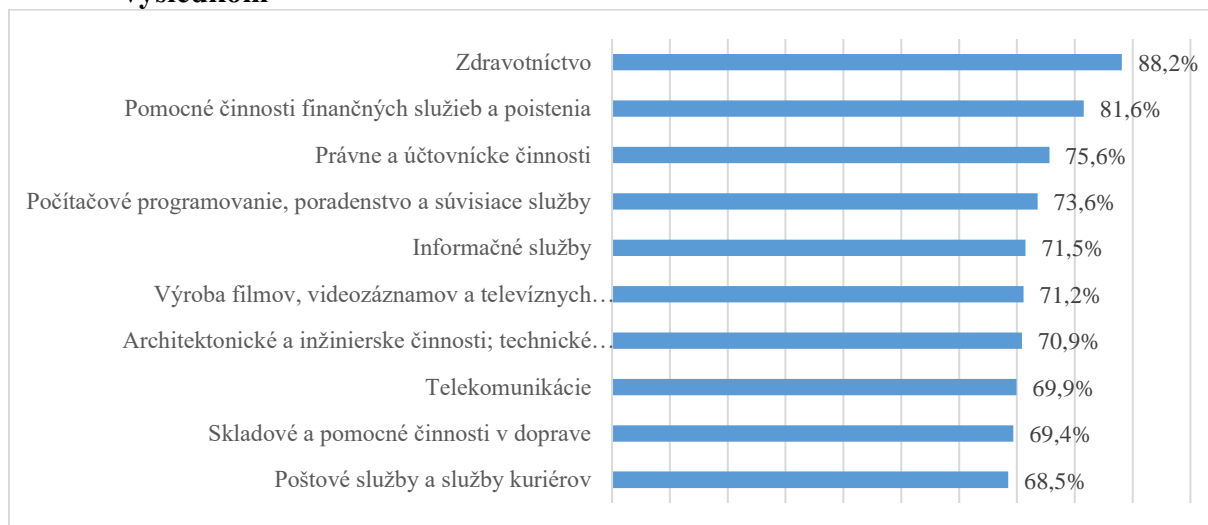
Graf 54 Podiel sektorov priemyselnej výroby s najvyšším zastúpením MSP s kladným hospodárskym výsledkom

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Najviac ziskovým sektorom v odvetví služieb bol sektor zdravotníctva s 88,2 % zastúpením MSP, ktoré v roku 2021 dosiahli kladný hospodársky výsledok. Medzi sektory služieb s najvyšším zastúpením MSP s kladným výsledkom hospodárenia patrili sektor počítačového programovania, poradenstva a súvisiacich služieb (73,6 %), sektor právnych a účtovníckych činností (75,6 %), sektor pomocných činností finančných služieb a poistenia (81,6 %).

Graf 55 Podiel sektorov služieb s najvyšším zastúpením MSP s kladným hospodárskym výsledkom

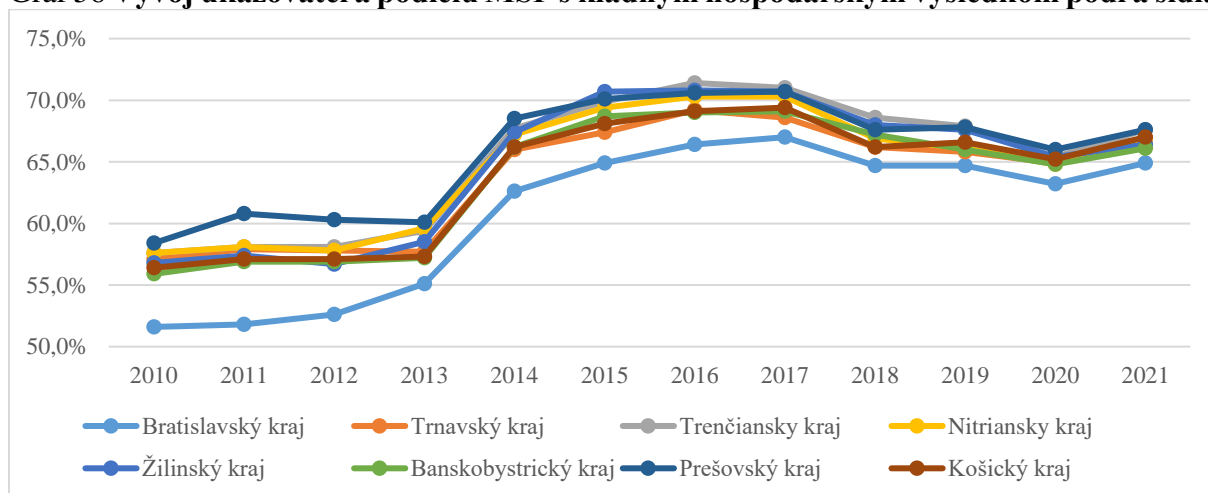

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa sídla

V členení podľa jednotlivých regiónov došlo k medziročnému nárastu podielu podnikov s kladným hospodárením vo všetkých krajoch. Najväčší medziročný nárast podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom zaznamenal Trenčiansky kraj (o 2,2 p. b.). Z dlhodobého hľadiska dosahoval ukazovateľ podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom vo všetkých krajoch v priebehu analyzovaného obdobia rastúci trend. V porovnaní s rokom 2010 vzrástla hodnota ukazovateľa naprieč všetkými slovenskými krajoimi. Avšak v rokoch 2018 až 2020 dochádzalo k znižovaniu podielu MSP s kladným výsledkom hospodárenia vo väčšine krajoim. Medzi kraje s dlhodobo nadpriemerným podielom podnikov s kladným hospodárením možno zaradiť Prešovský a Trenčiansky kraj. Najnižší podiel ziskových MSP v celom analyzovanom období zaznamenal Bratislavský kraj.

Graf 56 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa sídla

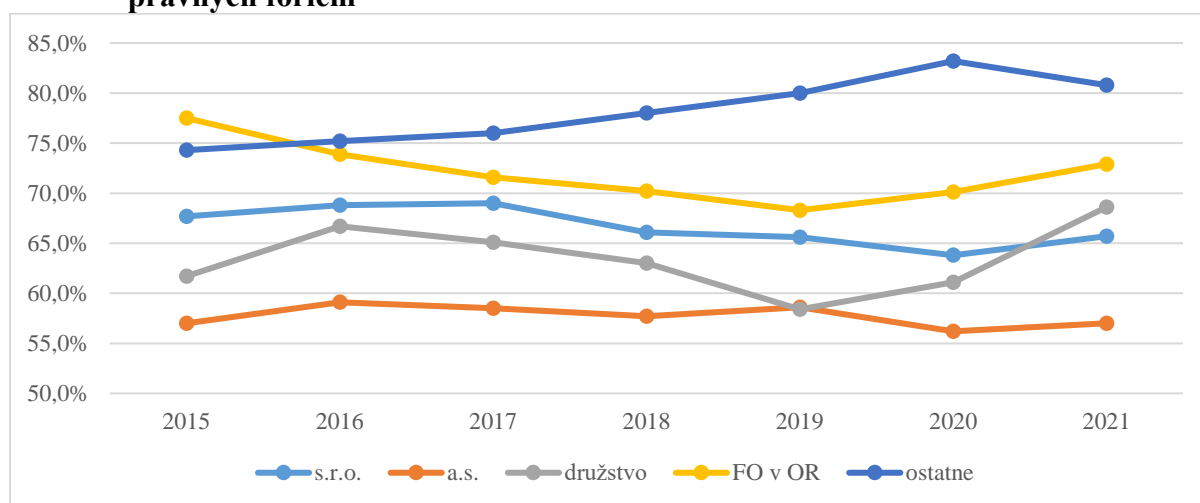

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa právnych foriem

Z hľadiska jednotlivých právnych foriem klesol podiel ziskových podnikateľských subjektov len u ostatných právnych foriem MSP (o 2,4 p. b.). Najvyšší nárast podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom zaznamenali družstvá – až o 7,5 p. b. Aj napriek poklesu mali ostatné právne formy najvyšší percentuálny podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom. Vývoj ukazovateľa podielu ziskových MSP mal z hľadiska právnych foriem rôznorodý priebeh. Pozitívne možno vnímať predovšetkým vývoj u ostatných právnych foriem, ktoré do roku 2021 zaznamenali každoročne nárast ukazovateľa. Akciové spoločnosti sa vyznačovali kolísavým priebehom. Vývoj podielu ziskových spoločností s ručeným obmedzeným sa do roku 2017 vyvíjal priaznivo, v rokoch 2018 -2020 ale dochádzalo k poklesu. Negatívny trend vývoja u družstiev a FO zapísaných v Obchodnom registri sa v roku 2019 skončil, nakoľko sa ich podiel v rokoch 2020 a 2021 zvýšil.

Graf 57 Vývoj ukazovateľa podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.5 Ukazovatele produktivity

Ukazovatele produktivity sú skupinou indikátorov, ktoré skúmajú stupeň využitia pracovnej sily a hodnotia celkovú efektívnosť vo využívaní pracovného potenciálu podnikov. Vyjadrujú, ako účinne bol výrobok vyrobený alebo s akou mierou efektívnosti boli realizované služby. Kvantifikujú tak efekt, ktorý priniesol pracovník za zvolenú jednotku.

2.5.1 Finančná produktivita práce

Finančná produktivita práce predstavuje vzťah výstupu zodpovedajúci pridanej hodnote k spotrebe viazaných produktívnych zdrojov na vstupe. V podmienkach trhovej ekonomiky spotrebu viazaných produktívnych zdrojov vyjadruje aj objem osobných nákladov, ktorý bol použitý v algoritme výpočtu finančnej produktivity práce. Ukazovateľ vyjadruje koľko Eur pridanej hodnoty vyprodukuje 1 Euro osobných nákladov. Finančná produktivita práce by mala dosiahnuť hodnotu vyššiu ako 1.

Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií

V roku 2021 sa v porovnaní s predchádzajúcim obdobím **znížila** finančná produktivita práce MSP **o 0,02 Eur na 1,42 Eur**. Medziročný pokles finančnej produktivity bol v rámci

veľkostných kategórií zaznamenaný iba pri mikropodnikoch (o 0,02 Eur). Na druhej strane, finančná produktivita práce malých a stredných podnikov vzrástla o 0,02 Eur. Spomedzi všetkých veľkostných kategórií sú aj naďalej najefektívnejšie mikropodniky, ktorých 1 Eur vynaložených osobných nákladov vyprodukovalo 1,44 Eur pridanej hodnoty.

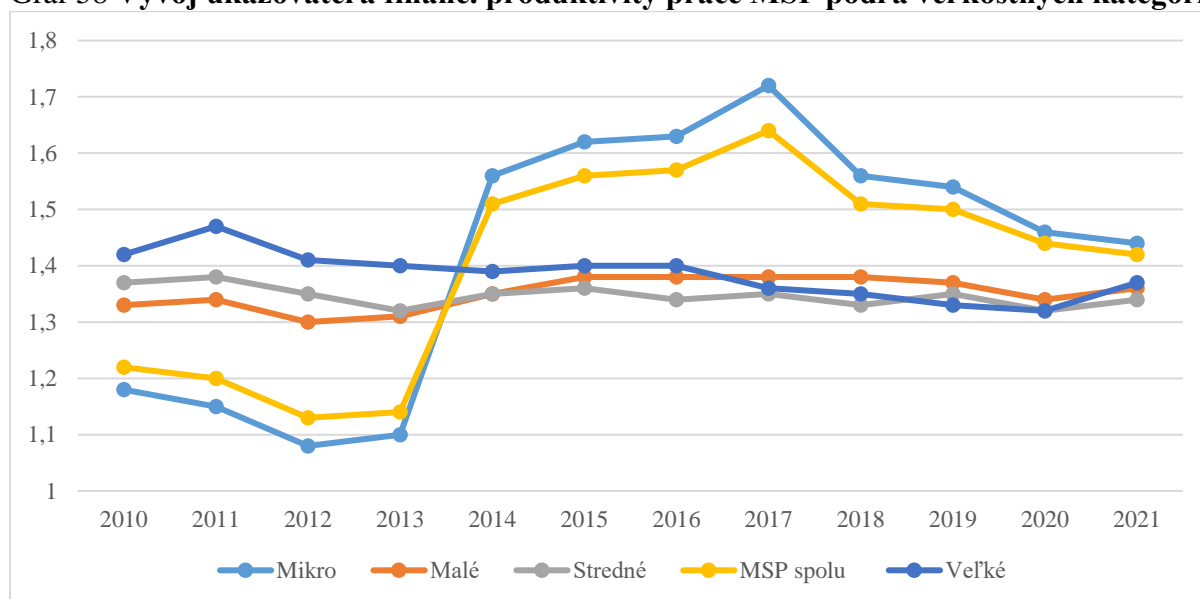
Tabuľka 18 Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Mikro	1,18	1,15	1,08	1,1	1,56	1,62	1,63	1,72	1,56	1,54	1,46	1,44	↓ 0,02
Malé	1,33	1,34	1,3	1,31	1,35	1,38	1,38	1,38	1,38	1,37	1,34	1,36	↑ 0,02
Stredné	1,37	1,38	1,35	1,32	1,35	1,36	1,34	1,35	1,33	1,35	1,32	1,34	↑ 0,02
MSP spolu	1,22	1,2	1,13	1,14	1,51	1,56	1,57	1,64	1,51	1,50	1,44	1,42	↓ 0,02
Veľké	1,42	1,47	1,41	1,4	1,39	1,4	1,40	1,36	1,35	1,33	1,32	1,37	↑ 0,05

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Z hľadiska vývoja finančnej produktivity práce dosiahli MSP v kategórii malých a stredných podnikov vyrovnané hodnoty počas celého analyzovaného obdobia – v rozpätí od 1,29 po 1,38 Eur. Vo veľkostnej kategórii mikropodnikov bol však vývoj odlišný. Zatiaľ čo v roku 2013 dosahovali najnižšiu produktivitu práce spomedzi všetkých veľkostných kategórií, v roku 2014 sa situácia výrazne zmenila – finančná produktivita práce mikropodnikov prudko vzrástla. Od roku 2014 dosahujú mikropodniky najvyššie hodnoty ukazovateľa.

Graf 58 Vývoj ukazovateľa finanč. produktivity práce MSP podľa veľkostných kategórií

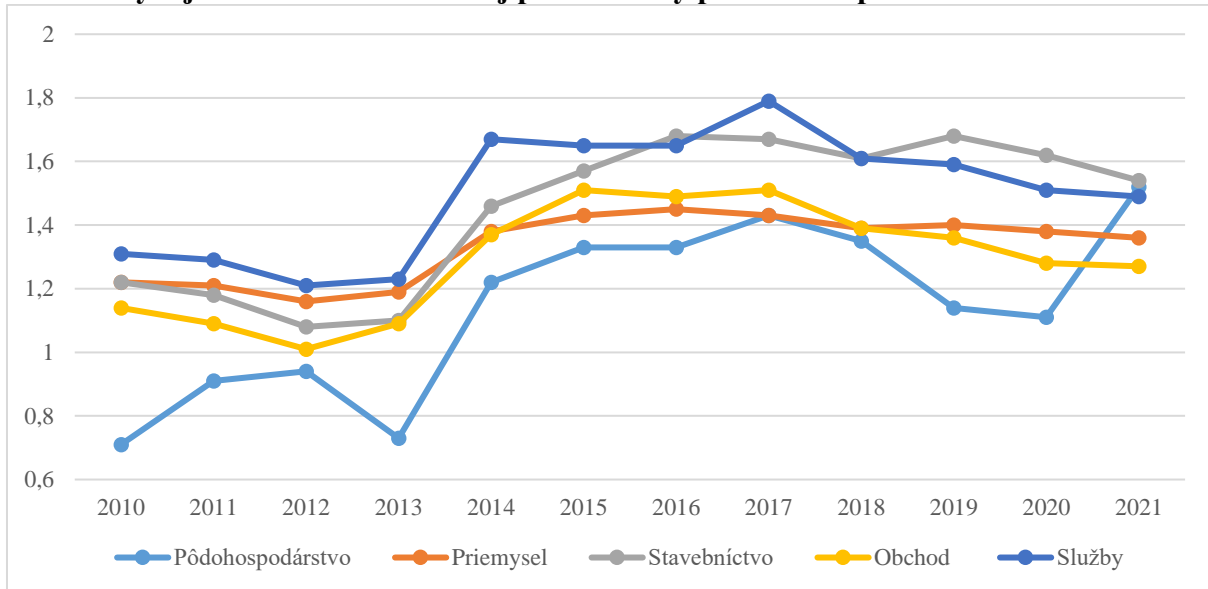
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Finančná produktivita práce podľa odvetví

Z pohľadu odvetvovej príslušnosti MSP došlo v roku 2021 k poklesu finančnej produktivity práce vo všetkých odvetviach okrem pôdohospodárstva. Finančná produktivita práce MSP pôsobiacich v oblasti obchodu poklesla o 0,01 Eur. MSP z oblasti priemyslu a služieb zaznamenali pokles o 0,02 Eur a stavebné podniky o 0,08 Eur. Finančná produktivita práce pôdohospodárskych podnikov sa zvýšila až o 0,41 Eur. Aj v roku 2021 dosiahli najvyššiu celkovú finančnú produktivitu práce MSP pôsobiace v stavebníctve, ktoré vyprodukovali z 1

Eur 1,54 Eur pridanej hodnoty. V dlhodobom porovnaní s rokom 2010 vzrástla finančná produktivita práce v roku 2021 vo všetkých analyzovaných odvetviach. Medzi odvetvia s dlhodobo nadpriemernou hodnotou finančnej produktivity práce možno zaradiť odvetvie služieb a stavebníctvo. Najnižšiu finančnú produktivitu práce dosahovali až do roku 2021 pôdohospodárske podniky.

Graf 59 Vývoj ukazovateľa finančnej produktivity práce MSP podľa odvetví

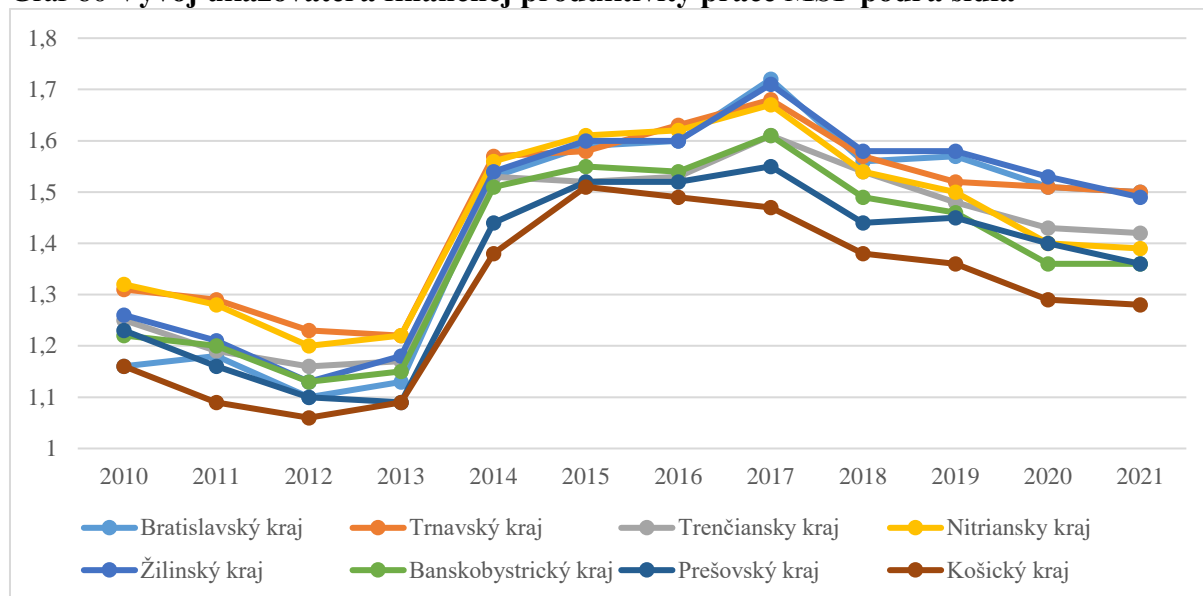

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Finančná produktivita práce podľa sídla

Finančná produktivita práce MSP poklesla v roku 2021 vo všetkých slovenských krajoch, okrem Banskobystrického kraja, v ktorom zostala oproti roku 2020 nezmenená. V Žilinskom a Prešovskom kraji poklesla finančná produktivita práce o 0,04 Eur, vo zvyšných krajoch o 0,01 Eur. Najvyššou finančnou produktivitou práce sa v roku 2021 vyznačovali MSP v Bratislavskom a Trnavskom kraji (1,50 Eur). Z hľadiska dynamiky vývoja mali MSP vo všetkých krajoch obdobný priebeh. Zatiaľ čo v období rokov 2010 – 2013 pretrvával pokles finančnej produktivity práce, od roku 2014 do roku 2017 sa finančná produktivita práce MSP vyznačovala prevažne rastúcim trendom vývoja, naopak, od roku 2018 klesajúcim trendom. Medzi dlhodobo efektívnejšie MSP možno zaradiť subjekty sídliace v Nitrianskom, Trnavskom a Žilinskom kraji. Najmenej efektívne sú podniky so sídlom v Košickom kraji.

Graf 60 Vývoj ukazovateľa finančnej produktivity práce MSP podľa sídla

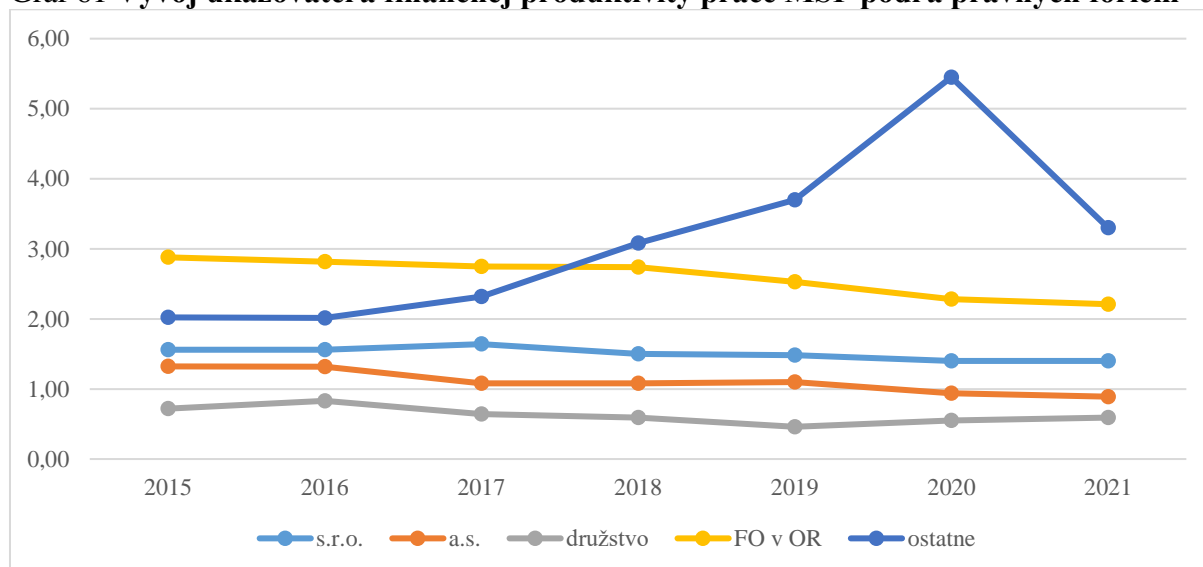

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Finančná produktivita práce podľa právnych foriem

K medziročnému zvýšeniu finančnej produktivity práce z hľadiska jednotlivých právnych foriem došlo v roku 2021 iba v družstvách (o 0,04 Eur). Naopak, pokles finančnej produktivity práce v roku 2021 sprevádzal až tri právne formy – akciové spoločnosti (o 0,05 Eur), FO zapísané v OR (o 0,07 Eur) a ostatné právne formy MSP (o 2,15 Eur). Finančná produktivita práce spoločností s ručením obmedzeným ostala oproti roku 2020 nezmenená. V priebehu rokov 2015-2021 sa finančná produktivita práce MSP vyvíjala rôzne. V prevažnej väčšine právnych foriem mala hodnota ukazovateľa klesajúci alebo kolísavý priebeh vývoja. Pozitívne tak možno vnímať len rastúci trend vývoja do roku 2021 v prípade ostatných právnych foriem. Medzi právne formy s dlhodobou nadpriemernou finančnou produktivitou práce možno zaradiť FO zapísané v OR a ostatné právne formy. Naopak, dlhodobu najnižšiu produktivitu práce dosahujú družstvá.

Graf 61 Vývoj ukazovateľa finančnej produktivity práce MSP podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2.6 Altmanov index finančného zdravia

Altmanov index finančného zdravia (Z-skóre) je súhrnný index hodnotenia finančnej situácie podnikov, ktorý pozostáva z piatich pomerových ukazovateľov predstavujúcich premenné modelu s rôznou váhou. Súčtom týchto ukazovateľov získame výslednú hodnotu indexu, na základe ktorej je možné podniky zaradiť do príslušného pásma finančnej situácie:

- zlá finančná situácia – Z-skóre < 1,2;
- sivá zóna – Z-skóre od 1,2 po 2,9;
- dobrá finančná situácia – Z-skóre > 2,9.

Štruktúra zaradenia podnikov podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu

V roku 2021 došlo k zvýšeniu zastúpenia MSP v pásme dobrej finančnej situácie o 0,3 p. b. na 40,1 %, čo súviselo s nárastom podielu MSP v dobrej finančnej situácii vo všetkých veľkostných kategóriách. Najvyšší podiel podnikov v dobrej finančnej situácii spomedzi všetkých veľkostných kategórií MSP dosiahli v roku 2021 stredné podniky (44,2 %), naopak, najnižší malé podniky (39,7 %).

V pásme sivej zóny taktiež došlo k zvýšeniu zastúpenia MSP o 0,3 p. b. na 25,2 %, a to aj napriek tomu, že v prípade stredných podnikov došlo k zníženiu podielu. V celkovom percentuálnom vyjadrení sa v sivej zóne ocitlo až 40,6 % stredných, 37,7 % malých podnikov a 24,2 % mikropodnikov.

V zlej finančnej situácii sa v roku 2021 ocitlo o 0,7 p. b. menej MSP ako v roku 2020. Pokles bol spôsobený poklesom podielu vo všetkých veľkostných kategóriách v zlej finančnej situácii. Spomedzi všetkých kategórií sa v zlej finančnej situácii ocitlo najviac podnikateľských subjektov v kategórií mikropodnikov – až 35,8 %.

Tabuľka 19 Štruktúra zaradenia podnikov podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu

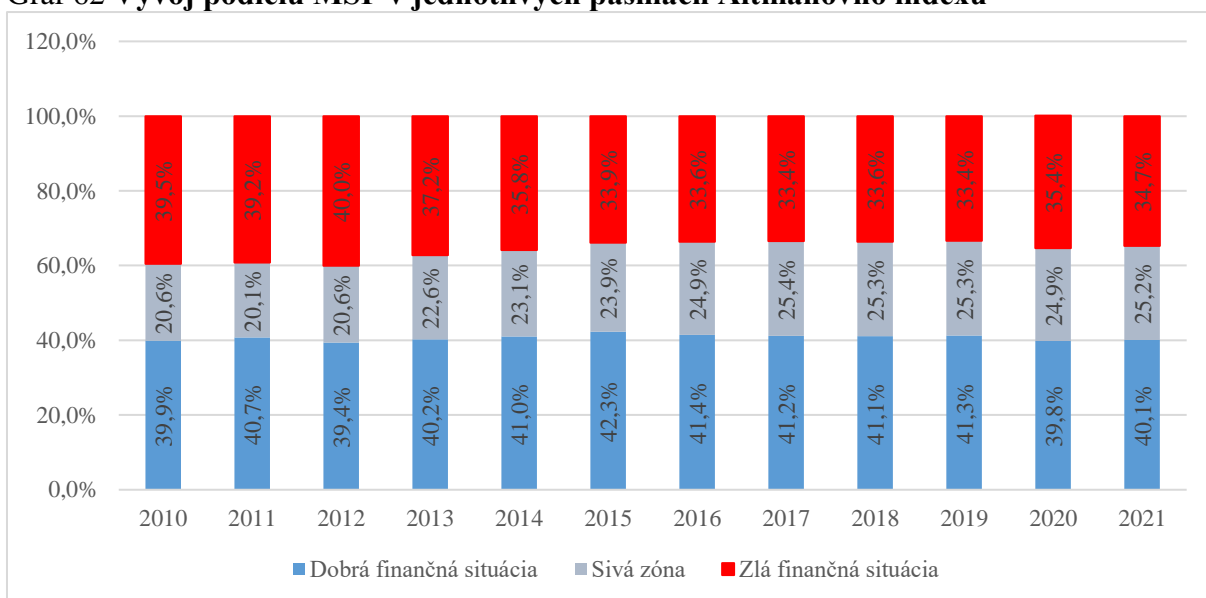
Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia												Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Veľkostná kategória podnikov													
Mikro	40,0%	40,5%	39,2%	40,4%	41,4%	42,3%	41,6%	41,3%	41,0%	41,3%	39,8%	40,1%	↑ 0,3
Malé	40,6%	43,0%	41,1%	37,6%	37,1%	41,6%	39,6%	39,7%	41,6%	41,7%	38,4%	39,7%	↑ 1,3
Stredné	39,4%	43,0%	45,1%	42,6%	39,2%	41,4%	39,3%	40,8%	42,2%	42,4%	40,8%	44,2%	↑ 3,4
MSP spolu	39,9%	40,7%	39,4%	40,2%	41,0%	42,3%	41,4%	41,2%	41,1%	41,3%	39,8%	40,1%	↑ 0,3
Veľké	49,7%	48,8%	53,2%	47,8%	47,5%	46,4%	45,8%	47,9%	47,1%	48,2%	45,4%	47,2%	↑ 1,8
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna												Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Mikro	18,7%	18,6%	19,1%	21,0%	21,7%	22,6%	23,6%	24,2%	24,2%	24,2%	23,8%	24,2%	↑ 0,4
Malé	31,1%	30,7%	31,8%	35,7%	35,6%	35,4%	37,0%	36,6%	35,5%	35,5%	36,8%	37,7%	↑ 0,9
Stredné	39,7%	39,5%	36,8%	41,5%	42,5%	40,6%	41,5%	41,4%	41,4%	41,3%	41,6%	40,6%	↓ 1,0
MSP spolu	20,6%	20,1%	20,6%	22,6%	23,1%	23,9%	24,9%	25,4%	25,3%	25,3%	24,9%	25,2%	↑ 0,3

Veľké	37,1%	38,9%	34,4%	41,2%	39,8%	41,6%	42,8%	41,4%	43,2%	41,8%	42,9%	42,1%	↓ 0,8
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia												
Veľkostná kategória podnikov	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Mikro	41,4%	41,0%	41,7%	38,6%	36,9%	35,1%	34,7%	34,5%	34,8%	34,5%	36,4%	35,8%	↓ 0,6
Malé	28,3%	26,3%	27,0%	26,7%	27,4%	23,0%	23,4%	23,6%	22,8%	22,8%	24,8%	22,6%	↓ 2,2
Stredné	20,9%	17,5%	18,1%	15,8%	18,4%	18,1%	19,2%	17,8%	16,4%	16,3%	17,6%	15,2%	↓ 2,4
MSP spolu	39,5%	39,2%	40,0%	37,2%	35,8%	33,9%	33,6%	33,4%	33,6%	33,4%	35,4%	34,7%	↓ 0,7
Veľké	13,1%	12,3%	12,4%	11,0%	12,7%	12,0%	11,5%	10,7%	9,7%	10,0%	11,7%	10,7%	↓ 1,0

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Z hľadiska pomeru medzi jednotlivými pásmami finančnej situácie MSP sa v rokoch 2010 – 2012 podiel podnikov s dobrou a zlou finančnou situáciou relatívne vyrovnal. V období rokov 2013-2019 sa finančná situácia slovenských MSP mierne zlepšila. Avšak, v roku 2020 došlo vplyvom koronakrízy k poklesu podielu MSP v dobrej finančnej situácii a v neurčitejšej zóne a k nárastu podielu MSP v zlej finančnej situácii. Situácia sa opäť zlepšila v roku 2021 a z hľadiska pomeru medzi jednotlivými pásmami finančnej situácie MSP prevažovali finančne zdravé podniky.

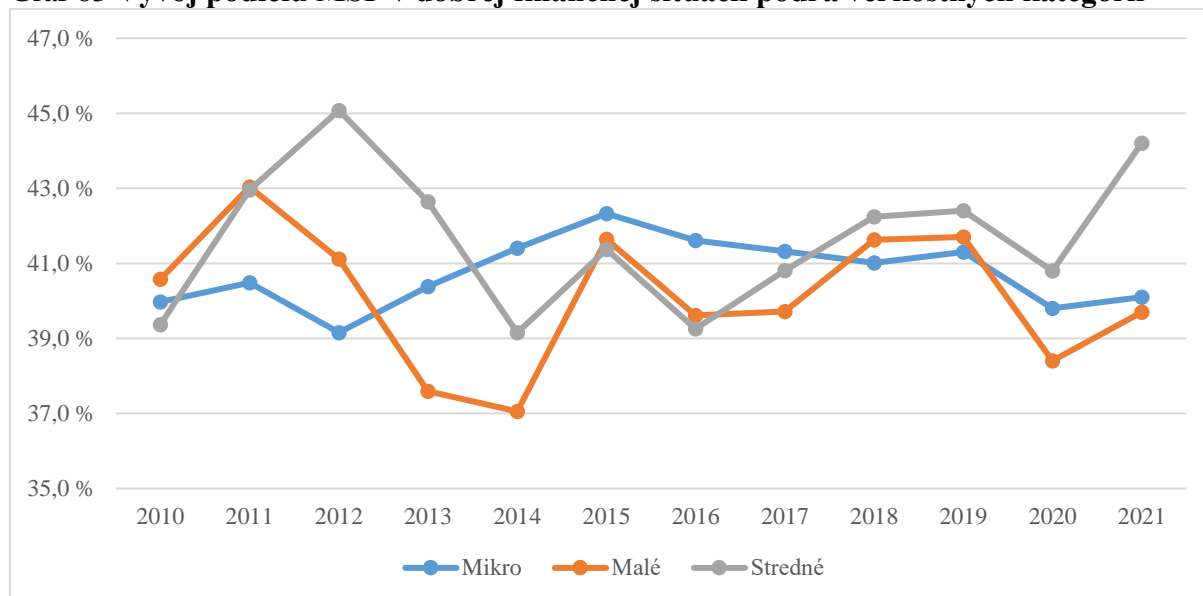
Graf 62 Vývoj podielu MSP v jednotlivých pásmach Altmanovho indexu

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj v štruktúre podnikov v dobrej finančnej situácii podľa jednotlivých veľkostných kategórií bol sprevádzaný výraznými výkyvmi. Od roku 2017 do roku 2019 rástol podiel malých a stredných podnikov v dobrej finančnej situácii, zatiaľ čo podiel finančne zdravých mikropodnikov pozvoľne klesal. Avšak, vplyvom koronakrízy sa v roku 2020 podiel MSP v dobrej finančnej situácii znížil vo všetkých veľkostných kategóriách. V roku 2021 sa podiel MSP v dobrej finančnej situácii zvýšil vo všetkých veľkostných kategóriách.

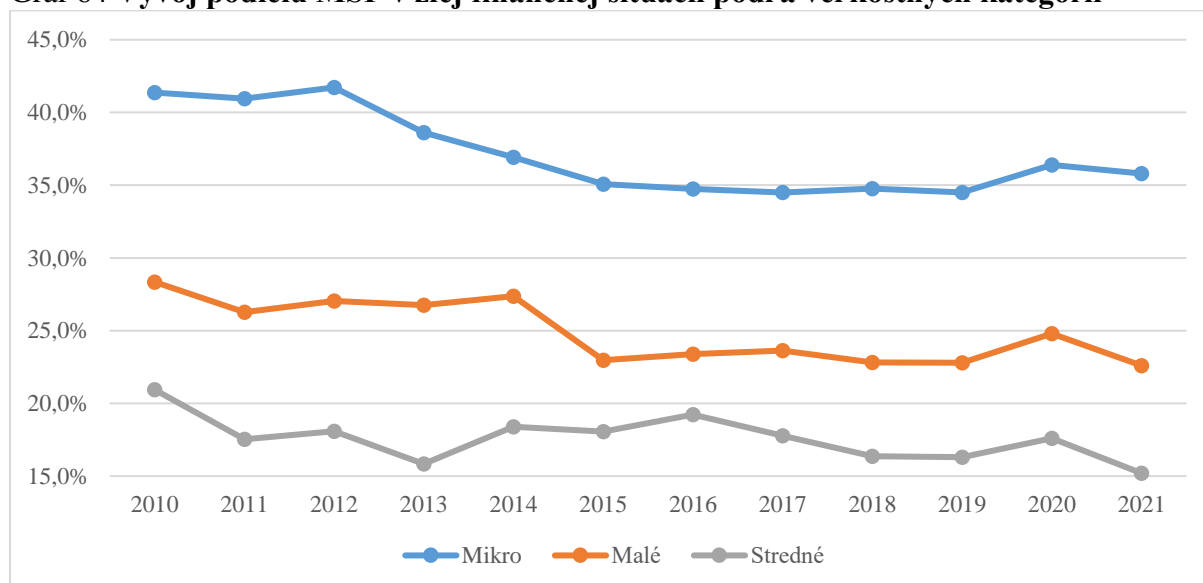
Graf 63 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa veľkostných kategórií

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Najvyšší podiel podnikov v zlej finančnej situácii dlhodobo dosahujú mikropodniky, čo je vzhľadom na veľkosť a s ňou súvisiacu kapitálovú silu celkom prirodzené. Mikropodniky sú tak práve z týchto príčin najviac náchylné na výkyvy vo finančnej výkonnosti spomedzi všetkých MSP. Po mikropodnikoch dosahovali najvyšší podiel subjektov v zlej finančnej situácii malé a napokon stredné podniky. Dosiahnuté výsledky tak potvrdzujú, že s rastúcou veľkosťou podniku podiel subjektov v zlej finančnej situácii klesá. Z dlhodobého hľadiska mal ukazovateľ podielu podnikov so zlou finančnou situáciou vo všetkých kategóriách MSP relatívne vyrovnaný, mierne klesajúci trend.

Graf 64 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa veľkostných kategórií

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Štruktúra zaradenia podnikov podľa odvetví v pásmach Altmanovho modelu

V členení podľa odvetví sa v dobrej finančnej situácii ocitlo v roku 2021 v porovnaní s rokom 2020 vyššie percento podnikov v troch odvetviach – pôdohospodárstve, v sektore

obchodu a služieb. V celkovom percentuálnom vyjadrení dosiahli najvyšší podiel podnikov s dobrou finančnou situáciou subjekty pôsobiace v sektore služieb (41,5 %). Odvetvím s najnižším výskytom finančne zdravých podnikov bolo v roku 2021 pôdohospodárstvo (31,9 %).

V pásme sivej zóny sa v roku 2021 v členení podľa odvetví zvýšil podiel MSP vo všetkých vybraných odvetviach, okrem sektoru obchodu, pri ktorom sa podiel MSP oproti roku 2020 nezmenil. Najvyšší podiel MSP v pásme sivej zóny sa nachádzal v odvetví pôdohospodárstva (29,9 %), najnižší v odvetví služieb (23,8 %).

Pri MSP nachádzajúcich sa v pásme zlej finančnej situácie prevažoval v roku 2020 negatívny trend, okrem stavebníctva došlo vo všetkých odvetviach k zníženiu podielu podnikov nachádzajúcich sa v zlej finančnej situácii. Najvyšším podielom MSP v zlej finančnej situácii sa v roku 2021 vyznačovalo pôdohospodárstvo (38,2 %), najnižším priemysel (31,9 %).

Tabuľka 20 Štruktúra zaradenia podnikov podľa odvetví v pásmach Altmanovho modelu

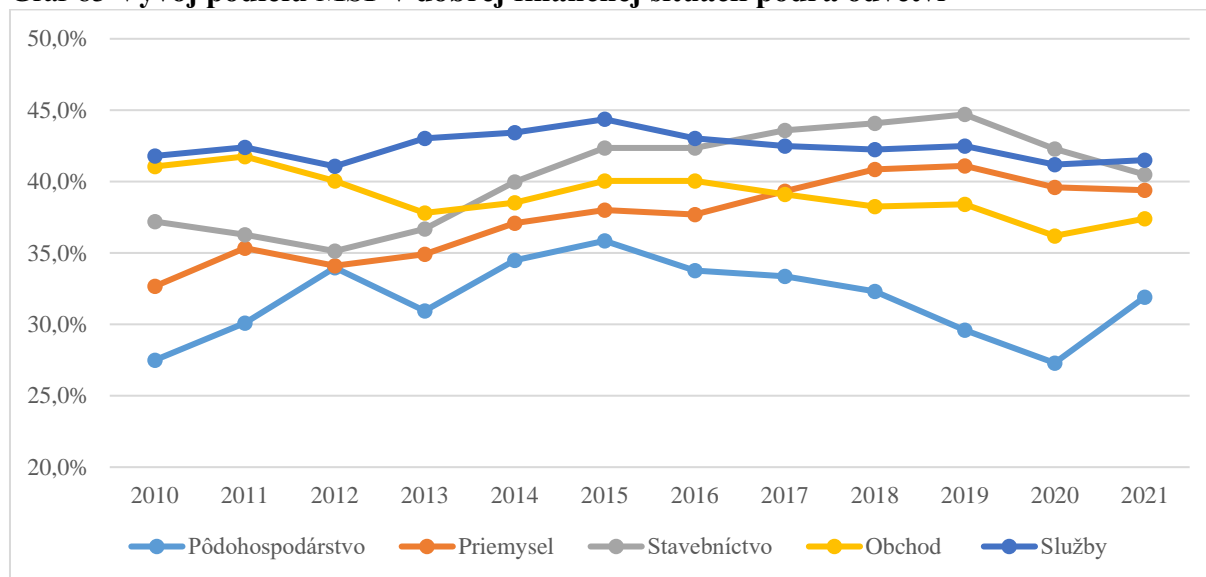
Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia												Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Odvetvie (MSP spolu)													
Pôdohospodárstvo	27,5%	30,1%	34,0%	30,9%	34,5%	35,8%	33,8%	33,4%	32,3%	29,6%	27,3%	31,9%	↑ 4,6
Priemysel	32,7%	35,3%	34,1%	34,9%	37,1%	38,0%	37,7%	39,3%	40,8%	41,1%	39,6%	39,4%	↓ 0,2
Stavebníctvo	37,2%	36,3%	35,1%	36,7%	40,0%	42,4%	42,4%	43,6%	44,1%	44,7%	42,3%	40,5%	↓ 1,8
Obchod	41,0%	41,8%	40,0%	37,8%	38,5%	40,0%	40,0%	39,1%	38,3%	38,4%	36,2%	37,4%	↑ 1,2
Služby	41,8%	42,4%	41,1%	43,0%	43,4%	44,4%	43,0%	42,5%	42,2%	42,5%	41,2%	41,5%	↑ 0,3
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna												Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Odvetvie (MSP spolu)													
Pôdohospodárstvo	28,3%	29,0%	28,3%	26,7%	23,1%	24,7%	26,7%	26,1%	26,8%	27,6%	29,3%	29,9%	↑ 0,2
Priemysel	28,7%	27,1%	27,6%	29,9%	29,0%	29,7%	30,3%	29,8%	28,8%	28,1%	27,8%	28,7%	↑ 0,9
Stavebníctvo	24,7%	24,8%	23,8%	24,5%	24,4%	25,5%	26,6%	26,7%	26,9%	26,6%	26,5%	27,2%	↑ 0,7
Obchod	19,6%	19,1%	19,6%	23,0%	23,4%	24,1%	24,5%	25,5%	25,6%	25,8%	25,6%	25,6%	=
Služby	18,6%	18,3%	19,1%	20,7%	21,8%	22,5%	23,7%	24,2%	24,1%	24,1%	23,4%	23,8%	↑ 0,4
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia												Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Odvetvie (MSP spolu)													
Pôdohospodárstvo	44,2%	40,9%	37,7%	42,3%	42,4%	39,4%	39,5%	40,5%	40,9%	42,8%	43,3%	38,2%	↓ 5,1
Priemysel	38,6%	37,6%	38,3%	35,1%	33,9%	32,3%	32,0%	30,9%	30,3%	30,8%	32,6%	31,9%	↓ 0,7
Stavebníctvo	38,1%	38,9%	41,1%	38,9%	35,6%	32,1%	31,0%	29,7%	29,0%	28,6%	31,2%	32,4%	↑ 1,2
Obchod	39,3%	39,2%	40,3%	39,1%	38,1%	35,9%	35,5%	35,4%	36,2%	35,8%	38,2%	37,0%	↓ 1,2
Služby	39,6%	39,3%	39,9%	36,3%	34,8%	33,1%	33,2%	33,3%	33,6%	33,4%	35,4%	34,7%	↓ 0,7

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Vývoj v štruktúre finančne zdravých podnikov sa naprieč odvetviami vyvíjal odlišne. Odvetvím s dlhodobou najvyšším podielom finančne zdravých podnikov je sektor služieb.

Naopak, najnižší podiel podnikov s dobrou finančnou situáciou sa dlhodobo vyskytuje v odvetví pôdohospodárstva.

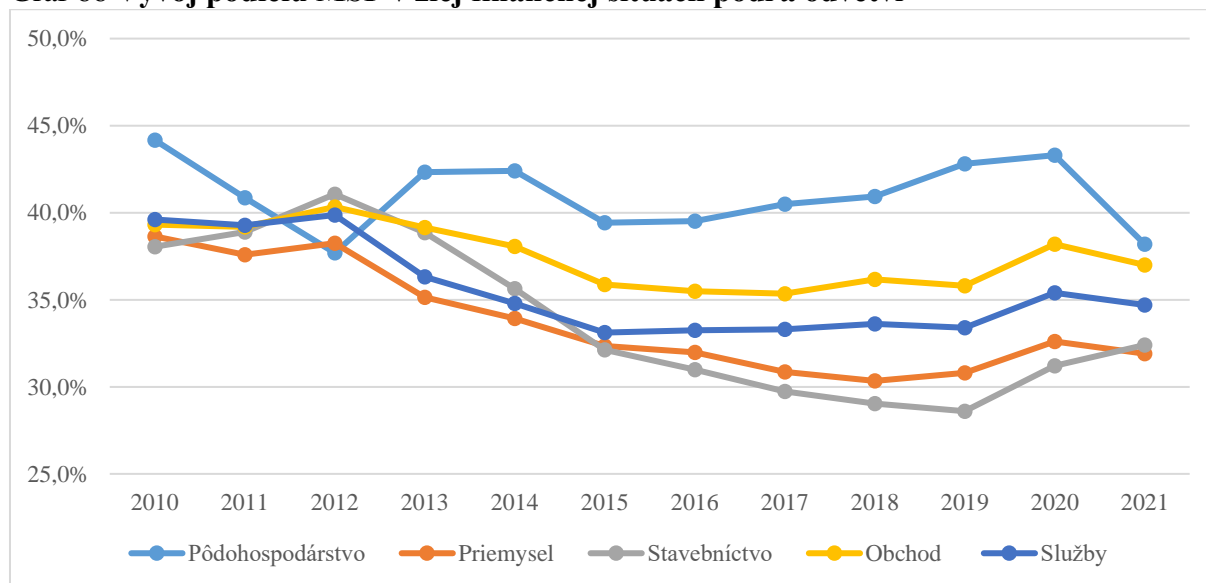
Graf 65 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Od roku 2010 do roku 2019 mal podiel finančne nezdravých podnikov prevažne klesajúci trend. Avšak, v roku 2020 došlo k nárastu podielu MSP v zlej finančnej situácii vo všetkých analyzovaných odvetviach. V roku 2021 sa situácia zlepšila a podiel MSP v zlej finančnej situácii sa znížil vo všetkých odvetviach okrem stavebníctva. Dlhodobo najvyšší podiel finančne problémových podnikov dosahovali pôdohospodárske podniky.

Graf 66 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Štruktúra zaradenia podnikov podľa sídla v pásmach Altmanovho modelu

Podiel MSP s dobrou finančnou situáciou medziročne vzrástol vo všetkých slovenských krajoch, okrem Žilinského a Trnavského. Najväčší nárast bol zaznamenaný v Prešovskom kraji (o 0,7 p. b.). V celkovom percentuálnom vyjadrení bol podiel MSP s dobrou finančnou

situáciou vyrovnaný a pohyboval sa v rozpätí od 38,5% v Banskobystrickom kraji po 41,2 % v Prešovskom kraji.

V sivej zóne sa v medziročnom porovnaní ocitol nižší podiel MSP ako v roku 2020 v Banskobystrickom a Prešovskom kraji (o 0,1 p. b.). Medziročný percentuálny nárast MSP v Altmanovej sivej zóne bol zaznamenaný vo všetkých zvyšných krajoch. Najvyšším podielom MSP s neurčitými výsledkami disponoval Trenčiansky kraj (27,0 %).

Podiel MSP v zlej finančnej situácii medziročne poklesol vo všetkých slovenských krajoch okrem Žilinského. K najväčšiemu zníženiu podielu MSP v zlej finančnej došlo v Bratislavskom kraji (o 1,0 p. b.). V celkovom percentuálnom vyjadrení sa podiel MSP v zlej finančnej situácii pohyboval v rozpätí od 32,0 % v Trenčianskom kraji po 36,7 % v Bratislavskom kraji.

Tabuľka 21 Štruktúra zaradenia MSP podľa sídla v pásmach Altmanovho modelu

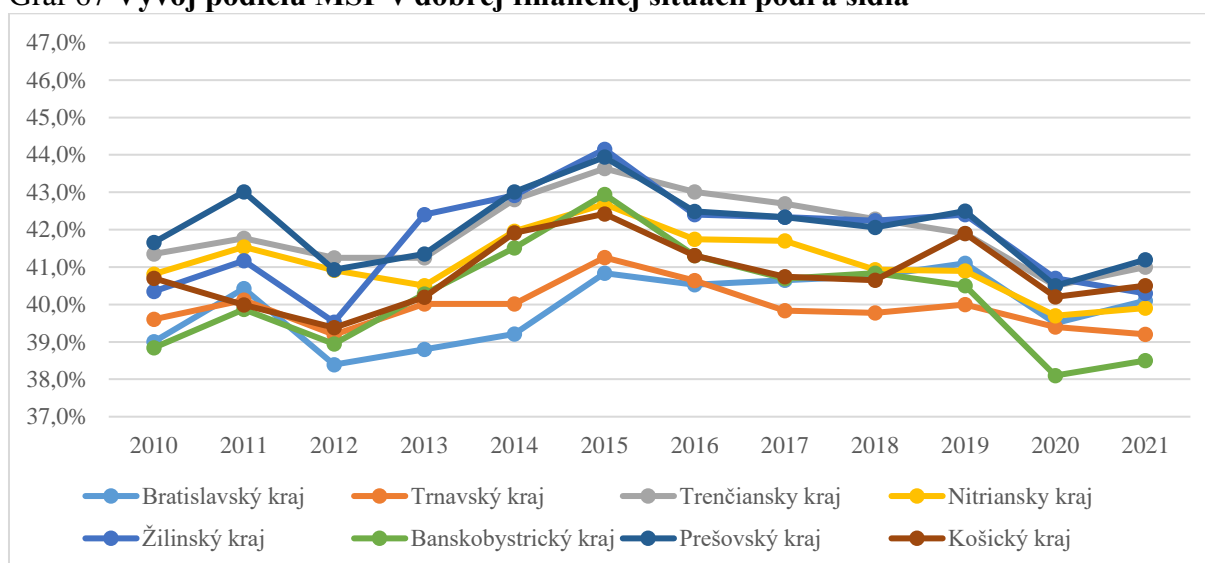
Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia												
Kraj SR (MSP spolu)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	39,0%	40,4%	38,4%	38,8%	39,2%	40,8%	40,5%	40,7%	40,8%	41,1%	39,5%	40,1%	↑ 0,6
Trnavský kraj	39,6%	40,1%	39,2%	40,0%	40,0%	41,3%	40,6%	39,8%	39,8%	40,0%	39,4%	39,2%	↓ 0,2
Trenčiansky kraj	41,4%	41,8%	41,2%	41,2%	42,8%	43,6%	43,0%	42,7%	42,3%	41,9%	40,5%	41,0%	↑ 0,5
Nitriansky kraj	40,8%	41,5%	40,9%	40,5%	42,0%	42,7%	41,7%	41,7%	40,9%	40,9%	39,7%	39,9%	↑ 0,2
Žilinský kraj	40,4%	41,2%	39,5%	42,4%	42,9%	44,2%	42,4%	42,3%	42,2%	42,4%	40,7%	40,3%	↓ 0,4
Banskobystrický kraj	38,8%	39,9%	38,9%	40,3%	41,5%	42,9%	41,3%	40,7%	40,8%	40,5%	38,1%	38,5%	↑ 0,4
Prešovský kraj	41,7%	43,0%	40,9%	41,3%	43,0%	43,9%	42,5%	42,3%	42,1%	42,5%	40,5%	41,2%	↑ 0,7
Košický kraj	40,7%	40,0%	39,4%	40,2%	41,9%	42,4%	41,3%	40,7%	40,7%	41,9%	40,2%	40,5%	↑ 0,3
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna												
Kraj SR (MSP spolu)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	18,6%	18,2%	18,8%	20,6%	21,5%	22,2%	22,9%	23,0%	22,8%	23,1%	22,8%	23,2%	↑ 0,4
Trnavský kraj	21,9%	21,4%	22,2%	23,4%	24,5%	24,8%	26,3%	26,9%	26,2%	26,6%	25,5%	26,3%	↑ 0,8
Trenčiansky kraj	21,8%	21,5%	21,6%	24,1%	24,9%	25,6%	26,3%	27,0%	27,4%	27,1%	26,7%	27,0%	↑ 0,3
Nitriansky kraj	21,7%	21,3%	21,3%	24,4%	23,8%	24,7%	26,1%	26,6%	26,8%	26,3%	25,4%	26,1%	↑ 0,7
Žilinský kraj	22,0%	21,1%	21,7%	23,0%	24,5%	25,3%	26,2%	26,7%	26,6%	26,4%	26,3%	26,5%	↑ 0,2
Banskobystrický kraj	22,5%	21,3%	21,8%	23,5%	24,0%	24,8%	25,6%	26,5%	25,9%	26,0%	26,4%	26,3%	↓ 0,1
Prešovský kraj	22,0%	20,5%	21,9%	23,7%	23,4%	24,6%	25,9%	26,6%	27,1%	26,7%	26,3%	26,2%	↓ 0,1
Košický kraj	19,9%	20,2%	20,9%	22,7%	22,1%	23,4%	25,0%	25,5%	25,7%	25,2%	24,9%	25,3%	↑ 0,4
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia												
Kraj SR (MSP spolu)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	42,4%	41,3%	42,8%	40,6%	39,2%	37,0%	36,6%	36,3%	36,4%	35,7%	37,7%	36,7%	↓ 1,0
Trnavský kraj	38,5%	38,4%	38,6%	36,6%	35,5%	34,0%	33,1%	33,2%	34,0%	33,4%	35,1%	34,5%	↓ 0,6

Trenčiansky kraj	36,9%	36,8%	37,2%	34,7%	32,3%	30,8%	30,7%	30,3%	30,3%	31,0%	32,8%	32,0%	↓ 0,8
Nitriansky kraj	37,5%	37,1%	37,8%	35,1%	34,3%	32,6%	32,1%	31,7%	32,2%	32,8%	35,0%	34,0%	↓ 1,0
Žilinský kraj	37,7%	37,7%	38,8%	34,6%	32,6%	30,5%	31,4%	31,0%	31,1%	31,3%	33,1%	33,2%	↑ 0,1
Banskobystrický kraj	38,7%	38,9%	39,2%	36,2%	34,5%	32,3%	33,1%	32,8%	33,3%	33,5%	35,6%	35,2%	↓ 0,4
Prešovský kraj	36,3%	36,5%	37,1%	34,9%	33,6%	31,5%	31,6%	31,1%	30,8%	30,8%	33,2%	32,7%	↓ 0,5
Košický kraj	39,4%	39,8%	39,7%	37,1%	36,0%	34,1%	33,7%	33,7%	33,6%	32,9%	34,9%	34,2%	↓ 0,7

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Z hľadiska dlhodobého vývoja mal podiel podnikov s dobrou finančnou situáciou na úrovni krajov mierne kolísavý priebeh. Od roku 2012 do roku 2015 sa zvyšoval podiel MSP v pásme dobrej finančnej situácie. Nasledujúcich päť rokov sa situácia zhoršila a podiel MSP klesal. Rok 2021 priniesol opätovné zlepšenie.

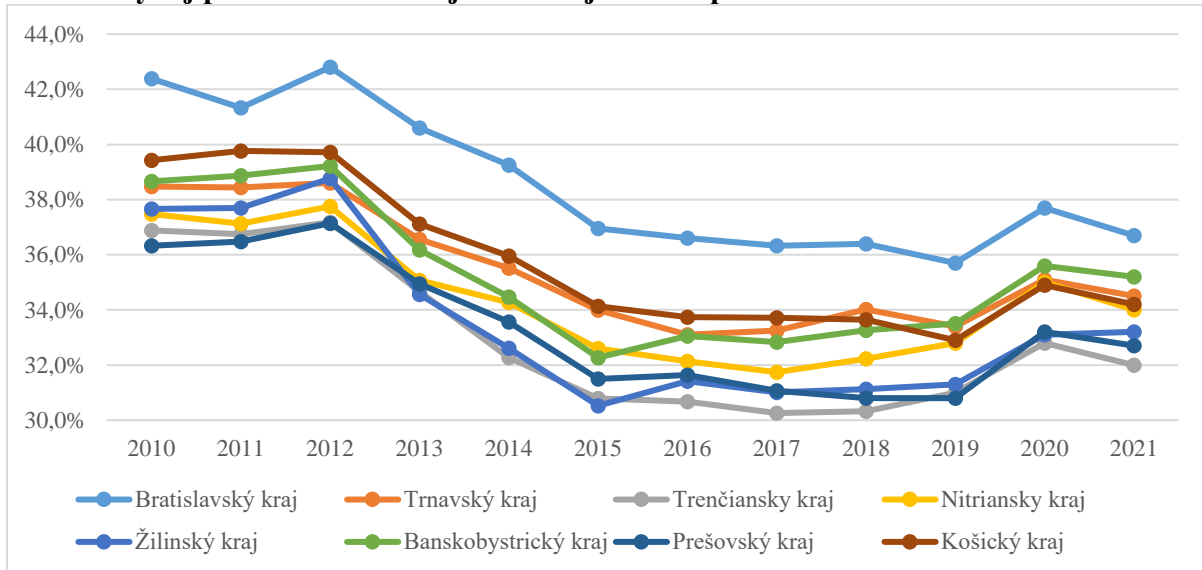
Graf 67 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa sídla

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel podnikov v zlej finančnej situácii narastal naprieč celým Slovenskom počas rokov 2010 až 2012. Po roku 2012 sa podiel podnikov so zlou finančnou situáciou vyznačoval klesajúcim trendom. V roku 2020 sa v pásme zlej finančnej situácie zvýšil podiel MSP vo všetkých slovenských krajoch. V roku 2021 sa situácia zlepšila a podiel MSP v pásme zlej finančnej situácii sa znížil naprieč krajinami.

Graf 68 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa sídla

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Štruktúra zaradenia podnikov podľa právnych foriem v pásmach Altmanovho modelu

V členení podľa právnych foriem došlo v medziročnom porovnaní k nárastu podielu MSP v dobrej finančnej situácii pri spoločnostiach s ručením obmedzeným (o 0,5 p. b.), akciových spoločnostiach (o 0,4 p. b.), družstvách (o 0,3 p. b.) a pri FO zapísaných v OR až o 4,1 p. b. Podiel ostatných právnych foriem v dobrej finančnej situácii poklesol o 2,0 p. b. Najvyšší podiel podnikateľských subjektov v dobrej finančnej situácii zaznamenali v roku 2021 FO zapísané v OR (66,9 %).

Podiel MSP nachádzajúcich sa v pásme sivej zóny sa medziročne znížil iba pri FO zapísaných v OR (o 1,1 p. b.). Vo všetkých zvyšných právnych formách došlo k zvýšeniu podielu MSP- u akciových spoločností o 0,2 p. b., u spoločností s ručením obmedzeným o 0,3, u ostatných právnych foriem o 1,8 p. b. a u družstiev o 4,8 p. b. . Najvyšší podiel MSP nachádzajúcich sa v pásme nevyhradených finančných výsledkov zaznamenali spoločnosti s ručením obmedzeným (25,6 %).

V Altmanovom pásme podnikov so zlou finančnou situáciou došlo k zníženiu podielu MSP vo všetkých právnych formách okrem ostatných právnych foriem. Podiel akciových spoločností sa znížil o 0,6 p. b., podiel spoločností s ručením obmedzeným sa znížil o 0,8 p. b., podiel FO zapísaných v OR sa znížil o 2,9 p. b. . Najvyšší podiel subjektov so zlou finančnou situáciou predstavovali družstvá (58,2 %), najnižší FO zapísané v OR (12,3 %).

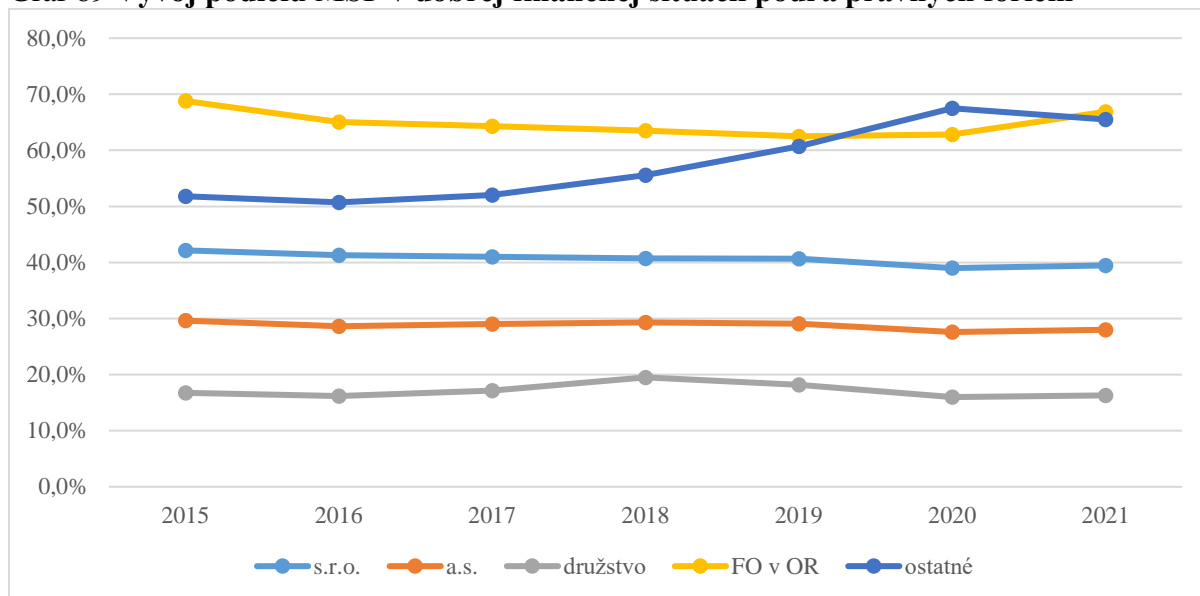
Tabuľka 22 Štruktúra zaradenia MSP podľa právnych foriem v pásmach Altmanovho modelu

Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia							
Právna forma (MSP spolu)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	42,2%	41,3%	41,0%	40,7%	40,7%	39,0%	39,5%	↑ 0,5
a.s.	29,6%	28,7%	29,0%	29,3%	29,1%	27,6%	28,0%	↑ 0,4
družstvo	16,8%	16,2%	17,2%	19,5%	18,2%	16,0%	16,3%	↑ 0,3
FO v OR	68,8%	65,0%	64,3%	63,5%	62,5%	62,8%	66,9%	↑ 4,1
ostatné	51,8%	50,7%	52,0%	55,6%	60,7%	67,5%	65,5%	↓ 2,0
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna							
Právna forma (MSP spolu)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	24,0%	25,0%	25,7%	25,7%	25,7%	25,3%	25,6%	↑ 0,3
a.s.	21,7%	23,1%	22,1%	21,8%	22,2%	22,0%	22,2%	↑ 0,2
družstvo	23,9%	24,7%	21,9%	19,9%	20,1%	20,7%	25,5%	↑ 4,8
FO v OR	21,5%	23,5%	24,6%	25,2%	23,2%	22,0%	20,9%	↓ 1,1
ostatné	21,7%	22,0%	21,1%	20,0%	17,8%	12,7%	14,5%	↑ 1,8
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia							
Právna forma (MSP spolu)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	33,8%	33,6%	33,3%	33,6%	33,5%	35,7%	34,9%	↓ 0,8
a.s.	48,6%	48,3%	48,9%	48,9%	48,8%	50,4%	49,8%	↓ 0,6
družstvo	59,4%	59,2%	60,9%	60,6%	61,7%	63,3%	58,2%	↓ 5,1
FO v OR	9,7%	11,5%	11,1%	11,3%	14,3%	15,2%	12,3%	↓ 2,9
ostatné	26,5%	27,3%	26,9%	24,5%	21,4%	19,8%	20,0%	↑ 0,2

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

V období rokov 2015 - 2021 sa vývoj podielu MSP s dobrou finančnou situáciou vo väčšine právnych foriem výrazne nemenil. Do roku 2019 mali najvyšší podiel podnikateľských subjektov v dobrej finančnej situácii FO zapísané v Obchodnom registri, ale v roku 2020 ich prekonal ostatné právne formy. Spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a družstvá zaznamenávajú od roku 2018 pokles podielu podnikateľských subjektov v dobrej finančnej situácii.

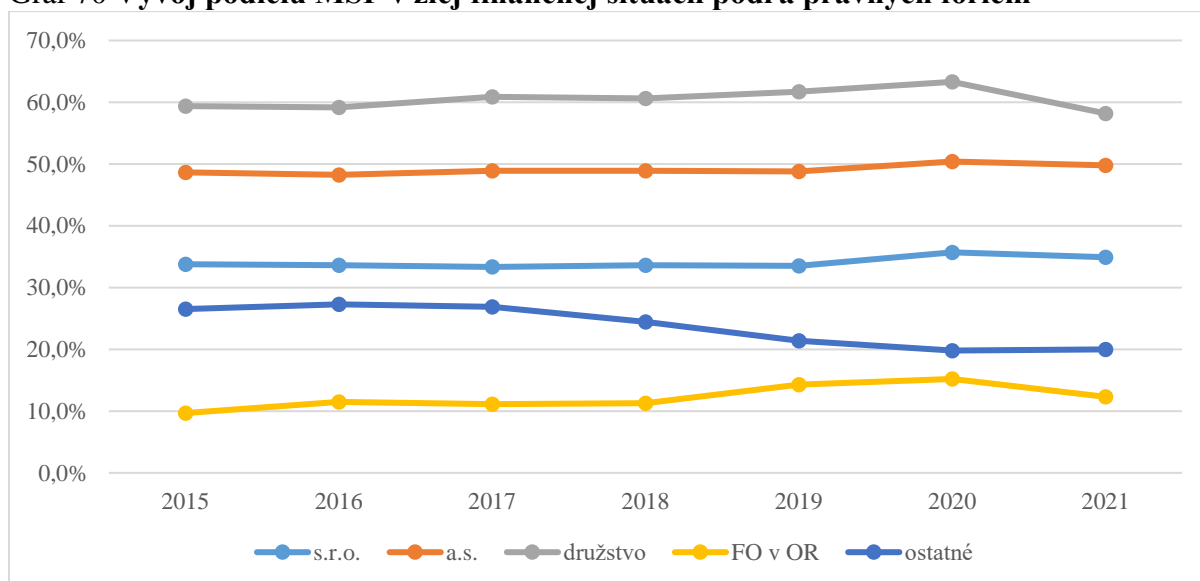
Graf 69 Vývoj podielu MSP v dobrej finančnej situácii podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Podiel MSP v zlej finančnej situácii v členení podľa právnych foriem sa v období rokov 2015 – 2021 nevyznačoval turbulentnými zmenami. Pozitívne možno vnímať hlavne klesajúci trend ukazovateľa v skupine ostatných právnych foriem. Naopak, mierne negatívny vývoj bol v sledovanom období príznačný pre FO zapísané v Obchodnom registri a družstvá.

Graf 70 Vývoj podielu MSP v zlej finančnej situácii podľa právnych foriem

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Zhrnutie

Po náraste ukazovateľov s negatívnym vývojom vplyvom koronakrízy v roku 2020 nastalo v roku 2021 zlepšenie. Podnikateľské subjekty účtujúce v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva zaznamenali medziročný nárast tržieb, pridanej hodnoty a aj hospodárskeho výsledku pred zdanením. Čo sa týka pomerových ukazovateľov, došlo k zlepšeniu ukazovateľov ako je podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom, doba splatnosti celkových pohľadávok a rentabilita aktív.

Pozitívny trend vývoja preukázali ukazovatele likvidity - bežná aj celková likvidita v roku 2021 opäť vzrástla. Bežná likvidita MSP dosiahla v roku aj v roku 2021 odporúčanú hodnotu ukazovateľa, čo naznačuje, že slovenské MSP nemajú problémy s nedostatočnou likviditou a štruktúra likvidných a menej likvidných foriem majetku je optimálna.

Z hľadiska platobnej disciplíny došlo k zlepšeniu doby splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z obchodného styku, ktorá poklesla o 0,40dňa, resp. o 0,20 dňa. Napriek tomu, že sa rozdiel medzi dobou splatnosti pohľadávok a záväzkov z obchodného styku medziročne znížil z 9,7 dní na 9,5 dní, doba splatnosti pohľadávok z OS aj naďalej prevyšovala dobu splatnosti záväzkov z OS, na základe čoho možno konštatovať, že MSP vyplácali finančné prostriedky svojim dodávateľom skôr ako ich získavali od svojich odberateľov. Doba splatnosti celkových pohľadávok sa zlepšila o 1,10 dňa. Naopak, doba splatnosti celkových záväzkov sa zvýšila o 1,90 dňa. V súvislosti s dodávateľsko-odberateľskými vzťahmi je však potrebné zároveň podotknúť, že časový nesúlad medzi dobou úhrady a inkasa peňažných prostriedkov by mohol v prípade nedostatku likvidity spôsobiť niektorým MSP problémy. Obrat aktív MSP taktiež zaznamenal medziročné zhoršenie – jedno Euro aktív v roku 2021 prinieslo MSP 0,78 Eura tržieb, čo je o 0,02 Eura menej ako v roku 2020.

Prevažne pozitívny vývoj ukazovateľov bol zaznamenaný aj v oblasti zadlženosti MSP. Celková zadlženosť MSP v roku 2021 poklesla o 0,15 p. b. na 47,1 %. Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch sa oproti roku 2020 znížil o 0,01 p. b. a podiel MSP využívajúcich bankové úvery poklesol o 0,1 p. b.

Po troch rokoch zaznamenali ukazovatele hodnotiace rentabilitu opäť pozitívny medziročný vývoj. Rentabilita aktív zaznamenala v medziročnom porovnaní nárast o 0,22 p. b. a rentabilita tržieb nárast o 0,25 p. b. Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom sa taktiež zvýšil. Na strane druhej sa však finančná produktivita práce znížila. V roku 2021 získali MSP z jedného Eura vynaložených osobných nákladov 1,42 Eura pridanej hodnoty – o dva centy menej ako v roku 2020.

Hodnoty, ako aj medziročnú zmenu finančných pomerových ukazovateľov slovenských MSP za rok 2021 znázorňuje tabuľka na nasledujúcej strane.

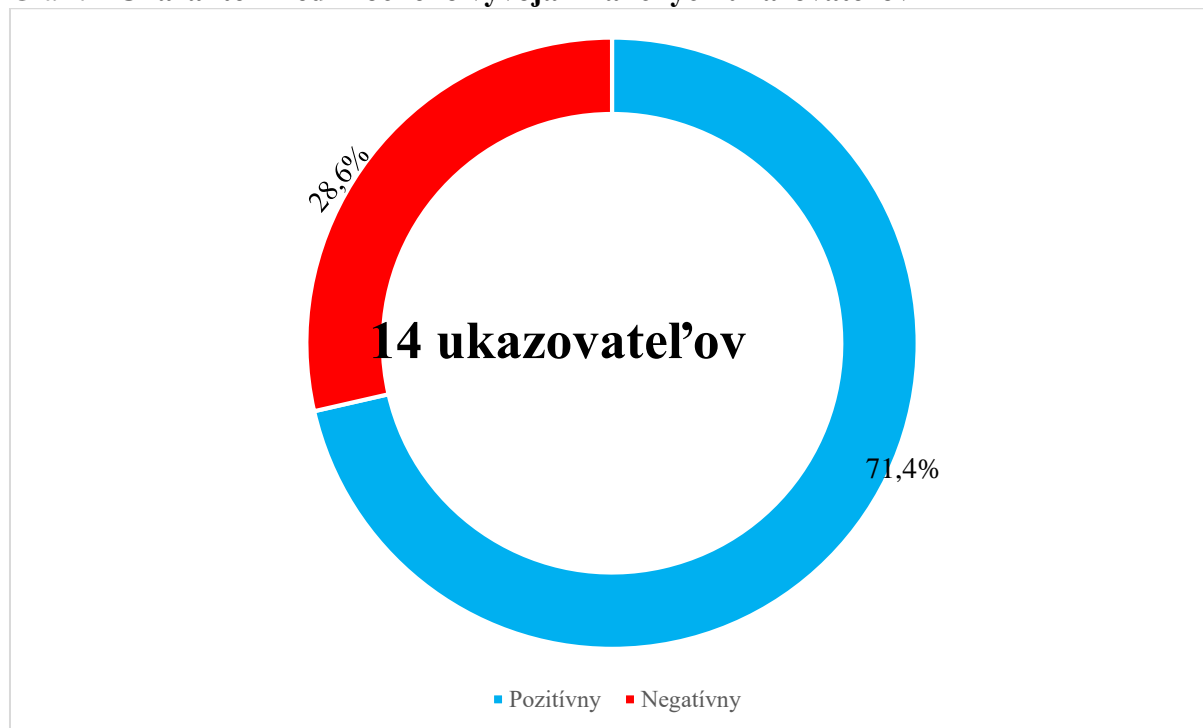
Tabuľka 23 Medziročná zmena finančných ukazovateľov MSP

	Ukazovateľ	m. j.	2020	2021	Zmena
Likvidita	Likvidita 2. stupňa	koef.	1,71	1,78	↑ 0,07
	Likvidita 3. stupňa	koef.	1,92	2,01	↑ 0,09
Aktivita	Doba splatnosti celkových pohľadávok	dni	40,9	39,8	↓ 1,10
	Doba splatnosti krátk. pohľadávok z OS	dni	17,1	16,7	↓ 0,40
	Doba splatnosti celkových záväzkov	dni	103,5	105,4	↑ 1,90
	Doba splatnosti krátk. záväzkov z OS	dni	7,4	7,2	↓ 0,20
	Obrat aktív	koef.	0,8	0,78	↓ 0,02
Zadlženosť	Celková zadlženosť aktív	%	47,25	47,1	↓ 0,15
	Podiel MSP využívajúcich BÚ	%	18,80	18,7	↓ 0,10
	Podiel nákladových úrokov na platených BÚ	%	4,38	4,37	↓ 0,01
Rentabilita	Rentabilita aktív	%	1,3	1,52	↑ 0,22
	Rentabilita tržieb	%	5,07	5,32	↑ 0,25
	Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom	%	64,5	66,2	↑ 1,70
Produktivita	Finančná produktivita práce	€	1,44	1,42	↓ 0,02

Zdroj: Vlastné spracovanie

Charakter medziročného vývoja vybraných ukazovateľov bol v roku 2021 pozitívny. Deväť finančných ukazovateľov (ukazovatele likvidity a rentability, doby splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z OS, doba splatnosti celkových pohľadávok, celková zadlženosť aktív a podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch) zaznamenali medziročné zlepšenie hodnôt. Negatívny trend zaznamenali štyri finančné ukazovatele – doba splatnosti celkových záväzkov, obrat aktív, podiel MSP využívajúcich bankové úvery a finanční produktivita práce.

Graf 71 Charakter medziročného vývoja finančných ukazovateľov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Podľa Altmanovho indexu finančného zdravia sa finančná situácia slovenským MSP v roku 2021 zlepšila. V dobrej finančnej situácii sa v roku 2021 ocitlo 40,10 % MSP, čo je o 0,3 p. b. viac ako v predchádzajúcom roku. Popri náraste podielu MSP v dobrej finančnej kondícii došlo súčasne k zníženiu podielu MSP v zlej finančnej situácii o 0,7 p. b. Podiel MSP nachádzajúcich sa v pásme sivej zóny (t. j. s nejednoznačnou finančnou situáciou) sa medziročne zvýšil, taktiež o 0,3 p. b.

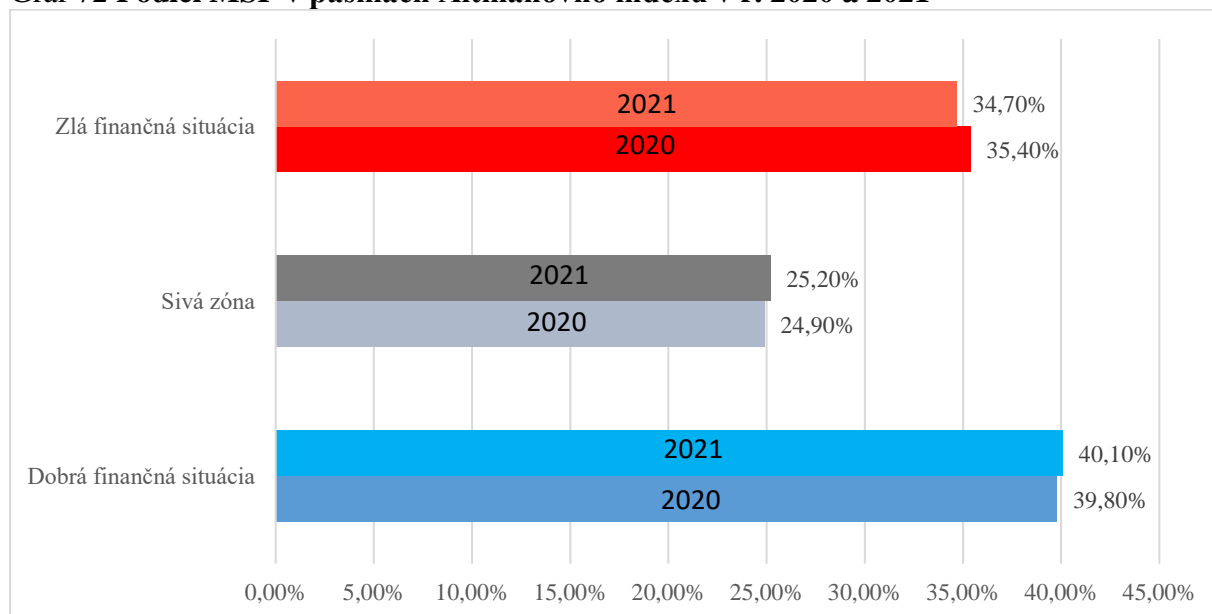
Tabuľka 24 Medziročná zmena podielu MSP v pásmach Altmanovho indexu

Altmanov index finančného zdravia	2020	2021	Medziročná zmena v p. b.
Dobrá finančná situácia	39,80%	40,10%	↑ 0,3
Sivá zóna	24,90%	25,20%	↑ 0,3
Zlá finančná situácia	35,40%	34,70%	↓ 0,7

Zdroj: Vlastné spracovanie

V celkovom percentuálnom vyjadrení sa podľa Altmanovho indexu finančného zdravia v roku 2021 najviac MSP ocitlo v pásme dobrej finančnej situácii (40,10 %). V pásme sivej zóny, ktorá predstavuje oblasť s nevyhranenými finančnými výsledkami, sa nachádza štvrtina MSP (25,20 %). So zlou finančnou situáciou sa musela v roku 2021 vysporiadať viac ako tretina podnikateľských subjektov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (34,70 %).

Graf 72 Podiel MSP v pásmach Altmanovho indexu v r. 2020 a 2021

Zdroj: Vlastné spracovanie

Záver

Finančná situácia slovenských MSP sa v medziročnom porovnaní podľa Altmanovej metodiky zlepšila. Po negatívnych výsledkoch vplyvom pandémie vírusu COVID-19 v predchádzajúcom roku, nastalo v roku 2021 zlepšenie hodnôt. V dobrej finančnej situácii v roku 2021 ocitlo 40,10 % MSP účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, čo je o 0,3 p. b. viac ako v roku 2020. Zlepšenie preukázala aj analýza finančných výsledkov. Podnikateľské subjekty účtujúce v sústave jednoduchého a podvojného účtovníctva zaznamenali medziročný nárast tržieb o 7,75 % a nárast pridanej hodnoty o 14,7 %. V porovnaní s rokom 2020 slovenské MSP zaznamenali zvýšenie likvidity, skrátenie doby splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z obchodného styku, pokles zadlženosti celkových aktív a zvýšenie rentability.

Z hodnôt finančných pomerových ukazovateľov MSP dosiahnutých v roku 2021 možno konštatovať, že slovenské MSP disponovali dostatočne likvidnou štruktúrou majetku, ktorá im umožňuje vyhnúť sa prípadným problémom v oblasti platobnej schopnosti. Čo sa týka samotnej platobnej schopnosti, doba splatnosti celkových záväzkov bola u MSP výrazne dlhšia ako doba splatnosti celkových pohľadávok. Naopak, v rámci dodávateľsko - odberateľských vzťahov (t. j. týkajúcich sa krátkodobých pohľadávok a záväzkov obchodného styku) bol trend opačný – MSP uhrádzali svojim dodávateľom rýchlejšie ako inkasovali finančné prostriedky od svojich odberateľov. Z pohľadu včasnej úhrady či disciplinovanosti ide o pozitívnu skutočnosť, z hľadiska peňažných tokov však vzniknutá situácia vytvára tlak na tvorbu dostatočnej peňažnej zásoby. Zadlženosť MSP bola na úrovni 47,1% čo nepredstavuje ohrozenie ani neúmerné využívanie finančnej páky. Využívanie bankových úverov na financovanie prevádzkových a investičných aktivít bolo v roku 2021 naďalej veľmi opatrné – bankové úvery využívalo 18,7 % MSP.

Dlhodobou slabšou stránkou slovenských MSP je však úroveň zhodnocovacieho procesu vyjadrená ukazovateľmi rentability a produktivity. Hoci v roku 2021 došlo k zlepšeniu hodnôt ukazovateľov rentability, finančná produktivita práce opäť poklesla.

Prílohy

Tabuľka 25 Likvidita 2. stupňa MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Pôdohospodárstvo	0,79	0,95	0,99	0,98	1,34	1,4	1,34	1,59	1,67	1,69	1,71	1,69	1,71	1,92	↑ 0,21
Priemysel	0,74	0,84	0,84	0,84	0,88	1	1	1,05	1,1	1,29	1,35	1,41	1,50	1,47	↓ 0,03
Stavebníctvo	1,23	1,04	1,04	1	1,03	1,13	1,1	1,17	1,25	1,43	1,50	1,59	1,67	1,63	↓ 0,04
Obchod	0,9	0,87	0,88	0,85	0,89	0,93	0,87	0,95	1,06	1,01	1,03	1,06	1,09	1,12	↑ 0,03
Služby	1,33	1,27	1,24	1,24	1,26	1,45	1,37	1,47	1,55	1,68	1,83	1,93	2,10	2,22	↑ 0,12
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Bratislavský kraj	1,15	1,11	1,1	1,11	1,11	1,22	1,16	1,26	1,37	1,47	1,59	1,71	1,84	1,95	↑ 0,11
Trnavský kraj	1,05	1,02	1,01	0,99	1,02	1,12	1,1	1,16	1,24	1,31	1,40	1,49	1,63	1,67	↑ 0,04
Trenčiansky kraj	1,04	1,01	1,03	1,02	1,09	1,21	1,18	1,25	1,33	1,4	1,51	1,59	1,73	1,76	↑ 0,03
Nitriansky kraj	1,08	1,05	1,04	1,03	1,07	1,2	1,15	1,23	1,32	1,43	1,51	1,60	1,73	1,80	↑ 0,07
Žilinský kraj	1,03	1,02	1,03	1	1,04	1,23	1,17	1,23	1,3	1,37	1,46	1,55	1,64	1,67	↑ 0,03
Banskobystrický kraj	1	0,97	1	1	1,03	1,16	1,14	1,22	1,31	1,43	1,49	1,50	1,59	1,66	↑ 0,07
Prešovský kraj	1,06	1,06	1,04	1,05	1,08	1,23	1,17	1,24	1,3	1,38	1,47	1,55	1,63	1,67	↑ 0,04
Košický kraj	1,02	1,01	1,02	1	1,05	1,2	1,13	1,2	1,27	1,35	1,43	1,55	1,61	1,71	↑ 0,1
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	1,22	1,30	1,39	1,48	1,56	1,65	1,73	↑ 0,08
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	1,09	1,08	1,13	1,21	1,20	1,27	1,31	↑ 0,04
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	1,02	1,05	1,02	1,06	1,04	1,07	1,14	↑ 0,07
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	2,48	2,65	2,54	2,63	2,59	3,04	3,49	↑ 0,45
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	1,91	2,09	2,36	2,81	4,01	5,29	4,58	↓ 0,71

Tabuľka 26 Likvidita 3. stupňa MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Pôdohospodárstvo	2,03	2,07	2,01	2,06	2,29	↑ 0,23
Priemysel	1,53	1,59	1,67	1,75	1,75	=
Stavebníctvo	1,55	1,63	1,73	1,84	1,81	↓ 0,03
Obchod	1,29	1,34	1,38	1,43	1,49	↑ 0,06
Služby	1,79	1,95	2,06	2,24	2,35	↑ 0,11
Kraj SR (MSP spolu)	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Bratislavský kraj	1,63	1,75	1,88	2,00	2,12	↑ 0,12
Trnavský kraj	1,51	1,62	1,71	1,86	1,92	↑ 0,06
Trenčiansky kraj	1,64	1,75	1,84	2,00	2,04	↑ 0,04

Nitriansky kraj	1,64	1,73	1,84	1,95	2,07	↑ 0,12
Žilinský kraj	1,56	1,66	1,75	1,85	1,90	↑ 0,05
Banskobystrický kraj	1,64	1,70	1,72	1,84	1,91	↑ 0,07
Prešovský kraj	1,58	1,66	1,76	1,84	1,90	↑ 0,06
Košický kraj	1,55	1,64	1,75	1,85	1,96	↑ 0,11
Právna forma (MSP spolu)	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
s.r.o.	1,57	1,67	1,75	1,86	1,95	↑ 0,09
a.s.	1,31	1,39	1,41	1,52	1,58	↑ 0,06
družstvo	1,49	1,64	1,63	1,65	1,73	↑ 0,08
FO v OR	2,92	2,82	2,85	3,34	4,00	↑ 0,66
ostatne	2,63	3,09	4,36	5,87	5,09	↓ 0,78

Tabuľka 27 Doba splatnosti krátkodobých pohľadáv z OS MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Pôdohospodárstvo	33,1	36,6	32,8	27,4	17,3	16,3	15,7	15,6	17,6	16,2	15,2	16,2	14,6	11,7	↓ 2,9
Priemysel	33,9	40,5	42,3	37,9	37,5	35,2	34,5	33,2	32,2	28,8	23,6	21,9	18,0	18,2	↑ 0,2
Stavebníctvo	31,1	35,7	38,4	33,9	32	30,6	34,4	32,3	29,4	25,0	21,5	20,5	15,8	17,2	↑ 1,4
Obchod	18,7	21,3	21	17,7	18	19,2	24	21,1	19,4	23,0	20,9	19,6	17,9	17,9	=
Služby	23,1	27,5	27,8	26,1	25,1	23,3	27,2	24,8	25,5	24,0	20,8	19,0	16,8	16,0	↓ 0,8
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Bratislavský kraj	21,6	24,9	25,2	23,9	21,8	21,2	26,8	22	22,0	21,7	19,0	17,4	15,3	14,9	↓ 0,4
Trnavský kraj	25,4	30,7	28,9	27	27,9	25,3	29,3	27,9	26,5	25,2	22,4	20,9	18,4	18,3	↓ 0,1
Trenčiansky kraj	27	30,6	31,1	28,5	27,5	25,3	29,1	27,7	26,8	25,8	23,3	22,0	18,2	18,6	↑ 0,4
Nitriansky kraj	21,7	24,8	25,2	22,6	22,9	22,9	26,9	25,6	25,5	25,2	22,2	20,6	18,2	17,0	↓ 1,2
Žilinský kraj	29,9	34,5	33,5	29,1	28,4	25	29	27	26,5	25,7	22,2	21,0	18,8	18,1	↓ 0,7
Banskobystrický kraj	23,2	27,4	26,4	25	24,7	23	27,1	24,4	24,7	24,1	20,3	19,1	16,7	16,5	↓ 0,2
Prešovský kraj	28,1	33,2	33,8	27,8	28,3	22,4	27,9	26,7	26,1	24,8	21,2	19,6	16,9	17,3	↑ 0,4
Košický kraj	20,9	25	26,3	21,7	21,7	21,6	23,9	23,6	23,4	24,3	21,3	19,5	17,0	16,3	↓ 0,7
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	24,7	24,4	24,0	21,1	19,7	17,6	17,0	↓ 0,6
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	47,0	46,0	46,4	43,5	42,1	39,8	38,1	↓ 1,7
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	35,1	36,1	34,7	30,0	29,7	27,8	29,1	↑ 1,3
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	39,5	40,5	41,2	39,0	37,8	38,9	35,8	↓ 3,1
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	5,9	5,9	4,7	1,2	0,0	0,0	2,6	↑ 2,6

Tabuľka 28 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z OS MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Pôdohospodárstvo	53,2	46,5	39,9	30	16,4	17	14,5	11,6	12,6	12,4	11,7	13,0	10,7	9,4	↓ 1,3
Priemysel	32	38,2	38,4	31,5	32,7	29,3	26,3	23,1	21,4	18,1	13,6	12,5	10,4	10,6	↑ 0,2
Stavebníctvo	27,9	33,2	32,6	28,3	27,3	24,8	23,8	20,5	17,8	13,0	11,6	9,4	7,5	8,3	↑ 0,8
Obchod	28,3	32,4	31,5	24,4	25,6	24,3	24,6	20,6	18,4	19,2	18,0	16,7	15,4	15,2	↓ 0,2
Služby	14,2	16,9	16,9	13,8	14,4	12,3	12,3	9,5	9,3	8,2	7,1	6,2	5,0	4,8	↓ 0,2
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Bratislavský kraj	23,4	26,6	26,7	20,4	21,4	19	20,0	13,9	12,9	11,4	9,8	8,4	7,0	6,5	↓ 0,5
Trnavský kraj	19,7	25,1	22,2	19,6	20	16,4	16,4	14,3	13,4	11,7	10,7	9,0	7,2	7,3	↑ 0,1
Trenčiansky kraj	24,2	27,1	24,3	20,7	20,3	17,3	16,3	13,6	12,9	12,0	10,6	9,5	8,1	7,8	↓ 0,3
Nitriansky kraj	19	23,2	23	18,7	19,2	17	15,7	12,4	11,9	11,1	9,5	8,6	7,0	6,8	↓ 0,2
Žilinský kraj	23	26,8	24,7	20,3	20,2	16,7	16,3	14,0	14,0	12,5	10,7	9,7	8,3	8,3	=
Banskobystrický kraj	23,2	27,7	26,9	20,8	20,4	18,5	17,0	14,0	13,1	11,7	9,8	8,6	7,7	7,6	↓ 0,1
Prešovský kraj	19,6	23,7	23,5	16,5	16,8	13,2	14,6	12,6	12,5	11,2	9,5	8,5	7,1	7,5	↑ 0,4
Košický kraj	21,2	23,4	23,8	18,3	19,3	16,4	16,1	14,1	13,5	12,3	10,7	9,1	7,3	7,3	=
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	13,5	12,7	11,4	10,0	9,0	7,7	7,3	↓ 0,4
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	59,3	57,6	55,4	55,9	51,5	53,8	55,1	↑ 1,3
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	39,5	44,0	41,8	43,5	43,0	38,6	35,7	↓ 2,9
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	6,4	7,5	7,8	7,4	6,7	7,4	6,2	↓ 1,2
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	3,7	3,5	2,5	0,6	0,0	0,0	0,0	=

Tabuľka 29 Obrat aktív MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Pôdohospodárstvo	0,44	0,37	0,41	0,46	0,47	0,45	0,53	0,55	0,54	0,53	0,53	0,49	0,46	0,52	↑ 0,06
Priemysel	1,32	1,08	1,07	1,15	1,06	1,01	1,11	1,15	1,13	1,07	1,10	1,10	1,00	0,99	↓ 0,01
Stavebníctvo	1,46	1,25	1,18	1,18	1,03	0,94	1,1	1,17	1,14	1,09	1,15	1,14	1,03	1,00	↓ 0,03
Obchod	1,18	1,03	1,19	1,04	0,93	0,95	1,04	1,04	1,00	1,09	1,08	1,07	0,92	0,92	=
Služby	0,92	0,88	0,88	0,9	0,83	0,76	0,89	0,93	0,91	0,86	0,85	0,83	0,72	0,69	↓ 0,03
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Bratislavský kraj	0,91	0,84	0,80	0,81	0,74	0,68	0,80	0,82	0,81	0,79	0,78	0,77	0,66	0,64	↓ 0,02
Trnavský kraj	1,17	1,02	1,00	1,03	0,97	0,89	1,00	1,02	0,99	0,96	0,97	0,96	0,86	0,83	↓ 0,03
Trenčiansky kraj	1,15	1,05	1,08	1,09	1,00	0,94	1,11	1,16	1,11	1,09	1,07	1,04	0,92	0,91	↓ 0,01
Nitriansky kraj	1,04	0,97	0,97	1,00	0,91	0,84	0,97	1,00	0,99	0,98	0,98	0,94	0,82	0,81	↓ 0,01
Žilinský kraj	1,21	1,06	1,07	1,07	0,98	0,91	1,08	1,10	1,07	1,07	1,06	1,04	0,93	0,89	↓ 0,04
Banskobystrický kraj	1,07	0,97	0,97	0,98	0,90	0,82	0,98	1,01	0,97	0,95	0,94	0,91	0,81	0,79	↓ 0,02

Prešovský kraj	1,19	1,03	1,06	1,05	0,95	0,86	1,01	1,06	1,05	1,03	1,03	1,03	0,91	0,87	↓ 0,04
Košický kraj	1,19	0,94	0,96	0,98	0,92	0,82	0,96	0,99	0,98	0,95	0,96	0,94	0,83	0,83	=
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	1,00	0,97	0,95	0,95	0,92	0,8	0,79	↓ 0,01
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	0,15	0,15	0,15	0,13	0,15	0,1	0,09	↓ 0,01
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	0,33	0,33	0,33	0,3	0,28	0,27	0,26	↓ 0,01
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	1,63	1,55	1,48	1,5	1,46	1,25	1,14	↓ 0,11
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	0,95	0,90	0,91	1	1	1,1	1,09	↓ 0,01

Tabuľka 30 Celková zadlženosť aktív MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p.b.
Pôdohospodárstvo	56,00%	55,80%	55,20%	53,30%	45,60%	45,70%	47,53%	45,16%	46,09%	46,36%	46,32%	46,81%	44,84%	43,89%	↓ 0,95
Priemysel	69,90%	71,40%	70,70%	71,50%	70,20%	65,30%	64,93%	63,19%	61,27%	56,51%	53,97%	53,08%	50,50%	52,29%	↑ 1,79
Stavebníctvo	70,50%	72,90%	74,00%	74,70%	73,50%	68,70%	69,58%	67,42%	62,82%	56,31%	54,80%	52,76%	50,16%	53,15%	↑ 2,99
Obchod	71,20%	73,90%	73,80%	73,30%	72,40%	71,80%	73,54%	69,32%	65,51%	67,16%	65,16%	63,32%	61,23%	60,29%	↓ 0,94
Služby	57,30%	59,90%	61,70%	60,70%	60,40%	54,90%	56,51%	54,25%	52,97%	49,99%	47,12%	45,43%	41,40%	41,02%	↓ 0,38
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p.b.
Bratislavský kraj	64,70%	67,30%	68,30%	67,30%	67,60%	63,70%	65,69%	61,54%	58,77%	55,69%	52,66%	50,38%	46,67%	45,88%	↓ 0,79
Trnavský kraj	64,30%	66,40%	67,60%	67,90%	67,10%	62,10%	63,26%	60,60%	58,35%	55,99%	53,25%	51,75%	47,45%	48,06%	↑ 0,61
Trenčiansky kraj	65,50%	66,40%	66,20%	65,70%	63,00%	59,00%	60,14%	57,93%	55,28%	53,85%	51,33%	49,72%	45,43%	45,82%	↑ 0,39
Nitriansky kraj	62,60%	65,50%	66,10%	65,90%	64,10%	59,20%	61,55%	58,66%	56,68%	54,71%	52,37%	50,51%	47,17%	47,12%	↓ 0,05
Žilinský kraj	65,20%	67,70%	67,60%	68,00%	66,20%	58,00%	60,82%	58,71%	57,86%	55,60%	53,11%	51,42%	48,12%	49,41%	↑ 1,29
Banskobystrický kraj	65,20%	66,60%	67,20%	66,40%	64,30%	59,50%	60,62%	58,87%	56,28%	54,16%	52,25%	52,13%	48,94%	49,01%	↑ 0,07
Prešovský kraj	62,80%	64,60%	65,90%	63,00%	62,60%	56,80%	59,09%	57,49%	55,88%	53,64%	51,25%	49,91%	46,94%	47,67%	↑ 0,73
Košický kraj	65,20%	67,10%	67,20%	67,20%	65,90%	60,00%	61,90%	61,03%	58,34%	55,93%	53,67%	51,26%	48,04%	47,63%	↓ 0,41
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p.b.
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	61,16%	58,74%	56,21%	53,66%	52,24%	49,21%	48,60%	↓ 0,61
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	59,09%	58,65%	59,10%	56,86%	56,60%	54,04%	54,25%	↑ 0,21
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	47,58%	48,10%	49,43%	46,31%	47,35%	46,98%	47,84%	↑ 0,86
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	28,71%	28,71%	27,43%	28,28%	29,07%	24,88%	20,11%	↓ 4,77
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	38,94%	37,73%	34,76%	28,85%	19,20%	12,65%	16,01%	↑ 3,36

Tabuľka 311 Podiel MSP využívajúcich bankové úvery

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2020 a 2019 v p.b.
Pôdohospodárstvo	38,5%	34,1%	32,5%	29,9%	24,2%	22,4%	21,0%	20,8%	22,4%	23,0%	23,0%	23,5%	22,5%	21,2%	↓ 1,3
Priemysel	26,8%	29,4%	27,5%	26,0%	25,2%	24,8%	25,4%	25,8%	26,7%	23,5%	22,9%	23,1%	22,4%	22,8%	↑ 0,4
Stavebníctvo	17,1%	21,5%	19,7%	18,5%	18,0%	18,5%	19,7%	20,4%	21,8%	20,5%	21,1%	21,5%	21,0%	22,0%	↑ 1,0
Obchod	16,5%	19,8%	18,9%	17,4%	17,3%	18,7%	20,5%	20,7%	19,7%	22,1%	23,4%	24,0%	23,6%	23,9%	↑ 0,3
Služby	12,1%	14,4%	13,8%	13,1%	13,5%	13,5%	14,7%	15,4%	16,5%	16,1%	16,3%	16,6%	16,0%	15,7%	↓ 0,3
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2020 a 2019 v p.b.
Bratislavský kraj	11,5%	13,5%	12,7%	11,9%	12,5%	12,9%	14,2%	14,5%	14,9%	14,7%	15,1%	15,5%	15,3%	15,6%	↑ 0,3
Trnavský kraj	17,6%	20,7%	19,3%	18,3%	18,2%	18,0%	20,0%	20,4%	20,9%	21,1%	21,3%	21,5%	20,3%	20,2%	↓ 0,1
Trenčiansky kraj	18,9%	21,7%	20,1%	18,7%	18,4%	18,8%	20,0%	20,1%	21,2%	20,9%	21,3%	21,2%	20,3%	20,0%	↓ 0,3
Nitriansky kraj	16,8%	18,7%	17,8%	16,9%	16,3%	16,8%	17,7%	18,8%	19,7%	20,1%	20,4%	20,7%	20,0%	19,6%	↓ 0,4
Žilinský kraj	19,8%	21,7%	20,8%	19,0%	18,6%	17,9%	18,8%	19,7%	20,4%	20,6%	21,0%	21,2%	20,1%	19,6%	↓ 0,5
Banskobystrický kraj	20,0%	22,7%	21,4%	20,2%	19,7%	19,6%	21,1%	21,3%	21,9%	21,7%	21,9%	22,6%	22,3%	21,9%	↓ 0,4
Prešovský kraj	18,7%	23,2%	22,2%	18,8%	19,6%	19,1%	20,8%	21,2%	22,2%	22,0%	22,1%	21,8%	20,8%	20,9%	↑ 0,1
Košický kraj	16,3%	19,5%	18,9%	17,4%	16,9%	17,1%	18,6%	19,1%	20,4%	20,2%	20,5%	20,8%	20,2%	20,0%	↓ 0,2
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2020 a 2019 v p.b.
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	18,0%	18,7%	18,8%	19,2%	19,7%	19,2%	19,0%	↓ 0,2
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	26,9%	27,7%	26,1%	25,7%	26,1%	25,1%	25,1%	=
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	38,0%	40,1%	38,2%	36,7%	36,5%	37,4%	35,1%	↓ 2,3
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	31,4%	32,3%	32,7%	31,6%	31,6%	29,1%	25,0%	↓ 4,1
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	9,5%	9,9%	9,0%	8,6%	7,4%	7,2%	10,4%	↑ 3,2

Tabuľka 322 Podiel nákladových úrokov na platených bank. úveroch MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Pôdohospodárstvo	9,20%	7,10%	7,50%	7,30%	7,90%	6,10%	5,30%	4,57%	4,01%	3,94%	3,89%	3,82%	4,10%	4,07%	↓ 0,03
Priemysel	8,80%	7,20%	6,60%	6,80%	6,60%	6,30%	5,20%	4,75%	4,50%	4,40%	4,34%	4,24%	3,91%	3,89%	↓ 0,02
Stavebníctvo	8,70%	7,30%	7,10%	7,40%	6,70%	6,60%	5,90%	5,58%	5,50%	5,46%	5,40%	5,54%	4,97%	4,67%	↓ 0,30
Obchod	8,40%	7,20%	6,70%	7,00%	6,70%	6,80%	6,00%	5,83%	5,23%	5,29%	5,25%	5,35%	4,54%	4,40%	↓ 0,14
Služby	7,80%	6,70%	6,20%	6,60%	6,40%	6,20%	5,50%	5,43%	5,34%	5,13%	5,10%	5,24%	4,35%	4,44%	↑ 0,09
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	7,70%	6,50%	6,00%	6,40%	6,10%	5,90%	5,60%	5,24%	5,09%	4,79%	4,68%	4,77%	4,08%	4,18%	↑ 0,10
Trnavský kraj	8,60%	6,80%	6,70%	6,80%	6,70%	6,50%	6,10%	5,98%	5,42%	5,28%	5,05%	5,26%	4,42%	4,37%	↓ 0,05
Trenčiansky kraj	8,70%	7,40%	7,10%	7,40%	7,10%	7,00%	5,60%	5,17%	4,74%	5,08%	4,98%	4,92%	4,49%	4,25%	↓ 0,24
Nitriansky kraj	8,30%	7,10%	6,90%	6,80%	6,80%	6,50%	5,60%	5,34%	5,22%	4,89%	5,09%	5,13%	4,37%	4,40%	↑ 0,03
Žilinský kraj	8,50%	7,10%	6,80%	6,90%	6,60%	6,50%	5,80%	5,55%	5,38%	5,04%	5,13%	5,40%	4,71%	4,50%	↓ 0,21

Banskobystrický kraj	8,30%	7,10%	6,60%	6,90%	6,70%	6,50%	5,90%	5,50%	5,14%	5,00%	4,96%	5,13%	4,46%	4,43%	↓ 0,03
Prešovský kraj	8,60%	7,40%	6,70%	7,00%	6,60%	6,60%	5,00%	5,16%	5,23%	5,31%	5,26%	5,20%	4,51%	4,49%	↓ 0,02
Košický kraj	8,60%	7,20%	6,90%	7,10%	6,80%	6,40%	5,40%	5,45%	4,84%	4,88%	5,14%	5,09%	4,39%	4,43%	↑ 0,04
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	5,47%	5,24%	5,13%	5,10%	5,24%	4,49%	4,44%	↓ 0,05
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	3,77%	3,44%	3,31%	3,22%	2,95%	2,88%	2,78%	↓ 0,10
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	3,30%	3,05%	2,91%	2,56%	2,57%	2,69%	2,62%	↓ 0,07
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	10,58%	8,90%	9,29%	9,28%	8,74%	8,79%	8,10%	↓ 0,69
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	4,98%	4,40%	3,73%	3,48%	2,41%	1,95%	3,87%	↑ 1,92

Tabuľka 33 Rentabilita aktív MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Pôdohospodárstvo	0,61%	0,01%	0,46%	0,87%	0,84%	0,41%	2,50%	3,70%	4,22%	3,87%	2,65%	1,57%	1,15%	3,28%	↑ 2,13
Priemysel	0,94%	0,01%	0,31%	0,32%	0,14%	0,16%	2,04%	3,11%	3,45%	2,97%	1,99%	1,65%	1,36%	1,57%	↑ 0,21
Stavebníctvo	1,44%	0,01%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%	1,58%	3,29%	4,18%	3,72%	2,27%	2,24%	1,80%	1,39%	↓ 0,41
Obchod	0,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,13%	1,88%	1,98%	2,84%	1,33%	1,09%	0,77%	1,01%	↑ 0,24
Služby	0,92%	0,01%	0,11%	0,11%	0,00%	0,01%	2,89%	4,64%	4,75%	4,29%	2,14%	1,82%	1,42%	1,61%	↑ 0,19
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	0,72%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,54%	2,85%	3,13%	3,20%	1,67%	1,49%	1,07%	1,36%	↑ 0,29
Trnavský kraj	1,17%	0,08%	0,25%	0,19%	0,10%	0,01%	2,14%	3,03%	3,64%	3,40%	1,80%	1,58%	1,38%	1,61%	↑ 0,23
Trenčiansky kraj	0,86%	0,00%	0,23%	0,17%	0,07%	0,10%	2,83%	4,42%	4,71%	4,56%	2,73%	2,17%	1,80%	2,21%	↑ 0,41
Nitriansky kraj	0,78%	0,09%	0,27%	0,19%	0,04%	0,08%	2,37%	3,49%	3,59%	3,88%	1,92%	1,41%	1,18%	1,34%	↑ 0,16
Žilinský kraj	1,07%	0,07%	0,17%	0,10%	0,00%	0,04%	2,87%	4,71%	4,40%	4,46%	2,58%	2,24%	1,79%	1,85%	↑ 0,06
Banskobystrický kraj	0,64%	0,00%	0,08%	0,07%	0,00%	0,00%	2,34%	3,77%	3,68%	3,51%	1,96%	1,45%	1,19%	1,30%	↑ 0,11
Prešovský kraj	0,99%	0,05%	0,24%	0,14%	0,05%	0,00%	2,47%	4,06%	4,02%	3,99%	2,04%	1,87%	1,52%	1,70%	↑ 0,18
Košický kraj	0,48%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,75%	3,01%	3,42%	3,44%	1,69%	1,48%	1,17%	1,35%	↑ 0,18
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	3,52%	3,74%	3,75%	1,85%	1,49%	1,08%	1,33%	↑ 0,25
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	0,16%	0,25%	0,27%	0,20%	0,22%	0,00%	0,03%	↑ 0,03
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	0,13%	0,46%	0,30%	0,20%	0,03%	0,03%	0,30%	↑ 0,27
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	8,67%	6,31%	4,82%	4,72%	3,91%	5,53%	6,43%	↑ 0,90
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	11,02%	11,12%	12,51%	18,31%	26,60%	53,29%	29,42%	↓ 23,87

Tabuľka 34 Rentabilita tržieb MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Pôdohospodárstvo	14,40%	10,30%	15,70%	16,60%	13,71%	9,83%	15,91%	17,75%	19,18%	18,48%	17,14%	13,21%	12,2%	17,01%	↑ 4,81
Priemysel	4,80%	3,20%	3,30%	3,30%	2,62%	2,48%	5,42%	6,07%	6,54%	5,77%	4,69%	4,62%	4,8%	4,86%	↑ 0,06
Stavebníctvo	3,50%	1,70%	1,60%	1,10%	0,50%	0,47%	3,44%	4,76%	5,76%	5,41%	4,11%	4,69%	6,2%	4,47%	↓ 1,73
Obchod	2,40%	0,90%	1,00%	0,70%	0,16%	0,60%	2,82%	3,39%	3,43%	4,51%	3,33%	3,13%	3,1%	3,30%	↑ 0,20
Služby	5,90%	3,80%	3,60%	3,10%	1,95%	2,11%	7,10%	8,81%	9,25%	9,01%	6,45%	6,00%	4,7%	6,36%	↑ 1,66
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	4,40%	1,80%	1,80%	1,90%	0,92%	1,11%	5,01%	6,34%	6,68%	7,04%	5,03%	4,97%	5,02%	5,40%	↑ 0,38
Trnavský kraj	4,90%	3,10%	3,10%	2,40%	1,94%	1,74%	5,34%	6,29%	6,82%	6,93%	5,27%	5,04%	5,37%	5,64%	↑ 0,27
Trenčiansky kraj	4,10%	2,60%	3,00%	2,30%	1,75%	1,85%	6,06%	7,00%	7,30%	7,61%	6,13%	5,62%	5,81%	6,30%	↑ 0,49
Nitriansky kraj	3,70%	2,50%	2,60%	2,20%	1,42%	1,50%	5,11%	6,23%	6,56%	6,88%	4,92%	4,53%	4,38%	4,56%	↑ 1,18
Žilinský kraj	4,40%	3,00%	2,70%	2,10%	1,36%	1,65%	5,61%	7,33%	7,45%	7,64%	5,88%	5,75%	5,86%	5,92%	↑ 0,06
Banskobystrický kraj	3,90%	2,50%	2,70%	2,30%	1,44%	1,67%	5,83%	7,00%	7,22%	7,04%	5,33%	4,78%	4,98%	5,28%	↑ 0,30
Prešovský kraj	4,10%	2,70%	2,80%	2,20%	1,41%	1,09%	5,25%	6,54%	6,86%	7,06%	5,10%	5,09%	5,32%	5,51%	↑ 0,19
Košický kraj	2,90%	1,70%	1,20%	1,00%	0,70%	0,84%	4,17%	5,56%	5,75%	6,18%	4,31%	4,13%	4,18%	4,18%	=
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	6,20%	6,51%	6,75%	4,83%	4,53%	4,49%	4,81%	↑ 0,32
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	6,43%	6,34%	6,56%	5,74%	6,14%	5,24%	5,89%	↑ 0,65
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	9,14%	12,32%	10,80%	8,70%	6,18%	8,24%	11,80%	↑ 3,56
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	13,87%	13,36%	12,87%	12,76%	12,69%	15,38%	15,04%	↓ 0,34
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	14,40%	15,73%	17,07%	22,57%	30,52%	48,94%	32,28%	↓ 16,66

Tabuľka 35 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Pôdohospodárstvo	64,5%	56,9%	62,1%	66,6%	67,1%	63,0%	70,4%	71,9%	73,4%	72,2%	70,7%	67,4%	66,1%	72,7%	↑ 6,6
Priemysel	62,3%	53,5%	56,1%	58,9%	58,8%	59,1%	66,4%	68,1%	70,3%	68,7%	67,1%	66,5%	64,8%	66,8%	↑ 2,0
Stavebníctvo	64,5%	55,1%	55,9%	55,1%	54,3%	55,4%	64,8%	68,8%	71,3%	70,5%	68,7%	69,4%	67,5%	67,2%	↓ 0,3
Obchod	60,4%	53,0%	54,6%	55,1%	54,9%	57,0%	64,3%	65,4%	65,9%	68,0%	64,6%	64,4%	62,6%	64,6%	↑ 2,0
Služby	59,2%	54,1%	55,1%	55,6%	55,9%	57,6%	65,9%	68,4%	69,3%	69,0%	66,3%	66,0%	64,5%	66,1%	↑ 1,6
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
Bratislavský kraj	57,7%	50,7%	51,6%	51,8%	52,6%	55,1%	62,6%	64,9%	66,4%	67,0%	64,7%	64,7%	63,2%	64,9%	↑ 1,7
Trnavský kraj	60,8%	54,7%	57,1%	57,9%	57,8%	57,7%	66,0%	67,4%	69,2%	68,6%	66,2%	65,8%	64,9%	66,5%	↑ 1,6
Trenčiansky kraj	62,5%	54,5%	57,6%	58,1%	58,1%	59,4%	67,7%	69,9%	71,4%	71,0%	68,6%	67,9%	65,4%	67,6%	↑ 2,2
Nitriansky kraj	61,0%	56,0%	57,6%	58,1%	57,8%	59,6%	67,2%	69,4%	70,3%	70,3%	66,9%	66,1%	64,8%	66,9%	↑ 2,1
Žilinský kraj	62,0%	55,7%	56,8%	57,4%	56,7%	58,5%	67,4%	70,7%	70,8%	70,7%	68,0%	67,6%	65,4%	66,4%	↑ 1,0
Banskobystrický kraj	60,2%	53,5%	55,9%	56,9%	56,9%	57,2%	66,2%	68,7%	69,0%	69,1%	67,2%	66,0%	64,8%	66,1%	↑ 1,3

Prešovský kraj	63,5%	56,9%	58,4%	60,8%	60,3%	60,1%	68,5%	70,1%	70,6%	70,7%	67,6%	67,8%	66,0%	67,6%	↑ 1,6
Košický kraj	62,3%	55,5%	56,4%	57,1%	57,1%	57,3%	66,2%	68,1%	69,1%	69,4%	66,2%	66,6%	65,2%	67,0%	↑ 1,8
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020 v p. b.
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	67,7%	68,8%	69,0%	66,1%	65,6%	63,8%	65,7%	↑ 1,9
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	57,0%	59,1%	58,5%	57,7%	58,6%	56,2%	57,0%	↑ 0,8
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	61,7%	66,7%	65,1%	63,0%	58,4%	61,1%	68,6%	↑ 7,5
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	77,5%	73,9%	71,6%	70,2%	68,3%	70,1%	72,9%	↑ 2,8
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	74,3%	75,2%	76,0%	78,0%	80,0%	83,2%	80,8%	↓ 2,4

Tabuľka 36 Finančná produktivita práce MSP

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Pôdohospodárstvo	0,56	0,33	0,71	0,91	0,94	0,73	1,22	1,33	1,33	1,43	1,35	1,14	1,11	1,52	↑ 0,41
Priemysel	1,27	1,17	1,22	1,21	1,16	1,19	1,38	1,43	1,45	1,43	1,39	1,40	1,38	1,36	↓ 0,02
Stavebníctvo	1,37	1,18	1,22	1,18	1,08	1,1	1,46	1,57	1,68	1,67	1,61	1,68	1,62	1,54	↓ 0,08
Obchod	1,27	1,1	1,14	1,09	1,01	1,09	1,37	1,51	1,49	1,51	1,39	1,36	1,28	1,27	↓ 0,01
Služby	1,4	1,29	1,31	1,29	1,21	1,23	1,67	1,65	1,65	1,79	1,61	1,59	1,51	1,49	↓ 0,02
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
Bratislavský kraj	1,3	1,14	1,16	1,18	1,1	1,13	1,53	1,59	1,60	1,72	1,56	1,57	1,51	1,50	↓ 0,01
Trnavský kraj	1,44	1,29	1,31	1,29	1,23	1,22	1,57	1,58	1,63	1,68	1,57	1,52	1,51	1,50	↓ 0,01
Trenčiansky kraj	1,3	1,19	1,25	1,19	1,16	1,17	1,53	1,52	1,53	1,61	1,54	1,48	1,43	1,42	↓ 0,01
Nitriansky kraj	1,35	1,27	1,32	1,28	1,2	1,22	1,56	1,61	1,62	1,67	1,54	1,50	1,40	1,39	↓ 0,01
Žilinský kraj	1,35	1,23	1,26	1,21	1,13	1,18	1,54	1,60	1,60	1,71	1,58	1,58	1,53	1,49	↓ 0,04
Banskobystrický kraj	1,26	1,17	1,22	1,2	1,13	1,15	1,51	1,55	1,54	1,61	1,49	1,46	1,36	1,36	=
Prešovský kraj	1,28	1,16	1,23	1,16	1,1	1,09	1,44	1,52	1,52	1,55	1,44	1,45	1,40	1,36	↓ 0,04
Košický kraj	1,25	1,13	1,16	1,09	1,06	1,09	1,38	1,51	1,49	1,47	1,38	1,36	1,29	1,28	↓ 0,01
Právna forma (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Rozdiel rokov 2021 a 2020
s.r.o.	-	-	-	-	-	-	-	1,56	1,56	1,64	1,50	1,48	1,40	1,40	=
a.s.	-	-	-	-	-	-	-	1,32	1,32	1,08	1,08	1,10	0,94	0,89	↓ 0,05
družstvo	-	-	-	-	-	-	-	0,72	0,83	0,64	0,59	0,46	0,55	0,59	↑ 0,04
FO v OR	-	-	-	-	-	-	-	2,88	2,81	2,75	2,74	2,53	2,28	2,21	↓ 0,07
ostatne	-	-	-	-	-	-	-	2,02	2,01	2,32	3,08	3,70	5,45	3,30	↓ 2,15